ALEXANDR BELEAEV

ULTIMUL OM DIN ATLANTIDA

Aleksandr Romanovici Beleaev

Ultimul om din Atlantida

CUPRINS

CUM A FOST DESCOPERITĂ ATLANTIDA 5

I. EXPEDIŢIA SUBMARINĂ 5

II. ATLANTIDA ŞI MARY 12

III. ÎN CĂUTAREA ATLANTIDEI 17

IV. UN AJUTOR NEAŞTEPTAT 23

MANUSCRISUL 29

PREFAŢĂ 29

I. ATLANTIDA 31

II. SEL 42

III. GUAN-ATAGUERAGAN - REGELE ATLANTIDEI 49

IV. ADIŞIRNA-GUANCI 56

V. LA LUMINA STELELOR 63

VI. SĂRBĂTOAREA SOARELUI 74

VII. AKSA-GUAM-ITŢA ŞI AŢA 85

VIII. ÎN CERCUL MAGIC 106

IX. PUIUL DE NĂPÂRCA 119

X. ÎN MINELE VECHI 126

XI. AŢRO-SANU ŞI KRIŢNA 136

XII. RĂSCOALA SCLAVILOR 149

XIII. SFÂRŞITUL RĂSCOALEI SCLAVILOR 163

XIV. MOARTEA ATEI 171

XV. OSÂNDIŢII 177

XVI. BALAURUL ÎNARIPAT 187

XVII. „VEACUL DE AUR" 194

XVIII. PIEIREA ATLANTIDEI 206

XIX. CORABIA MORŢILOR 222

XX. ULTIMUL OM DIN ATLANTIDA 235

Volumul - III (b) -
Seria Opere alese III
Traducere: A. Țimpău şi I. Andreescu
Editura Tineretului, 1964
Aleksandr Romanovici Beleaev
Последний человек из Атлантиды
Всемирный следопыт, 1926, № 5–8; отд. Изд.
Versiune ebook: Club CPŞF

CUM A FOST DESCOPERITĂ ATLANTIDA

I. EXPEDIŢIA SUBMARINĂ

E o idee! Lăsând cartea din mână, mister Solly repetă din nou: Da, e o idee! Şi se cufundă în gânduri.

Mister Solly este fabricant şi bancher din New York, căruia totul i-a mers din plin şi care s-a îmbogăţit în urma livrărilor de materiale în timpul primului război mondial. Pentru asemenea oameni, războiul este un lucru minunat. Cu cât se înălţau mormanele de cadavre pe câmpurile de bătaie, cu atât se rotunjea şi contul curent al lui mister Solly. Spre sfârşitul războiului, mister Solly valora câteva miliarde de dolari.

Dar când a ajuns în culmea puterii sale

financiare, i s-a întâmplat o poveste cam neplăcută. Mesele copioase, stropite din belşug cu vinuri alese, au pricinuit îmbolnăvirea vaselor sanguine din creier şi mister Solly a căzut la pat, lovit de o congestie cerebrală tocmai când se aştepta mai puțin. Piciorul şi mâna dreaptă i-au paralizat. Congestia însă a fost uşoară datorită excelentelor îngrijiri medicale, şi peste câteva luni bolnavul s-a însănătoşit. Se părea că paralizia trecuse, dar doctorul i-a interzis categoric pacientului său să-şi reia activitatea financiară.

– Ajunge cât te-ai agitat! I-a spus medicul. Dacă vrei să-ți păstrezi sănătatea, trebuie să-ți schimbi cu desăvârşire felul de viață. Călătoreşte, colecționează, ocupă-te cu opere de binefacere, într-un cuvânt, fă ce vrei ca să treacă timpul şi să te distrezi, dar evită orice încordare nervoasă, orice efort intelectual. Altfel, nu răspund de viața dumitale.

În fața acestui ultimatum, înaintea lui mister Solly se ridica o problemă care nu era de loc uşoară: cu ce să-şi umple viața şi cum să-şi

folosească nemăsurata-i bogăție?

Era singur, ceea ce complică şi mai mult situația, căci n-avea de cine să se îngrijească în afară de sine însuşi.

Să plece în Africa şi să vâneze lei?

Senzațiile prea puternice pe care ți le oferă acest sport nu-l atrăgeau pe mister Solly.

Să se dedice operelor de binefacere?

I-a fost de ajuns numai să se gândească la acest lucru, că pe fața lui roşie şi puhavă se ivi o strâmbătură de dezgust. Era o ocupație prea banală, prea trivială pentru el. Să semneze un cec de vreo sută de mii de dolari în folosul universității, pentru ca apoi să-şi admire portretul în ziare? Îndeletnicire plicticoasă, fără rost!

Atunci mister Solly încercă să-şi treacă vremea ocupându-se cu tot soiul de colecționări. Începu să achiziționeze tablouri ale vechilor maeştri italieni. Dar, se vede treaba, toți aceşti Leonardo da Vinci şi Rafaeli n-au ținut seama, la vremea lor, de cerințele americanilor, aşa încât majoritatea pânzelor originale erau deja achiziționate. Într-o

bună zi, făcându-se de râs cu achiziționarea unui Corregio „original", care până la urmă s-a dovedit a fi o copie abil făcută, mister Solly se scârbi de pictură.

Urmară achiziții de boomerang-uri australiene, clopoței chinezeşti... iar o colecție compusă din trei sute cincizeci de specii de purici vii, adunați din toate colțurile lumii, a făcut să se vorbească despre el o bucată de vreme.

Dar toate astea nu erau ceea ce ar fi dorit el... Trebuia să găsească ceva care să iasă din comun, ceva care să-i imortalizeze numele.

După ce gustase din roadele bogăției şi ale puterii, mister Solly visa în sinea lui la glorie. Dar cum s-o cumpere? Era ceva mai complicat decât cumpărarea acțiunilor la bursă.

Şi iată că în clipa când aproape îşi pierduse speranța de a găsi un scop demn de viața lui, o simplă întâmplare îi veni în ajutor.

Secretarul personal al lui mister Solly lăsă întâmplător pe biroul acestuia o carte cu copertă pestriță în dungi albastre şi cenuşii. Era un

volumaş redactat în limba franceză: „Roger de Vigny. Un continent dispărut. Atlantida, a şasea parte a lumii".

Plictisit, miliardarul frunzări cartea, însă câteva rânduri îi reținură atenția.

„Este nevoie să se organizeze o expediție - scria autorul - la care să participe vasele tuturor națiunilor şi să se cerceteze cuprinsul Oceanului Atlantic, pentru a putea fi găsit pământul sfânt unde îşi dorm somnul de veci strămunii comuni ale celor mai vechi popoare din Europa, Africa şi America."

„O expediție submarină pentru descoperirea Atlantidei... Ar fi o idee!"

Aprinzându-şi o țigară de foi, mister Solly se lăsă pradă unor gânduri pline de vanitate. El, mister Henri Solly, descoperă continentul dispărut. El va fi un nou Columb. El va înfige înstelatul drapel american pe acest continent dispărut. Dar colecțiile de pe fundul oceanului! De bună seamă că acolo n-or să fie copii. Toate sunt lucrări originale, de o valoare neprețuită. „Iată un loc

destul de bun pentru a-mi plasa capitalul - se gândi mister Solly, obişnuit să privească toate lucrurile din punct de vedere comercial. Şi-apoi, gloria, gloria..."

Da, hotărât, asupra acestui lucru trebuie să reflecteze. Trebuie negreşit să studieze această problemă. Mister Solly cercetă bibliografia aflată la sfârşitul cărții: „Numai colecția de cărți de la Institutul Smithson conține peste cincizeci de mii de volume..."

„Ei, asta-i prea de tot! Şi mister Solly se încruntă, închipuindu-şi vrafurile de cărți. De altfel, la ce mai există savanți pe lume? O să le încredințăm lor trierea necesară. Deocamdată, însă, ia să vedem ce spune de Vigny."

Uitând chiar şi de regimul sever impus de doctor, mister Solly rămase treaz mult timp după miezul nopții, cufundat în citirea volumului.

Carter, secretarul lui personal, venind a doua zi dimineață, îşi găsi patronul cuprins de o neobişnuită însuflețire şi fu de-a dreptul uluit de cuvintele acestuia:

– Carter! Vom porni într-o expediție submarină, ca să căutăm Atlantida...

Carter deschise ochii mari, apoi se uită pe furiş la volumaşul lui de Vigny, pe care-l lăsase în ajun, şi înțelese tot.

„Ar fi fost mai bine să-şi vadă înainte de treabă şi să prindă purici!" se gândi Carter. Expediția asta nu-i surâdea de loc, căci de-abia se logodise.

Dar cu amabilitatea-i obişnuită, el spuse:

– Sunt la ordinele dumneavoastră, sir!

II. ATLANTIDA ŞI MARY

Lucrările se desfăşurau de zor. Mister Solly era de nerecunoscut. Apatia şi moliciunea dispăruseră ca prin farmec. De dimineață până seara, el ținea conferințe cu savanții, cu inginerii, cu marinarii, îşi vâră nasul în toate amănuntele lucrărilor, dându-şi la iveală aptitudinile sale de organizator şi om practic, aptitudini care nu erau de loc de lepădat.

Inginerii elaborau diferite tipuri de submarine, traduceau în viață fanteziile lui Jules Verne, privind descoperirea Atlantidei de către „Nautilul" căpitanului Nemo.

Solly refuzase proiectul construirii unui submarin mare.

– Poate s-avem nevoie de el doar la sfârşit, când Atlantida va fi descoperită. Şi-apoi, submarinele mari sunt costisitoare, chiar şi pentru punga mea. Deocamdată avem nevoie de cercetări, de o flotă de nave mici, care vor străbate oceanul în lung şi-n

lat şi vor face cercetări preliminarii.

În sfârşit, a fost ales un tip de submarin de dimensiuni mijlocii şi s-a pornit la construirea lui.

Submarinul trebuia să aibă hublouri din sticlă groasă şi reflectoare puternice, pentru ca cercetările să se poată efectua din interiorul navei. Partea inferioară a vasului avea să fie prevăzută cu deschizături prin care să poată fi coborâte sonde speciale în vederea cercetării oceanului. Şi, în sfârşit, nişte chepenguri, de asemenea speciale, puteau să-i coboare în adânc şi să-i ridice la suprafață pe scafandri. Legătura permanentă cu lumea exterioară urma să fie menținută cu ajutorul radioului. S-a stabilit să se construiască cinci submarine de acest fel. Devizul sporea mereu, dar lucrul acesta nu-l supăra câtuşi de puțin pe Solly. Conform planului său, navele trebuiau construite în decurs de doi ani, iar cheltuielile puteau fi acoperite numai din procentele capitalului său. Primul submarin urma să fie gata peste şase luni şi dacă cercetările întreprinse vor fi încununate de succes, celelalte vase nici nu mai

trebuiau construite.

Cu toate aceste pregătiri febrile, lucrurile au mai putut fi întârziate numai datorită faptului că în descoperirea Atlantidei s-a amestecat blonda Mary, logodnica lui Carter. Secretarul miliardarului simțea o atracție la fel de puternică față de ea, precum simțea Solly față de Atlantida, şi, în persoana fetei, Atlantida a întâlnit o rivală de temut.

Carter privea aceste preocupări ale lui Solly ca fiind una din ciudățeniile sale, ciudățenie ce putea să-i treacă tot atât de repede cum îi trecuseră şi celelalte pasiuni care puseseră stăpânire pe el. Dar noua toană a patronului său ar fi putut să-l despartă pentru multă vreme de miss Mary Rives.

De aceea el începu să țească pe ascuns un păienjeniş de intrigi spre a pune capăt acestei inițiative. Încercă să-l convingă pe doctor că pasiunea lui Solly pentru Atlantida este dăunătoare sănătății lui. Complică într-adins unele lucrări, ca să amâne cât mai mult data plecării. Căuta savanți care nu credeau în existența

Atlantidei şi îi rugă să-l convingă pe bătrân să renunțe la ideea lui. El a inițiat o adevărată campanie de presă. Majoritatea savanților râdeau de fanteziile lui Solly. Gazetele publicau diferite caricaturi, dar Solly rămânea neclintit în hotărârea să.

Spre nenorocul lui Carter, Solly găsi în persoana profesorului Larison un adept fanatic al expediției.

Bătrânul Larison, un om pleşuv, cu țeasta rotundă ca o minge, cu nişte ochi înguşti şi veseli, se mută în locuința lui Solly şi, pur şi simplu, îl hipnotiza cu vorbele sale înflăcărate despre Atlantida, despre bogățiile-i fără seamăn, îngropate în adâncul oceanului.

Pierzând orice speranță de a mai putea face să eşueze expediția, într-o dimineață Carter îl anunță pe Solly că demisionează.

– Cum se poate să mă părăseşti tocmai acum? Îl întrebă Solly, mâhnit. Care-i cauza?

Cuvintele acestea fură rostite cu o amărăciune atât de sinceră, încât Carter, după ce şovăi o clipă, se hotărî să-i spună adevărul:

– Am de gând să mă însor în curînd şi nu vreau să plec într-o expediție care s-ar putea să dureze câțiva ani.

Solly îşi lăsă capul în piept, apoi deodată sări din fotoliu şi, agitându-şi mâinile, exclamă:

– Ce-are-a face! Însoară-te cât mai repede şi ia-ți nevasta cu dumneata!,

S-o ia cu el..." Era o idee nouă, care lui Carter nu-i trecuse niciodată prin minte. „Dar oare Mary vă primi?"

Spre uimirea lui, Mary acceptă să ia parte la expediție, ba chiar manifestă cel mai viu interes.

Şi astfel, Mary a încetat să mai fie o primejdie pentru Atlantida.

III. ÎN CĂUTAREA ATLANTIDEI

Au trecut trei ani, ani plini de dezamăgiri şi speranțe deşarte. De trei ani, submarinele brăzdau străfundurile Oceanului Atlantic între țărmurile de nord-vest ale Africii şi țărmurile de est ale Americii de Nord şi de Sud. Fuseseră făcute multe şi interesante descoperiri geologice şi paleontologice, însă nici urmă de Atlantida. Detaşamente întregi de scafandri sondau fundul oceanului la sute de metri adâncime, dar pretutindeni nu găseau decât tuf vulcanic, care se cristalizase sub presiunea apei, apoi granit şi şist argilos.

Membrii expediției erau foarte obosiți, iar Mary Carter nu mai manifestă nici pe departe acelaşi viu interes față de Atlantida.

Soțul ei blestema Atlantida, îl blestema pe Larison, pe Solly şi numai leafa mare pe care o primea îl determina să nu părăsească expediția. Chiar şi Solly era cuprins uneori de îndoieli. Cheltuielile creşteau necontenit şi trecuse o bună

bucată de vreme de când fusese nevoit să ia şi din capitalul de bază, astfel că el, Solly, „valora" acum mult mai puțin decât înainte de expediție.

La început, expediția submarină a lui Solly stârnise un interes uriaş, şi un timp Atlantida fusese subiectul la modă. Se țineau nenumărate conferințe, se purtau dispute savante. Unii visau la bogățiile ei îngropate în adâncul oceanului. Se pusese chiar problema înființării unei societăți pe acțiuni pentru a întreprinde cercetări împreună cu Solly. Dar un simplu calcul i-a făcut să stea pe loc şi să aştepte rezultatele expediției lui Solly. Şi deocamdată, aceste rezultate erau jalnice. Ziarele şi revistele manifestau din zi în zi mai puțin interes față de expediție. Apoi începură s-o ia în râs şi să calculeze prețul la care se ridica „mitul Atlantidei", iar în cele din urmă tăcură. Or, lucrul acesta era cel mai dureros pentru Solly. Ca o încununare a tuturor necazurilor, îşi pierdu o parte din avere, pe care o avea investită în acțiuni petrolifere.

Continuând „să-şi îngroape banii în ocean" - după cum scriau ziarele - miliardarul american

risca să se ruineze.

Solly deveni tăcut şi irascibil. Numai Larison nu-şi pierdu cumpătul.

– Insuccesele noastre nu dovedesc încă nimic. Pur şi simplu am comis o eroare în cursul cercetărilor. Dar această eroare poate fi uşor înlăturată. Totul se datoreşte faptului că până în prezent n-am făcut altceva decât să scormonim crestele munților vulcanici din Atlantida. Amintiți-vă că însuşi Platon pomenea de aceşti munți înalți. Oraşele se găseau la poalele lor. Prin urmare, pentru a le căuta, trebuie să coborâm în văi, cel puțin la 3000 de metri adâncime, văi care se află pe fundul oceanului, şi săpând acolo câteva tranşee adânci în zigzag, vom da peste Atlantida. Ea v-a aşteptat zeci de mii de ani. Oare acum, când sunteți atât de aproape de ea şi totodată de glorie, da, de glorie, vreți să lăsați totul baltă?

Vicleanul Larison dibuise de mult slăbiciunea lui Solly. Gloria!

– Dar cât costă această glorie? Vreau să spun, cât o să mă mai coste încă?.

Începură să calculeze: lucrările pe fundul oceanului necesitau sume uriaşe. Însă îndărătnicia şi obiceiul de a risca îl hotărâră pe Solly să facă şi acest pas.

În vederea ultimelor cercetări fură alese locuri la 12° latitudine nordică şi 40° longitudine vestică. Nişte clopote uriaşe, pline cu aer, au fost coborâte pe fundul oceanului, deoarece la 3000 de metri adâncime presiunea apei era prea mare, împiedicând efectuarea lucrărilor. Burghie electrice acționate de pe nave aflate la suprafața apei forau şi sfărâmau pământul, în interiorul clopotului, care apoi era zvârlit prin nişte chepenguri ce se închideau ermetic pe dinafară. De câteva ori apa pătrunse sub clopot. Şase muncitori îşi pierdură viața. Era din ce în ce mai greu să găseşti alți oameni în locul celor decedați şi munca lor se plătea tot mai scump. Lucrul intens a durat trei luni de zile. Eforturile eroice ale membrilor expediției au atras din nou asupra lor atenția „lumii de la suprafața pământului". Neobositul Larison conducea cu energie cercetările pe fundul

oceanului. Solly îşi petrecea cea mai mare parte din timp în aer liber, pe un doc plutitor, construit chiar deasupra locului unde se desfăşurau lucrările. Îi venea foarte greu să stea în submarin, în schimb aerul mării îl fortificase şi, din punct de vedere fizic, se simțea admirabil. Dar cura aceasta îl costase cam multe parale. Într-o dimineață, după ce-şi făcu bilanțul, constată că banii nu-i mai ajung decât pentru a continua lucrările timp de două luni. După aceea, trebuia să pună punct. Era ruinat, ba, pe deasupra, se mai făcuse şi de râs, fiind socotit un bătrân cu idei fantastice, de domeniul visului.

Seara, când Larison, obosit, dar bine dispus şi gălăgios ca de obicei, se ridică la suprafață de pe fundul oceanului şi veni la el, Solly îi împărtăşi trista veste.

Şi pentru prima oară, Larison se simți descumpănit. Niciodată nu se gândise că acest sac cu aur ar avea un fund, dar el era prea copleşit de lucrări ca să se lase pradă deznădejdii.

– Nu se poate!

– Adică cum nu se poate? Uite, priveşte bilanțul.

– Eu zic că nu se poate să întrerupem lucrările tocmai acum când am ajuns în punctul cel mai interesant. Am dat de stratul de tuf moale şi treaba merge mult mai uşor. Chiar azi am găsit ceva, care seamănă al naibii cu un ciob de țiglă dintr-un acoperiş. Vorbeşti de bani? Negreşit, trebuie să facem rost de bani!

– Dar cum?

Larison strânse din umeri şi plecă în cabina lui. În seara aceea scrise mult, dădu nu ştiu ce fel de dispoziții, iar dimineața, luându-şi în grabă micul dejun, se scufundă „la el", în fundul oceanului.

IV. UN AJUTOR NEAŞTEPTAT

Cele două luni fatale se apropiau de sfârşit. Solly îşi făcea socotelile calculând cam cât îi va rămâne ca să ducă o viață modestă, după ce va renunța la „această afacere prostească" a Atlantidei şi o va lichida. Administratorul, pe care îl chemase la el, îi întocmise un raport amănunțit. După lichidarea unor crescătorii de oi pe care le avea în Texas, îi mai rămâneau doar nişte jalnice resturi în valoare de câteva sute de mii de dolari.

Dus pe gânduri, Solly fuma, scoțând nori groşi de fum şi închipuindu-şi cum va arăta viitorul său. Va pleca departe, la una din moşiile sale aflate în statele din sud, şi acolo îşi va sfârşi zilele în deplină singurătate.

Dinspre țărmul african adia răsuflarea fierbinte a nisipurilor încinse.

Deodată, către miazănoapte se ivi un convoi de nave. Când se apropiară, Solly desluşi un pavilion fluturând pe bordul uneia din ele.

– Ce-i cu flotila asta?

El nu ştia că-i şosea un neaşteptat ajutor internațional. Larison nu stătuse cu mâinile-n sân, el trimisese un apel fierbinte ziarelor din diferite țări, chemând întreaga lume civilizată să ajute expediția „în numele ştiinței". Apelul său fierbinte îşi făcuse efectul. În ajutorul expediției fusese organizată o flotă, ale cărei nave se apropiau acum de farul plutitor. Solly nu mai citea de mult ziarele: „Nu găseşti nimic, în afară de veşti neplăcute", spunea el, şi de aceea n-avea habar de apelul profesorului.

Ajutorul sosise la timp şi lucrările începură într-un ritm şi mai viu. Curînd au fost găsite urme incontestabile ale Atlantidei: un zid de piatră din lespezi negre, roşii şi albe, foarte bine conservate într-un strat impermeabil. Această descoperire stârni vâlva mare în întreaga lume. Şi aproape toate statele, dorind parcă să câştige vremea pierdută, se grăbiră să participe la săpături.

Ce-i drept, lucrările avansau încet, dar acum ele nu mai semănau cu muncă făcută de o cârtiță, pe

dibuite.

Fiecare lună aducea noutăți din ce în ce mai îmbucurătoare. Solly, care prinsese din nou viață şi îşi recăpătase veselia, se plimba de colo-colo la bordul submarinului, vizitând locurile unde se desfăşurau lucrările, şi privea prin hublou cum din adâncurile sinilii ale oceanului, luminat de reflectoare, se ivea când un şir de coloane năruite, printre care înotau peşti, mişcându-şi domol înotătoarele, când ziduri de case, când portalul înclinat al unui templu.

În cel de-al cincilea an al lucrărilor efectuate de expediție a fost găsit templul lui Poseidon, iar în el, o bibliotecă uriaşă, alcătuită din plăci şlefuite de bronz, pe care erau gravate inscripții. Inscripțiile se păstraseră admirabil. Un vestit savant izbuti să le descifreze. Treptat, Atlantida îşi dezvăluia toate tainele: temple, piramide, statui, case, arme de bronz, obiecte casnice şi un număr nesfârşit de „cărți de bronz" ale atlanților.

Când săpăturile au luat sfârşit, s-a ținut o conferință internațională, la care au fost invitați să

participe savanți şi diplomați de frunte, în scopul de a se decide soarta prețioaselor colecții arheologice scoase din fundul oceanului.

S-a luat hotărârea să nu se distrugă „nucleul central" al materialului arheologic, care oferea o imagine completă şi amănunțită asupra Atlantidei, asupra civilizației şi vieții sale. Dar între Europa şi America se iscară discuții aprinse: în posesia cui să intre acest nucleu?

În cele din urmă, s-a hotărât că el să aparțină Americii, în schimb, ca o compensație acordată Europei, aici a fost creat muzeul internațional al Atlantidei.

Era o clădire uriaşă, construită în stilul atlanților, alcătuită din trei sute şaizeci de săli imense, ticsite de statui, ustensile casnice, obiecte de cult ş.a.m.d. La această clădire, care constituia obiectivul principal, s-a mai adăugat un alt şir de clădiri, în care se aflau instalate Institutul internațional pentru studierea Atlantidei, precum şi o bibliotecă, numărând peste două sute de mii de volume despre Atlantida.

Cuvântul de deschidere la şedința solemnă organizată cu prilejul inaugurării muzeului şi institutului a fost rostit de profesorul Larison. El a vorbit mai bine de şase ore şi a fost ascultat cu cel mai viu interes. Nici mister Solly n-a fost dat uitării la această solemnitate şi vanitatea i-a fost pe deplin satisfăcută, căci, la urma urmei, plictisul şi surplusul său de bani au contribuit la descoperirea Atlantidei.

În ceea ce priveşte piesele în dublu exemplar găsite de arheologi, ele erau atât de numeroase, încât s-au putut crea muzee foarte bine înzestrate în Europa, printre care cele mai complete şi mai bogate au fost muzeele din Moscova, Paris şi Londra.

Cu aceasta, noi încheiem cele câteva date cu privire la istoricul descoperirii Atlantidei. Mai departe urmează istoria ei propriu-zisă, istorie scrisă de energicul Larison. Numai că un entuziast ca Larison n-ar fi putut să dea la iveală un tratat ştiințific sec. El a scris mai degrabă un roman decât o istorie a Atlantidei, însă un roman în care

fiecare situație este întemeiată pe date ştiințifice. Din păcate, Larison a murit subit şi manuscrisul, despre a cărui existență ştiau mulți dintre prietenii săi, a fost considerat pierdut. Nu demult, el a fost găsit, laolaltă cu nişte lucruri vechi, în podul casei sale singuratice.

Manuscrisul are adnotări făcute de Larison, pe care le-am păstrat şi noi. Iată acest manuscris.

MANUSCRISUL

PREFAŢĂ

Scriu pentru mine. Ca să studiez Atlantida, am pierdut ani îndelungați. Şi-am îndrăgit-o negrăit de mult. Am hoinărit printre ruinele Atlantidei, undeva, pe fundul oceanului. Acolo, în fața ochilor mei, s-au perindat una după alta privelişti ce stăteau mărturie a măreției apuse şi a cumplitului ei sfârşit. Din nenumăratele documente găsite în adâncul oceanului şi pe suprafața pământului în diferite țări, am cunoscut soarta locuitorilor săi şi chiar unele personalități. Şi am simțit nevoia să aştern pe hârtie toate acestea. Dar manuscrisul meu nu va vedea lumina tiparului.

Povestirea mea despre Atlantida este prea ştiințifică pentru un roman şi prea romantică pentru o carte de ştiință.

Însă nu pot să n-o scriu, deoarece priveliştile acestea mă urmăresc ca o nălucă.

Poate că, după ce le voi zugrăvi, voi putea să-mi văd mai în tihnă de lucrările mele ştiințifice.

Profesor LARISON

I. ATLANTIDA

Soarele cobora spre asfințit. Vântul de seară, care bătea dinspre țărm, purta până în larg parfumul portocalilor în floare, al magnoliilor şi ierburilor înmiresmate de munte.

Călătorii ieşiseră pe puntea de sus a corăbiei cu cinci punți şi priveau, copleşiți de uimire, acest tablou grandios.

În fața lor, învăluite în razele arzătoare ale soarelui, dormitau țărmurile măreței Atlantide.

Chiar pe țărm se înălța vestitul far al lui Poseidonis una din minunile lumii. Avea forma unui con, al cărui vârf retezat părea că sprijină bolta cerului, şi era construit din lespezi uriaşe de piatră, roşii, negre şi albe, dispuse într-un frumos mozaic. În jurul farului şerpuia un drum larg, pe care puteau merge în voie şase care puse unul lângă altul.

Zi şi noapte, pe drumul acesta în spirală treceau agale căruțe. Unele transportau sus spre far copaci

răşinoşi, altele aduceau jos cenuşa şi cărbunii. Sus, în vârful farului, era un platou rotund pe care s-ar fi putut construi prea bine un adevărat orăşel. Aici se aflau depozitate rezerve uriaşe de lemne, gropi pentru cenuşă şi cărbuni, grătare pentru foc şi un întreg sistem de oglinzi concave, de bronz şlefuit. Lemnul răşinos, ars laolaltă cu sulf şi țiței, dădea o flacără puternică ce nu putea fi stinsă nici chiar pe vreme de furtună. În caz că ar fi turnat cu găleata, fusese instalat un acoperiş de bronz. Oglinzile de bronz, ca nişte condensatori puternici, acumulau lumina şi proiectau razele peste întinsul oceanului, la o distanță de multe zeci de mile.

Farul se înălța lingă cheiul înconjurat de grădini, în mijlocul cărora se aflau aşezate, departe una de alta, case de formă cubică, zidite din piatră neagră, roşie şi albă. Apoi solul se înălța treptat, transformându-se într-un lanț muntos.

Pe povârnişul munților, ca aurul topit scânteiau în bătaia soarelui clădirile îmbrăcate în bronz din Poseidonis, capitala lumii şi a Atlantidei. Mai sus, aidoma unor străjeri, se înălțau în semicerc munți

gigantici, cu crestele înzăpezite.

Iar de-a lungul întregului lanț muntos se desfăşura una din minunatele capodopere ale atlanților: zeul soarelui, înfățişat sub chipul unui tânăr culcat pe o rină, creație a marelui sculptor din Atlantida, Aidişirna-Guanci. În mâna dreaptă, rezemată pe şold, el ținea un corn din care se prăvălea o cascadă uriaşă. Sprijinit în cot, zeul privea zâmbind templele aflate în podul palmei stângi: marele templu al lui Poseidonis, piramidele uriaşe şi obeliscurile. Întreaga statuie a zeului fusese cioplită chiar în piatra muntelui. Trebuia să mergi două zile şi jumătate ca să ajungi de la cotul statuii până la vârful picioarelor. Zeci de mii de sclavi trudiseră pentru făurirea ei.

Privită de pe mare, de la o distanță de câteva ceasuri până la țărm, sculptura aceasta îți producea o impresie deosebită, ce nu putea fi cu nimic comparată. Templele şi piramidele uriaşe din palma ei păreau nişte minunate jucărioare.

Crestele înzăpezite înconjurau statuia zeului soarelui ca un nour alb, topindu-se în azurul

cerului tropical.

Călătorii priveau în tăcere, cuprinşi de un adânc respect, această grandioasă panoramă.

– Da, măreț este zeul Atlantidei - grăi unul din ei.

Cel care rostise aceste vorbe şedea pe un tron de aur, sub un baldachin țesut în vărgi, îmbrăcat în veşminte de purpură şi mătase, brodate cu izvoade în culori vii. Rubinele scânteiau pe hainele sale, întocmai ca jeraticul în lumina soarelui ce asfințea. Barba lui lungă şi neagră se încrețea în cârlionți mărunți de-a lungul obrajilor, iar mai jos se răsucea în bucle mari. Pe cap purta o tiară de formă conică, bătută toată în nestemate.

Era stăpânul îndepărtatului Aşşur, unul din regii vasali Atlantidei. El venea să aducă obişnuitele daruri la sărbătoarea anuală a Soarelui.

Corabia intră în golf, iar marinarii coborâră pânzele uriaşe de purpură, ce aveau brodate pe ele, cu mătase multicoloră, tauri înaripați; şi velele cădeau de-a lungul catargelor, construite în formă de „A", întocmai ca o umbrelă ce se închide. Unul

după altul, vâslaşii lăsau din mâini vâslele grele căptuşite cu plăci subțiri de bronz. Numai în partea de jos a corăbiei, lopețile tot mai loveau apa în sunetele ritmice ale flautului. În sfârşit a fost coborâtă şi pânza triunghiulară de la pupa. Ea fâlfâi în bătaia vântului, ca aripile unui fluture, şi se lăsă domol.

Corabia intră într-un canal larg, ale cărui maluri erau îmbrăcate în piatră albă.

Canalul străbătea trei cheiuri, aflate unul lângă altul. La apropierea navei, pe primul chei răsunară cu putere uriaşele trâmbite de bronz ale străjerilor mării.

Şase bărci lărgi cu vameşi, având prova şi pupa ascuțite şi aduse în sus, cu catarge scurte, în formă de „A", se apropiară şi se opriră în semicerc lângă corabia sosită. În bărci stăteau vameşii-soldați înarmați cu sulițe lungi şi săbii scurte, purtând pe cap căşti din bronz şlefuit.

Maimarele lor se urcă pe puntea corăbiei. El ridică mâna în semn de salut - liberi, atlanții nu cădeau în genunchi nici chiar în fața regilor - şi le

ceru să-şi urmeze drumul. Vâslele prinseră din nou să se afunde ritmic în apă.

Şi iată că pe neaşteptate canalul se sfârşi, iar corabia ajunse la Cheiul cel Mare al lui Poseidonis, scăldat în lumina asfințitului. Vântul flutura pavilioanele din vârful unei adevărate păduri de catarge. Strigăte, cântece, scârțâitul porților, zăngănitul lanțurilor de bronz, toate se contopeau într-un zgomot uniform.

Corabia îşi urmă drumul mai departe, spre marele canal, lung de nouă kilometri, pe ale cărui maluri se înşiruiau case, temple, silozuri, ogoare nesfârşite cu holde de grâu şi mei, irigate printr-o rețea de canale mici. Din verdeața grădinilor răsăreau ici şi colo case mici şi scunde, de formă cubică, zidite din piatră albă, roşie şi neagră, închipuind desene simple, dar frumoase.

În dreapta, luminată de ultimele raze ale soarelui care se pregătea să apună, se ridica clădirea Bursei Mării, cu obeliscuri înalte, pline de inscripții. În fața ei se înghesuia, zgomotoasă, o mulțime pestriță de oameni de toate neamurile:

scandinavi ce nu-şi lepădaseră nici aici îmbrăcămintea lor de blană, sub care îşi ascundeau cu viclenie săbiile, asiatici cu chivăre roşii şi veşminte lungi, brodate cu aur, nubieni, negustori de fildeşi, cu tiare conice, înzorzonate cu amulete sunătoare, geambaşi şi precupeți cu pielea galbenă.

În sfârşit, corabia se opri în cel de-al treilea bazin maritim inferior, pe suprafața căruia lunecau, întocmai ca nişte gândaci de apă, bărci mici, feluci şi gondole.

Călătorii coborâră de pe corabie în gondole negre, împodobite cu discul soarelui.

Gondolele plutiră repede de-a lungul canalului drept, care era tăiat de trei canale concentrice.

În interiorul acestora, ferecate în bronz roşu, se înălța Dealul Sfânt al oraşului Poseidonis.

Fără să se mai lase amurgul, noaptea sudică învălui brusc pământul. De departe, de la Bursa Mării, răsunau înăbuşit cântecele şi zgomotul mulțimii.

Pe deal se înălțau gigantice coloane de bronz -

„felinare" - din vârful cărora cădeau puternice raze de lumină.

În zare, pe fundalul cerului, se profila, neagră, pădurea de pe crestele munților care apărau Atlantida împotriva vânturilor de miazănoapte.

Între primul şi cel de-al doilea canal circular se aflau clădirile uriaşe ale cazărmilor, ce adăposteau soldați încercați în bună lor credință, recrutați, în marea majoritate, dintre galii blonzi, cu plete lungi, şi berberii cu pielea smeadă.

Oaspeții coborâră din gondole şi începură să urce Dealul Sfânt. Sus, în vârf, se desluşeau limpede piramidele ce se înşiruiau în jurul templelor, care, la rândul lor, înconjurau templul lui Poseidonis. Jur împrejurul templelor se afla o splendidă salbă de palate, mănăstiri, temple mai mici, grădini suspendate, turnuri astronomice şi laboratoare, unde preoții făceau cercetări ştiințifice.

De o parte şi de alta a drumului creşteau copaci gigantici, cu frunze şi rădăcini ascuțite, a căror sevă semăna cu sângele. Printre palmieri țişneau

fântâni arteziene.

Luna prinse să se înalțe, scăldând oraşul în lumină. Mireasma florilor umplu văzduhul. Din când în când, dinspre cazărmi răzbăteau sunete puternice de goarnă.

În drumul lor, oaspeții nu întâlniră pe nimeni, în afară de soldații care stăteau de strajă, nemişcați ca şi statuile. Ferecați în armuri scânteietoare, ei străluceau în lumina lunii ca nişte monoliți de bronz. Erau „călăreții lui Neptun", fiii preoților şi ai regilor. Obârşia lor nobilă le hărăzea dreptul şi cinstea de a sta de strajă în aceste locuri îngăduite numai celor aleşi.

Sus, pe culmea dealului, răsuflarea proaspătă a oceanului se simțea şi mai puternică.

Templul lui Poseidonis se înălța în vârful retezat al unei piramide îmbrăcată toată în bronz şi se întindea pe o lungime de un stadiu, fiind în întregime acoperit cu aur, argint şi bronz. Statuile şi coloanele din interiorul lăcaşului erau împodobite cu fildeş. Pe acoperiş se înălța statuia gigantică a zeului stând în carul său, tras de cai

înaripați. Jur împrejurul statuii se ridicau coloane astronomice, naiade de bronz şi statuile de aur ale regilor şi reginelor, urmaşii celor zece fii ai lui Poseidonis.

Toate aceste construcții arhitectonice, îmbrăcate în bronz strălucitor, produceau o impresie întrucâtva barbară, însă uimitoare prin măreția ei.

În apropierea templului țişneau dintr-o stâncă două izvoare: unul cu apă rece, altul cu apă fierbinte. Izvoarele se scurgeau în bazine, deasupra cărora fuseseră construite băi: una de vară şi alta, acoperită, pentru vremea ploioasă din timpul iernii.

Însoțitorul oaspeților îi conduse la unul din palatele aflate în apropierea templului lui Poseidonis, într-un crâng de lauri. Glicine înflorite se încolăceau în jurul coloanelor.

Luna lumina căptuşeala de bronz a uşii, pe care era zugrăvit zeul soarelui, înfățişat sub chip de om cu părul răvăşit, ca de jeratic.

Însoțitorul bătu în uşă şi uşa se deschise.

– De trei ori preamăritul rege al Atlantidei a

hărăzit luminăţiilor voastre folosinţa acestui palat - grăi el către regele Aşşur, ridicând braţul în semn de salut.

Escorta de onoare a atlanţilor îşi zăngăni lăncile, lovindu-le de scuturi, în semn de salut, şi oaspeţii intrară în palat.

II. SEL

– Ce noapte înăbuşitoare! Căptuşeala asta de bronz a pereților se încinge atât de tare în timpul zilei, că nici noaptea nu mai poți respira. Trebuie să-i spun arhitectului nostru, lui Kuntinaşar, să-mi clădească un palat din piatră poroasă, ca al lui Şişen-Itța. Dă perdeaua la o parte, Ța!

Bătrâna dădacă a principesei Sel se numea Gu-Şur-Ța, însă, încă de pe vremea când era copilă, Sel îi spunea pur şi simplu Ța.

Bătrâna trase în lături perdeaua liliachie, brodată cu crini de argint. Dinaintea lor scânteie printre coloane o fâşie din întinsul oceanului, unduind în lumina argintie a lunii. În cameră pătrunse o adiere proaspătă şi legănă capetele late ale cingătorii pe care o purta Sel.

Principesa stătea în fața unei măsuțe de fildeş, ticsită de cutiuțe de jasp, sticluțe de cristal şi aur de o formă alungită, ceşcuțe mici din onix şi carneol pentru sulimanuri şi nişte figurine

minuscule.

Ținea în mâna întinsă o oglindă din bronz şlefuit. O bucată de pânză brodată cu dragoni şi flori îi strângea coapsele, acoperindu-i trupul de la mijloc în jos. Pe deasupra avea o cingătoare albastră, ce se înnoda în față. Capetele late ale cingătorii atârnau până mai jos de genunchi. Pieptul, gâtul şi brațele îi erau dezgolite. Mai sus de cot, purta brățări în formă de şarpe, ai căror solzi mărunți străluceau în diferite nuanțe de aur. Pe căpşoarele lor săltate în sus scânteiau ochi de smarald.

Sel se admiră în oglindă, potrivindu-şi părul despletit şi negru. Dintr-o parte, chipul fetei era luminat de flacăra roşie a torței de bronz, iar din cealaltă, de razele albastre ale lunii ce se cerneau printre coloanele înalte.

Oglinda de bronz arunca reflexe aurii pe obrazul ei smead, care, laolaltă cu cele două lumini, împrumutau feței sale o nuanță greu de zugrăvit în cuvinte şi neasemuit de frumoasă.

– Ța, netezeşte-mi părul. Au sosit mulți oaspeți la serbare?

Sel se întinse pe o canapea joasă, acoperită eu o blană de leopard.

– Vin, vin mereu. Până acum au sosit şaizeci de regi... Regii din Serkula, Agad, Ereh, Ur, Işn, Marşam, Aţţor, nici nu-i poţi înşira pe toţi... O, puternic este Guan-Atagueragan! Atlanţii au cucerit toată lumea. Uite, de pildă, regele din Assur... Nu-i dă mâna să vină să se ploconească! Dar nu se poate da în lături...

– Ţa, să vezi ce-am visat! Se făcea că porumbiţa mea a fost înşfăcată de un uliu care s-a ridicat în văzduh. Am încercat să strig, dar parcă îmi pierise glasul... Deodată s-a înălţat un vultur şi s-a prăvălit ca un bolovan asupra uliului! Şi au început să se bată între ei, că le zburau penele în toate părţile. Dar m-am trezit. Ce ciudă mi-a fost! Aşa că n-am mai aflat dacă până la urmă vulturul a salvat porumbiţa... Tu ce crezi? Oare ce înseamnă visul ăsta? Să-l întreb pe Elizair? El ştie să tălmăcească bine visele.

– N-ai nevoie să-l întrebi, las' că-ţi tălmăcesc eu. Porumbiţa eşti tu şi din pricina ta puful şi penele

zboară în toate părțile: se ceartă mirii între ei. Uite, mi-a ajuns mie la ureche că regele din Aşşur a venit iar să te pețească. El te-a mai pețit şi anul trecut.

– Negriciosul ăla cu barba lungă, cârlionțata? Pentru nimic în lume! Să plec eu cu uliul ăsta tocmai la capătul pământului, să-mi părăsesc țara mea cea frumoasă? Nici nu vreau s-aud!

– Cuvântul regelui e lege. Şi nu toate celea se fac după vrerea noastră.

– Eu singură mi-s lege. Şi-apoi, lasă, o să vedem noi! Tot n-ai mai isprăvit cu pieptănatul?

– Sunt gata. Ce rochie îmi porunceşti să-ți pregătesc pentru sărbătoarea de mâine?

– Mâine nu-mbrac nici o rochie, ci îmi pun armură, sabie şi lance.

Şi Sel făcu un gest brusc, ca şi cum ar fi spintecat aerul cu sabia. Sub pielea ei fină, muşchii bine dezvoltați prinseră să joace.

– Mâine plec cu amazoanele mele. Să afle toți străinii, toți vulturii şi ulii, că fiicele atlanților ştiu să mânuiască sabia şi lancea la fel de bine ca şi

soldații lor. Poate c-o să le piară pofta de a se mai căsători cu amazoane.

Învăluindu-se în mantie şi trecând-o pe sub brațul drept, cu o mişcare degajată, principesa azvârli capătul vesmântului pe umărul stâng.

– Prinde-ți o agrafă pe umăr, că iar o s-o târăşti pe jos - bombăni Ța şi îi aduse fetei o agrafă din jasp roşu, având formă unei inimi străpunse de o săgeată de aur.

Sel zâmbi, aruncându-şi privirea asupra acestui vechi simbol al dragostei nefericite. Agrafa fusese făcută de sclavul Adişirna-Guanci, sculptor şi giuvaergiu al curții.

– Ce face Adişirna-Guanci? Cum arată Grădinile lui de Aur? Oare va putea să le isprăvească până la serbare?

– Se zice că totu-i gata. El e acolo, în grădină.

– Am să mă duc să văd cum lucrează.

– Vai de mine, Sel - spuse bătrâna Ța, fluturându-şi mâinile - tatăl tău te-a oprit să intri în Grădinile de Aur înainte de a fi gata. Mâine, ele îşi vor deschide porțile, şi-atunci poți să priveşti

cât vrei.

– Am să mă duc pe furiş... Am o cheie.

– Nici o cheie nu se potriveşte la lacătul care descuie Grădinile de Aur.

– Ba cheia mea se potriveşte.

Ța privi bănuitoare spre tânără pe care o crescuse:

– De unde o ai? Nu cumva ți-a dat-o chiar Adişirna-Guanci?

– Poate că da - răspunse Sel şi izbucni în râs, îmbrățişându-şi dădaca. Hai cu mine, bătrânica mea...

Ța rămase dezarmată, copleşită de drăgălăşenia favoritei sale.

– Şi dacă tatăl tău o să vină şi o să te găsească acolo?

– Acum el se îndeletniceşte cu treburi de stat. Ştii ce, hai să trecem pe la el, să vedem ce face. Dacă Şişen-Itța e acolo şi-i dă raportul, atunci putem hoinări fără frică prin Grădinile de Aur, chiar până mâine dimineață.

Ța clătină supărată din cap, dar porni târându-şi

anevoie picioarele în urma fetei.

III. GUAN-ATAGUERAGAN - REGELE ATLANTIDEI

Regele se îndeletnicea cu treburile statului, stând într-o încăpere lungă şi îngustă, fără coloane. Pereții erau acoperiți cu basoreliefuri de bronz, înfățişând faptele de vitejie ale suveranilor Atlantidei. În partea de jos, la o înălțime de douăzeci de coți, zidul era împodobit cu covoare multicolore, închipuind scene din mitologie. Tavanul avea ferestre pătrate, prin care se vedea cerul înstelat. Un alt şir de geamuri dădeau în curtea interioară a palatului, pe o a doua terasă. Aici veni Sel împreună cu dădaca ei să privească jos, pe după perdeaua de mătase a ferestrei.

Guan-Atagueragan şedea lângă peretele îngust, în capătul încăperii lungi ca un coridor, aşezat pe un tron înalt, din lemn scump, a cărui spetează era împodobită cu discul de aur al soarelui. Labe de leu sculptate în fildeş susțineau picioarele

tronului.

Alături şi într-o parte a jilțului regesc stătea, îmbrăcat în veşminte lungi şi negre, unul din preoți - Vestitorul Soarelui - care inspecta toate ținuturile supuse Atlantidei. De cealaltă parte era preotul favorit al regelui, Şişan-Itța.

La picioarele tronului, pe o blană de urs al peşterilor aşternută peste podeaua de mozaic, stătea culcat cu fața în jos sclavul scrib. Dinaintea lui se afla un pupitru mic, foi de papirus, tuş şi pensulă.

Cu privirea fixă, ațintită în gol, regele dicta încet:

– Scrie: „Eu, rege preaputernic şi preaslăvit, cel dintâi între cei dintâi, viteaz, îndrăzneț, leu, voinic, eu, Guan-Atagueragan, cel mai puternic între regi şi stăpân al Atlantidei. Eu sunt armă nebiruită, nimicitorul oraşelor, nimicitorul duşmanilor, eu trimit regelui Uruazala, care s-a răsculat împotriva puterii mele, toată mânia care să cadă asupra capului său.

Voi înălța o piramidă din căpățânile răzvrătiților. Am să te jupoi de viu şi pielea am să ți-o întind pe

porțile oraşului, aşa cum întinde vânătorul blana fiarei hăituite. Am să ridic o columnă în fața porților oraşului, am să-i jupoi de vii pe toți demnitarii care s-au răsculat, iar cu pielea lor am să îmbrac columna aşa cum am făcut la Muşizimabardun. Pe alții am să-i trag în țeapă deasupra columnei şi încă pe alții îi voi trage în țepile din jurul ei. Am să le tai picioarele prinşilor şi am să fac un morman din ele. Am să le tai urechile, nasurile şi mâinile, iar pe tineri, fete şi băieți, am să-i ard de vii.

Şi mânia mea te va ajunge chiar şi la capătul pământului..."

Scrie această poruncă şi întăreşte-o cu pecetea mea - rosti el către Şişen. Trimite o mie de corăbii cu Legiunile Nebiruite - grăi regele, întorcându-se spre Vestitorul Soarelui - şi spune-le să nu lase piatră pe piatră. Puterea atlanților trebuie să fie neclintită, cum neclintit este pământul.

Până acum, aşa fusese. Armele de bronz, flotă mare, precum şi politica chibzuită şi perspicace i-au ajutat pe atlanți să supună toate popoarele

lumii. Puterea lor a prins ca într-un inel de bronz tot globul pământesc. Şi acolo unde le era greu să-şi atingă scopul numai prin forța armelor, atlanții recurgeau la politică. Folosindu-se de războaiele civile, ei veneau în ajutorul unuia dintre adversari, îl luau sub ocrotirea lor, biruiau duşmanul şi, treptat, supuneau voinței lor ambele tabere care se războiseră. Atlanții întrețineau relații comerciale cu țări foarte îndepărtate. Civilizația lor, arhitectură, astronomia şi medicină erau cunoscute în toate țările lumii. Suferind prefaceri pe noile meleaguri, această civilizație îşi păstra totuşi trăsăturile caracteristice. Numai secretul industriei metalurgice, secretul prelucrării bronzului, cu duritate ca de oțel, atlanții îl păzeau cu multă grijă.

Poporul se răscula arareori. Dar când izbucneau răzmerițe, erau înăbuşite cu o cruzime înspăimîntătoare. Largă dezvoltare a castei preoțeşti, somptuozitatea barbară şi cruzimea cârmuitorilor, toate acestea făceau casă bună în Atlantida.

Sfârşind cu Vestitorul Soarelui, regele se întoarse către Şişen-Itța:

– La tine ce se-aude?

– De trei ori preamărit, atotputernic şi nebiruit...

– Fii mai scurt, suntem singuri şi acuşi-acuşi răsare soarele.

– Consiliul Suprem al preoților te roagă să confirmi, pentru anul care vine, vechea rânduială a dărilor, adică să îngădui ca o zecime din toate veniturile statului să fie luată în folosul templelor.

– Eu cred că ajunge şi a cincea parte. În curînd, preoții vor fi mai bogați decât mine.

– Dar asta va stârni nemulțumiri şi poate chiar...

Regele îşi încruntă sprâncenele, iar la rădăcina naşului său lung se săpară două cute adânci - semn al unei mânii stăpânite.

– Cum ai spus? Nemulțumiri?... Preoții cam întrec măsura, îşi iau asupră-le prea multe. Ei vor să conducă în numele meu. Dar eu nu pot să fiu de acord să mi se îngrădească puterea! La adunările Consiliului Suprem, preoții se străduiesc să-mi ştirbească prestigiul prin prestigiul

cunoştinţelor lor, şi dacă eu cer să mi se îndeplinească voia, ei invocă prestigiul zeilor. Voinţa zeilor este sacră pentru mine, dar oare în felul acesta, aşa cum spun preoţii, se interesează zeii de treburile noastre pământeşti? De ajuns! Am răbdat prea mult samavolnicia lor. De azi înainte, în Consiliu, în loc de şapte preoţi mari vor fi numai trei, iar celelalte patru locuri le voi da comandanţilor de oşti şi persoanelor din casa regală a lui Poseidonis. Scrie această poruncă a mea!

Şişen-Itţa îşi şterse fruntea brobonită de o sudoare rece.

– Atotputernic rege...

– De ajuns atâta vorbă! Vreau să fiu cu adevărat puternic...

– Fie ca mânia ta să cadă asupră-mi, dar aşa ceva nu este cu putinţă...

– Ei n-or să sfârşească prea repede - şopti Sel şi, trăgându-şi dădaca de haină, porni în fugă pe scara abruptă de malahit.

Bătrâna păşea anevoie în urma ei, clătinându-şi

în semn de dojană capul încărunțit.

– O să se-abată năpasta, o să se-abată năpasta... Nu poate fi sănătos trupul, când mâinile se iau la harță cu capul.

– Ce tot bombăni acolo?

– Nu se cade să-i asupreşti pe preoți! Mânia zeilor e mai cumplită decât mânia regelui.

IV. ADIŞIRNA-GUANCI

Sel se apropie de un zid înalt de aur, care înconjura Grădinile de Aur. În zid se afla o poartă scundă. Scoțând de sub mantie cheia de bronz, Sel descuie lacătul, al cărui arc zăngăni melodios. Poarta grea se deschise anevoie.

– Să mergem!

Ța oftă din adâncul inimii şi se codi.

– Ei, dacă ți-e frică, rămâi aici! O să mă duc singură - rosti cu hotărâre Sel şi se strecură pe poarta întredeschisă.

Adusă de spate şi oftând amarnic, bătrâna porni în urma fetei, clătinând din cap.

Păşind în grădină, bătrâna îşi agăță rochia într-o frunză ascuțită de aur şi şi-o rupse.

– Nu-i semn bun... nu-i semn bun - bombăni ea.

Dar Sel se şi afla pe un platou înalt şi privea ca vrăjită tabloul fermecat ce i se înfățişa dinaintea ochilor.

Grădinile de Aur coborau în terase largi şi fiece

terasă scânteia în razele lunii, cu copacii săi de aur, cu frunze, fructe şi flori ca de basm. Totul era migălit în aur şi argint. Pe petale odihneau fluturi cu aripile larg desfăcute, iar pe crengile copacilor - păsările. Şerpi încolăciți, şopârle şi melci uriaşi se zăreau prin iarba de aur. Câmpii întregi de porumb erau cizelate în aur şi argint, cu o artă de vrăjitor. De o parte şi de alta a drumului, presărat cu nisip de aur, dormitau lei uriaşi tot de aur.

Vântul cel mai năprasnic n-ar fi putut clinti nici un ram, nici o frunză în grădina asta ciudată.

Multă vreme Sel rămase cu ochii ațintiți la această privelişte. Chiar şi bătrâna Ța, uitând că încălcase cuvântul regelui, îşi plesni, cu admirație, mâinile-i osoase de genunchi şi exclamă:

– Ce mai nepot!

– Ce nepot? Întrebă Sel, nedumerită.

– Adişirna e nepotul meu.

– N-am ştiut. De ce nu mi-ai spus niciodată?

– Noi suntem oameni neînsemnați şi pe nimeni nu interesează legăturile noastre de rudenie. Dar de data asta nu pot să nu mă laud. Uite ce har i-

au dăruit zeii... Nici un preot n-ar fi în stare să făurească asemenea lucruri... Iar el, tot sclav are să moară... Ce să-i faci! Unuia îi e sortit la naştere să fie stăpân, iar altuia să fie sclav... Fiecare cu ursita lui.

– Şi eu n-am ştiut - repetă Sel, dusă pe gânduri. Da, da... unul să fie stăpân, iar altul sclav. Dar ia spune-mi, cine a rânduit astfel lucrurile: zeii sau oamenii?

Ța prinse să dea din mâini, iar Sel, fără a-i da răgaz să răspundă, se porni să turuie:

– Ascultă, Ța, aşa-i că tu mă iubeşti mult, nu? Las' că ştiu eu. Nu-mi săruta poala mantiei, ci ia aminte la ce-ți spun! Uite, stai colea pe leul ăsta de aur şi să nu-ți fie frică, fiindcă el n-o să se trezească şi n-o să te muşte. Stai liniştită şi aşteaptă-mă aici. Mă întorc îndată... Da' de dus mă duc singură...

N-a apucat bătrâna Ța să deschidă gura, că Sel o şi rupsese la fugă în jos, pe cărăruia de aur.

Pe cea de a doua terasă se zăreau oameni în veşminte scurte de sclavi. Unii dintre ei n-aveau

decât o legătură în jurul şoldurilor. Toți munceau prin preajma fântânilor arteziene.

Lângă un pâlc de sclavi care trudeau aduşi de spate, stătea un tânăr zvelt, într-o cămaşă scurtă, neagră, încins cu un brâu lat de piele. Brațele de la coate în sus şi pieptul îi erau dezgolite. O cureluşă îngustă îi ținea strâns părul des şi încârlionțat. Cu toată îmbrăcămintea-i simplă, tânărul era frumos ca un zeu.

Era sclavul Adişirna-Guanci, sculptor, pictor şi giuvaergiu fără seamăn pe lume.

Fata se apropie de el şi se opri stingherită în spatele lui. Sclavii îşi întrerupseră lucrul şi ridicară capetele. Adişirna se întoarse şi rămase țintuit locului, mut de uimire.

– Tu?

– Am venit să văd cum merg lucrările - rosti ea. Ce faci acum?

Ca să-şi ascundă stânjeneală şi bucuria, pictorul începu să explice cu înflăcărare:

– Uite, priveşte! Apa fântânilor arteziene e făurită din diamante. Îndată o să-i dăm viață!

Şi aplecându-se spre o fântână săpată în pământ, strigă în dialect berber:

– Şiran, fă lumină!

Fântâna se aprinse toată datorită unui mănunchi de raze ce veneau de sub pământ. Lumina împrumuta culorile curcubeului, luneca printre diamantele care alcătuiau jeturile fântânii şi totul dădea iluzia unei ape ce se revarsă.

Sel fu cuprinsă de o admirație copilărească.

– Eşti un vrăjitor! Zise ea râzând şi îşi potrivi trandafirul roşu pe care îl purta la piept. Arată-mi ce este mai de seamă pe aici.

– Uite, acolo-i iazul.

– Să mergem! Spuse ea, poruncitoare.

Sel şi Adişirna se îndepărtară de sclavi şi se apropiară de iazul retras.

– Apa lui este făcută din cristal de stâncă.

Adişirna se aplecă, răsuci o pârghie ascunsă şi iazul se aprinse într-o lumină albăstruie.

Apăsă încă o dată pe pârghie şi în albastrul de cristal al iazului începură să plutească domol peşti de aur, mişcându-şi înotătoarele şi cozile.

– Vrăjitorule! Vrăjitorule! Plină de admirație copilărească, Sel începu să bată din palme.

– Nu-i nici o vrăjitorie la mijloc - spuse artistul şi o roşeață de mulțumire îi acoperi obrazul smead. Legile mecanicii şi-atâta tot! Toate păsările astea - şi el arată cu mâna spre zburătoarele de pe ramuri - pot să cânte şi să fâlfâie din aripi. Vrei să vezi?

– Nu, nu - zise fata şi căzu pe gânduri. Spune-mi, Adişirna, cum de ți-a venit în minte să făureşti această grădină fermecată?

– Cum mi-a venit ideea asta?' repetă încet pictorul, lăsându-şi capul în piept.

Pesemne că se gândea la ceva şi părea că stă în cumpănă. Apoi, cu o mişcare hotărâtă, îşi înalță capul şi privi țintă în ochii fetei:

– Uite cum: pentru mine, grădina aceasta e un simbol.

– Şi ce vrea să însemne? Întrebă Sel, stingherită oarecum de privirea fixă a tânărului, dar nu-şi coborî ochii.

– Priveşte această livadă! Începu, plin de însuflețire, artistul. Uite, vezi aici fructe minunate,

dar nu te poți desfăta gustând din ele. Vezi flori nemaipomenite, dar nu le poți rupe. Şi dacă ai s-o faci, ai să te-alegi doar cu înțepături dureroase. Aici totul farmecă ochiul şi nimic nu poate fi stăpânit... Şi viața este aidoma Grădinii de Aur.

Oftând, pictorul lăsă capul în pământ şi tăcu.

Tăcea şi Sel.

Apoi, apropiindu-se mai mult de tânăr, îl întrebă cu glas tulburat şi scăzut:

– Tu... tu ai fi vrut să stăpâneşti toate florile lumii?

– Numai una singură! Exclamă el, învăluind-o din nou în privirea lui fierbinte.

– Care? Întrebă Sel.

– Floarea asta eşti tu! Exclamă plin de patimă tânărul.

– Da, dar ai uitat că în grădina unde creşte această floare tu n-ai voie să intri! Rosti Sel zâmbind şăgalnic şi, răsucindu-se pe călcâie, alergă spre dădaca ci care o aştepta.

V. LA LUMINA STELELOR

Bolta albastră a cerului spuzit de stele învăluia Atlantida.

În vârful unei piramide uriaşe, lângă templul lui Poseidonis, preotul Elizair, astronom şi astrolog, urmărea mişcarea corpurilor cereşti.

Pe platoul întins, acoperit tot cu plăci de marmură albe şi negre, aşezate ca o tablă de şah, se aflau fel şi fel de instrumente astronomice din bronz.

Savantul însemna pe plăci de bronz observațiile sale. El înmuia stilexul, făcut dintr-o substanță care nu se dizolvă în acid, într-o sticluță ce închipuia un leu cu gura larg deschisă, şi scria pe placă semne asemănătoare cuneiformelor asiriene. Acidul rodea metalul, lăsând urme adâncite şi întunecate ca nişte şănțulețe. O lampă mică de lut, în formă de delfin, cu un fitil de câlți plutind în ulei, arunca o lumină slabă asupra tăbliţelor şlefuite.

Preotul era atât de absorbit de preocupările sale, încât nici nu auzi când în chepengul care închidea ieşirea spre platou ciocăni cineva.

Bătaia se repetă.

– Cine-i acolo?

– În numele soarelui! Astronomul ridică chepengul şi pe terasă păşiră cinci preoți: Kuntinaşar, arhitect şi matematician, Anuguan, istoriograf, legiuitor şi diplomat, Zanuțiram, chimist şi inginer al industriei metalurgice, Aguşatța, medic, şi Nughi-Estțak, filozof şi apărătorul religiei.

– Ei, cum merg observațiile tale, Elizair? Întrebă Kuntinaşar.

Elizair dădu din mâini, într-un gest de nedumerire:

– Sau în capul meu, sau în cer se petrece un lucru ciudat. Planetele şi-au părăsit orbitele lor, ba chiar toate stelele fixe s-au deplasat pare-se puțin către dreapta din locul ce le-a fost hărăzit din vecii vecilor… Priveşte singur…

Kuntinaşar se apropie de instrumente, le cercetă

cu luare-aminte, făcu măsurătorile de trebuință, trecu cifrele pe tăbliţe şi dădu din umeri:

– Da, într-adevăr, e un fenomen ciudat.

– Am să-l înştiinţez pe Aţro-Sanu, păstrătorul Supremelor Taine. Dacă nici el nu va fi în stare să explice, atunci doar zeii ştiu ce se întâmpla în ceruri.

– Ai cercetat tăbliţele din anii trecuţi? Întrebă istoriograful Anuguan.

– Le-am cercetat pe toate din ultimii patru mii cinci sute de ani. N-am găsit nimic asemănător în ele.

– Uite ce este - spuse Zanuţiram - voi, cititorii în stele şi matematicienii, vă interesaţi numai de cer, pe când pe noi ne interesează ceea ce se petrece aici, pe pământ. Nughi-Estţak, ia vezi dacă-i bine închis chepengul.

– Ce-ai spus?... întrebă distrat Nughi-Estţak.

Filozoful nu auzise discuţia. Gândurile lui erau departe de aici.

Privindu-l şi dând din mină, Zanuţiram se apropie de chepeng, îl ridică şi, încredinţându-se

că jos nu ascultă nimeni, îl închise bine.

– Suntem singuri... Aguşatța, spune-mi ce-ai aflat azi la palat?

Aguşatța privi în jur, sfiindu-se parcă şi de acest loc izolat, apoi începu să vorbească cu glas scăzut:

– Veştile sunt proaste... Regele se plângea că-l doare muşchiul capului şi am fost la el... Nu-i nimic grav.

– Nimic grav? Da, într-adevăr, astea sunt veşti proaste - spuse cu ironie Zanuțiram.

– Sunt altele şi mai proaste - continuă Aguşatța. Înapoindu-mă din dormitorul regelui, l-am întâlnit pe scribul acestuia, care mi-a şoptit că Guan-Atagueragan ne-a micşorat veniturile la jumătate şi a schimbat componența Consiliului Suprem în dauna noastră.

– La asta trebuia să ne-aşteptăm...

– Aşa nu se mai poate!

– Suntem aici cinci din cei şapte membri ai Consiliului Suprem. Marele Ațro-Sanu, păstrătorul Supremelor Taine, trăieşte în trecut şi stă mai presus de toate grijile noastre. Iar Simen-Itța, din

clipa când regele, fermecat de fiică-sa, s-a înrudit „cu el", luând-o în haremul său, este gata să lingă tălpile maiestății sale. Numai noi putem apăra interesele puternicei caste a preoților. Noi suntem inima Atlantidei, noi suntem adevărata ei forță. Noi păstrăm cunoştințele adunate de-a lungul a zeci de milenii.

– Atunci vom refuza să construim, vom refuza să căutăm bolnavii, să facem arme de bronz şi să durăm corăbii, iar regele va simți dintr-o dată ce-nseamnă să te cerți cu preoții.

– Cuțitul nu mai vrea să fie ascuțit, iar soarele e fierbinte? Spuse zâmbind arhitectul Kuntinaşar. Oare cuțitul n-o să fie aruncat? Oare de se va stinge soarele, nu vor fi aprinse focuri pentru ca oamenii să se încălzească? Te cam întreci cu gluma, Aguşatța. Ai apucat pe un drum primejdios. Dar ce-o să se întâmple dacă vor putea face față şi fără noi? Iată, de pildă, sclavul acela ajuns, Adişirna-Guanci, el nu cunoaşte taina ştiințelor adunate de milenii, aşa cum le cunoaşte casta noastră, el a crescut în mocirlă şi totuşi s-a

priceput să făurească opere demne de zei. A fost şi a rămas un sclav, dar cu toate astea, eu, marele Kuntinaşar, îl invidiez pe acest băieţandru! Da, îl invidiez! Şi nu m-ascund faţă de voi, căci atunci când vin străinii, ce-i uimeşte oare mai mult decât orice? Nu farul meu, ci zeul soarelui cioplit de el, în a cărui palmă ne aflăm noi acum împreună cu toate templele şi piramidele noastre. „Cine a făurit această minune?" întreabă străinii. Un sclav, şi nu eu! Cum pot să rabd aşa ceva? Şi în rândul ăstor oameni de jos se vor găsi destui ca Adişirna.

Noi îi ţinem într-o stare aproape animalică şi în felul acesta ne păzim drepturile noastre legitime. Dar ce se va întâmpla oare dacă se vor dezlănţui forţele lor ascunse? Aguşatţa, planul tău nu-i bun de nimic...

– Şi-atunci, ce ne rămâne de făcut?

– Trebuie să-l alungăm pe rege, care nu este pe placul nostru.

Gândul acesta îl nutreau toţi preoţii, dar nimeni nu îndrăznea să-l rostească el cel dintâi.

Se aşternu o linişte plină de aşteptare.

– Nughi-Estțak, tu eşti filozof - vorbi preotul-arhitect rupând tăcerea. Spune-mi, ce-ai face tu dacă o piatră ți-ar sta în drum?

– Nu trebuie să fii filozof ca să rezolvi această problemă - spuse cu simplitate Nughi-Estțak. Pentru asta e de ajuns să ai şi mintea unui sclav. Aş zvârli cu piciorul piatra ce-mi stă în drum.

Preoții se uitară unul la altul şi se înțeleseră din priviri.

– Da, dar cum se face asta? Rosti gânditor arhitectul.

– Uite aşa - îi arătă filozoful, târşâindu-şi talpa sandalei pe lespedea alunecoasă.

Preoții zâmbiră.

– Eh, dac-ar fi chiar atât de simplu! Făcu arhitectul.

– Dar... muşchiul capului - se adresă astronomul lui Aguşatța - cu ce se vindecă?

– Cu o fiertură în care au clocotit douăsprezece ierburi de munte culese în zori de zi, când pe cer străjuieşte crai-nou.

– Altceva mai tare nu există?

– Da, mai tare! În aşa fel, ca acest muşchi al capului...

– Ba da, de bună seamă că există, dar poate că tu, cu mâna ta, ai să-i întinzi regelui această băutură „mai tare", Elizair? Prima înghiţitură o va da unui sclav, a doua, mie, iar apoi va bea şi el.

– Ce neîncredere revoltătoare faţă de preoţi!

– Să lăsăm vorba - spuse Kuntinaşar. Guan-Atagueragan este condamnat de noi la moarte.

– Istoria cunoaşte asemenea cazuri! Exclamă istoriograful Anuguan. Cu opt mii două sute douăzeci şi şapte de ani în urmă, preoţii l-au omorât pe regele Abunarţalagan, iar cu cinci mii şaisprezece ani în urmă, încă un rege a fost ucis „spre binele măreţei Atlantide". Aşa stă scris în vechile cronici păstrate în arhiva noastră secretă: „Spre binele măreţei Atlantide".

– Preoţii însă - spuse Kuntinaşar - nu trebuie să ia parte în mod nemijlocit la săvârşirea acestei fapte. Trebuie să organizăm un complot la palat. Şi va fi opera lui Keletţu-Aşinaţak, fratele regelui. Micul principe al Atţorului va fi încântat să ajungă

stăpânul lumii. N-o să fie greu să-l convingem că el este urmaşul legitim, înlăturat pe nedrept de la tron. Dovezi vom găsi lesne. Putem chema în ajutor magia şi astrologia, şi asta-i treaba ta, Elizair. Cel ce se va urca pe tron ajutat de noi va fi o unealtă supusă în mâinile noastre. Să ne folosim de venirea sa la sărbătoarea soarelui şi să-i împărtăşim planul nostru.

– Planul ăsta-i mai bun ca altele - spuse Anuguan, un bătrân gras, cu ochi tare mici, aproape închişi. Dar mai e o piedică: Keletţu-Aşinaţak s-a născut cu o inimă de oaie. Este molatic, nehotărât şi fricos. Nu prea îmi vine să cred că vom izbuti să-l înduplecăm la o asemenea faptă... Totuşi vom încerca! Iar dacă nu vom reuşi, o să recurgem la un alt plan şi mai bun... Eu sunt informat că printre sclavi...

În uşa-chepeng ce dădea în încăperile de jos răsunară trei bătăi puternice.

Preoţii schimbară o privire între ei, se împrăştiară repede şi, prefăcându-se adânciţi în observaţii astronomice, încremeniră pe locurile lor.

– Trei bătăi... regele... - Şopti Elizair şi deschise chepengul.

Regele intră, însoțit de doi soldați cu păr bălai din garda sa şi de preotul Şişen-Itța.

Monarhul îi privi bănuitor.

– Aproape întreg Consiliul Suprem ține sfat cu stelele? Spuse el, zâmbind ironic.

– Mărite rege! Stelele pălesc când răsare soarele! Vorbi Elizair, cu glasul acela mieros al curtenilor.

– Mai e până în zori - răspunse regele, respingând cu răceală salutul măgulitor al lui Elizair. Fă-mi horoscopul pentru mâine. Vreau să ştiu dacă sărbătoarea de mâine, la care au venit toți supuşii mei, se va desfăşura cu succes.

– Horoscopul este făcut, de trei ori mărite rege! Stelele îți sunt favorabile ție. Iată-l: „Regelui meu i-aduc la cunoştință eu, Elizair, astronomul de căpetenie al oraşului Poseidonis. Plecăciuni şi urări de pace regelui meu. Milostivească-se zeii față de regele, împăratul meu. În cea de a şasea zi a lunii Anu, am purces la observațiile noastre şi am văzut..."

Regele asculta, privindu-i iscoditor pe sub sprâncene pe cei aflați în jurul său.

Dar fețele preoților erau de nepătruns.

VI. SĂRBĂTOAREA SOARELUI

Noaptea era pe sfârşite. Se lăsase răcoarea, iar stelele păliseră. Începu să adie briza dimineții. Pe un platou întins, care se întrerupea spre răsărit, coborând către ocean, la lumina torțelor, slujitorii templului sfârşeau în grabă de împodobit altarele. Sclavii scoteau scările, frânghiile, bârnele şi terminau lucrările de decorare. În sfârşit, totul fu gata.

Începea marea sărbătoare anuală a soarelui.

Poseidonis se pregătise luni de-a rândul în vederea acestei festivități. Căci nu era numai o sărbătoare religioasă, ci totodată şi un prilej de a arăta tuturor regilor şi conducătorilor supuşi Atlantidei, care veniseră aici, măreția, bogăția şi puterea metropolei.

De sus, din vârful Dealului Sfânt, de-a lungul drumului de munte coborând în serpentină, se iviră lumini ce se înşirau unduitoare aidoma unui şarpe lung şi strălucitor. În liniştea nopții răsunau

sunetele piţigăiate ale flautelor, huruitul greu al carelor de bronz, răsuflarea anevoioasă a elefanţilor uriaşi.

Cei din fruntea cortegiului şi ajunseseră pe platou, unde sclipirile torţelor prinseră să se împrăştie, în vreme ce coloană care încheia procesiunea se mai vedea încă pe Dealul Sfânt, aidoma unei cozi luminoase.

Înainte mergea un detaşament de soldaţi, cu arme scânteietoare de bronz, iar în urma lor veneau preoţii, în veşminte grele şi somptuoase, presărate cu pietre scumpe. Într-o litieră neagră, având pe cele patru laturi discul auriu al soarelui, slujitorii templului îl purtau pe însuşi Aţro-Sanu, marele preot, păstrătorul Supremelor Taine, care o singură dată pe an, de sărbătoarea soarelui, îşi părăsea palatul - palat ce se înălţa pe lângă templul lui Poseidonis, inaccesibil chiar şi multor preoţi - şi apărea în faţa lumii.

Era socotit cel mai bătrân om din lume. Unii spuneau că ar număra două sute de ani, iar alţii şi mai mult. Oamenii erau încredinţaţi că este

nemuritor. Fața lui uscată, brăzdată de zbârcituri, amintea chipul unei mumii. Barba-i deasă şi albă îi ajungea până la genunchi. Pe obrazul acesta de pergament, lipsit de viață, ochii mari şi tineri, arzând ca doi cărbuni aprinşi, te înfricoşau.

Fără voie, oamenii se dădură în lături şi mulți sclavi căzură în genunchi.

Marele preot fu aşezat cu grijă pe un tron înalt, în fața altarului de jertfă. Ceilalți preoți îşi ocupară locurile lor în fața altor altare de jertfă, dispuse în semicerc. În centrul acestui semicerc, se afla un tron şi mai înalt, al regelui atlanților, aşezat pe şaptezeci şi două de trepte de marmură ce se îngustau spre vârf.

Sus, de spetează, era prins discul de bronz al soarelui, susținut de doi şerpi încolăciți, de asemenea de bronz. În jurul tronului se aflau şaptezeci şi două de jilțuri ale regilor din principalele țări supuse Atlantidei.

În cortegiul acesta de regi, înconjurați de garda lor, vedeai toate culorile şi nuanțele pe care le poate avea pielea omenească - de la cea neagră ca

abanosul, cum era pielea nubienilor, până la cea albă ca fildeşul a galilor nordici. De asemenea, puteai vedea aici toate veşmintele câte sunt pe lume, tot soiul de arme şi podoabe.

În clipa când ei îşi ocupară locurile, pe neaşteptate torțele se stinseră şi parcă o perdea neagră s-ar fi lăsat deasupra acestui furnicar pestriț de oameni din toate semințiile pământului.

Doar sus pe cer licăreau stele palide, în văzduh răsună cu putere o trompetă de bronz şi deodată se făcu linişte. De nu s-ar fi auzit sforăitul cailor şi al elefanților, precum şi zăngănitul armelor de aramă, care din când în când tulburau liniştea, ai fi putut crede că tot acest platou uriaş este pustiu...

În mijlocul tăcerii sinistre răsună deodată glasul preotului. Un glas înalt de tenor, cu inflexiuni tânguitoare, cu pauze neaşteptate, întrerupt în chip tot atât de neaşteptat de strigăte, cânta despre grozăviile întunericului, despre primejdiile pe care le tăinuieşte bezna, despre spaima morții, despre durerea sufletească a celor lipsiți de lumina

soarelui.

Drept răspuns la aceste tânguiri, se auzi un cor de copii cântând o melodie tristă şi monotonă, acoperită de strigătele jalnice ale preotului.

Deodată, parcă venind de undeva din fundul pământului, se înălță în văzduh un cor molcom de başi. Vocile lor se împletiră pe nesimțite cu glasul copiilor, întocmai ca murmurul fluxului.

În sfârşit, miile de tuburi de bronz ale uriaşei orgi, acționată de aburi, făcură să se cutremure stâncile de pe țărm şi, dintr-o dată, totul amuți...

Această trecere bruscă şi neaşteptată la liniştea desăvârşită zgudui mulțimea mai puternic decât bubuitul tunetului.

Cei prezenți îşi simțeau nervii încordați la maximum. Oamenii îşi apăsau pieptul cu mâinile, de parcă le-ar fi lipsit aerul, şi cădeau cu fața la pământ; ba unii îşi smulgeau părul din cap.

Întregul ritual era aranjat de o mina dibace. Şi în această ultimă şi primejdioasă încordare a nervilor, în mijlocul tăcerii cumplite ce se înstăpânise, aidoma unei stânci care se prăvale zdrobind totul

sub ea, răsună glasul bătrânesc şi calm al marelui preot. Nu mâi era cântec, ci rugăciune semănând cu o simplă convorbire, plină de duioşie şi nădejde dătătoare de linişte.

– Zeu al soarelui, ascultă ruga omului mult încercat de suferințe şi istovit, şi dăruieşte-i lumina ta binefăcătoare.

Mulțimea îşi întindea mâinile către preot, care nu se vedea din pricina întunericului.

– Tu singur eşti apărătorul nostru..

– Mântuitorule...

– Apărătorul nostru în fața zeilor atotputernici... - Răsunau hohote stăpânite şi strigăte din rândul celor de față.

Glasul marelui preot deveni mai puternic, el nu se mai ruga, ci aproape poruncea zeului:

– Luminează cu lumina ta binefăcătoare poporul tău, zeule de trei ori sfânt... Cu căldura ta, precum ai aşterne o pătură, acoperă pământul care să rodească pentru nevoile omului. Îngăduie să privim chipul tău luminos.

În timp ce rostea rugăciunile, preotul urmărea

ceasul de nisip, aflat pe altar şi ascuns privirilor mulțimii de nişte vase sfinte.

Spre răsărit se aprinseră zorile; silueta neagră a prelatului se profila limpede pe fondul trandafiriu al cerului. Deodată, slujitorul întinse mâna în care ținea toiagul şi, cu glas puternic, poruncitor, exclamă:

– Arată-te... arată-te... arată-te!... Şi parcă ascultând de voința lui, dincolo de orizont țâşni o rază de aur şi scânteie marginea discului solar, care începu să se înalțe strălucitor deasupra oceanului, inundând dintr-o dată platoul, aprinzând scântei în armurile de bronz ale soldaților, sclipind în brocartul şi briliantele regilor şi ale preoților, învesmântând tot pământul în culori vii. Şi ai fi zis că abia acum, de sub pământ, se ridică deodată catarge înalte, împodobite cu ghirlande de trandafiri, boite de verdeață şi flori strălucitoare, drapele viu colorate şi covoare pestrițe.

Pe întinsul oceanului, atât cât puteai cuprinde cu ochii, pluteau corăbii cu cinci punți, gătite de

sărbătoare, uriaşa flotă a atlanților.

„Da, puternic este regele Atlantidei şi-i greu să te lupți cu el" - gândeau oaspeții, fără voia lor, privind oceanul înțesat de nave.

Soldații îşi loviră săbiile de aramă de scuturi şi strigăte pline de bucurie alergară peste întinsul apelor, în întâmpinarea soarelui.

Corul de o mie de voci înalță un imn soarelui - zeului de trei ori sfânt, dătătorul de viață, lui, cel luminos şi puternic, izvor al bucuriilor!

Ritualul luă sfârşit cu obişnuita sacrificare a taurilor şi viteilor. Pe altarul de jertfă cuprins de flăcări se turnă vin şi ulei.

Sfeşnicele de bronz, mai fumegau încă, şi şuvițe drepte de fum - rest al ierburilor şi răşinilor parfumate - se înălțau trandafirii în razele soarelui ce răsărea, când, deodată, la un semnal al trompetelor, valurile mulțimii prinseră să se legene, pregătindu-se de plecare spre câmpul zeului războiului, unde urma să aibă loc parada.

Al doilea semnal al trompetelor îndemnă mulțimea să pornească.

Procesiunea se desfăşură ca o panglică pe minunatul drum militar, care făcea fala Atlantidei.

Pretutindeni erau presărate flori şi ramuri verzi.

În fruntea cortegiului, prins în vârful unei prăjini lungi de aur, împodobită cu trandafiri roşii, scânteia discul soarelui.

Deodată, la o cotitură a drumului, chiar în fața carului regesc, se ivi silueta unui bătrân, îmbrăcat într-o haină ruptă din piele de căprioară. Părul lung şi cărunt, ce-i stătea vâlvoi în cap, precum şi barba-i mare îi acopereau trupul până la brâu, iar pe chipul lui ars de soare scânteiau doi ochi mari şi inteligenți.

Cu un gest poruncitor, bătrânul opri carul regelui. Straja acestuia se năpusti spre bătrân, dar regele făcu o mişcare cu mâna şi oştenii se îndepărtară.

Regele se temea şi-l respecta pe bătrânul Na-San, proroc şi ghicitor.

– Unde să vă mai lovească - strigă amenințător bătrânul - pe voi, care fără istov săvârşiți fărădelegi? Capul e bolnav şi-n inimă s-a cuibărit

durerea... Din tălpi şi până-n creştet, nimic n-a rămas nevătămat... Răni şi pete vineții, răni cu puroi, necurățate, nespălate, neunse cu ulei..

Glasul lui se transformă într-un țipăt isteric şi el continuă:

– Ogoarele vă sunt pustii, focul va mistui oraşele voastre, iar pământul se va preface într-un deşert. Unde-au fost o mie de araci de viță de vie vor creşte spini şi tufe țepoase, brusturi vor creşte în palatele regilor, spini în cetăți... Bufnițele şi duhurile necurate se vor chema printre ruine... Iată, se va năpusti minia zeului şi focul atotmistuitor o să vă-nghită... O, durere... durere... durere...

Mulțimea amuți, cuprinsă de o spaimă plină de venerație. Regele asculta stingherit, dar străduindu-se să-şi păstreze aerul solemn.

„Oare într-adevăr mânia zeilor - se gândea el - se va abate asupră-mi? Cu ce-am greşit în fața lor?"

Deodată, ochii lui întâlniră privirea preotului Kuntinaşar ațintită asupra sa. Şi regelui i se păru plină de dojană şi amenințare.

Privirile li se încrucişară ca nişte săbii.

VII. AKSA-GUAM-ITŢA ŞI AŢA

De povârnişul stâncilor era prinsă, lipită parcă, o căsuță de lut, cu acoperişul drept. Ferestruia mică, pătrată, nu avea giurgiuvele. Uşile făcute din scânduri subțiri, prinse în balamale de piele şi bătute în cuie de bronz, erau deschise.

În umbra încăperii şedea o bătrână şi torcea. Părul cărunt îi cădea în şuvițe pe chipu-i brăzdat de zbârcituri adânci şi, din când în când, cu mina-i osoasă, femeia îşi îndepărta lațele din fața ochilor duşi în fundul capului. Nasul lung aproape se unea cu bărbia ascuțită şi proeminentă.

Dinaintea ei, jos pe pământ, stătea o fetiță drăgălaşă şi firavă, care, în joacă, muta de colo-colo nişte pietricele cu mânuțele-i murdare. Copila se uită spre bătrâna:

– Hai, bunico, mai departe!

– Mai departe? Da... dar despre ce vorbeam eu oare? molfăi bătrâna, înnodând firul rupt al caierului.

– Despre Veacul de Aur! Ce, ai şi uitat, bunico?!

– Da, da... Aşa-i, despre Veacul de Aur. Va să zică, cum îți spuneam, asta a fost demult, tare demult...

– Şi totul, totul era de aur? Şi pâinea? Şi pietrele. Şi merele?

– Nu... Vremurile au fost de aur... căci oamenii trăiau fericiți aşa cum trăiesc zeii în cer. Nu erau nici regi, nici sclavi, nici săraci, nici bogați. Zeul soarelui încălzea, mângâind şi alintând oamenii ca pe copiii lui iubiți. Din ramuri verzi, ei îşi făceau brâie şi împleteau cununi să-şi încingă fruntea, şi umblau aşa, liberi şi fericiți, în mijlocul grădinilor care tot anul rodeau poame dulci. Izvoare limpezi le potoleau setea şi oamenii se năşteau în mijlocul florilor şi se desfătau gustând viața până la adânci bătrânețe şi-apoi adormeau liniştiți pentru vecie, înconjurați de copii, nepoți şi strănepoți. Şi moartea le era uşoară, simplă şi tihnită, ca şi apusul soarelui...

– Şi-apoi?

– Apoi oamenii au păcătuit şi zeii s-au mâniat

foarte...

– Şi cum au păcătuit?

– Au vrut să fie deopotrivă cu zeii şi să ştie tot.

– Şi zeii le-au luat Veacul de Aur?

Se auziră paşi.

Aksa-Guam-Itța, fiul preotului Şişen-Itța, se apropia de casă. Purta o tunică neagră de mătase, brodată pe poale cu izvoade de aur, şi era încălțat cu sandale uşoare, de culoare galben-deschis. Săltă fetița în brațe, dar ea, râzând, i se smulse din mâini.

– Bună ziua, bunico! Spuse Aksa-Guam, lăsând copila jos. Ata e acasă?

– E la lucru, o să vină îndată.

– Cum, lucrează şi azi?

– Noi n-avem sărbătoare...

– Dar bătrânul Guamf?

– E în casă.

Aksa intră înăuntru. Locuința avea o singură încăpere, proaspăt văruită şi despărțită printr-o perdea de pânză țesută în casă şi brodată cu flori mărunte. O masă de lemn grosolan cioplită, câteva

bănci şi un dulăpior cu vase de lut alcătuiau tot mobilierul. Într-un colț se afla o râşniță pentru măcinat grăunțe: era făcută dintr-un cub de piatră, iar deasupra un cilindru tot de piatră cu două mânere. Alături stătea o piuă mare de piatră, cu un pisălog pentru stors uleiul. Într-alt ungher, pe un postament de marmură, odihnea o statuetă mică a zeului soarelui, o minunată sculptură, pe care Adişirna-Guanci o făurise încă pe când era copil.

Bunicul Guamf, pleşuv şi cu barba căruntă, şedea pe o laviță lângă fereastră şi meşterea lațuri pentru prins păsări. Când intră Aksa-Guam, el se sculă în picioare şi ridică brațul în semn de salut.

– Stai jos, stai jos, bunicule Guamf. Te felicit cu prilejul sărbătorii! De ce nu te-ai dus în întâmpinarea soarelui?

– Nu-i de mine! Bătrân cum sunt, m-ar fi strivit acolo. Mi-ajunge. Vreme de şaizeci de ani încheiați mi-am făcut veleatul în minele umede, şi asta nu-i glumă. Iar soarele l-am întâmpinat şi aici aşa cum se cuvine. Fie slăvit că nu se dă în lături să ne

trimită şi nouă, bieți sclavi, lumina lui!

– Dar Adişirna-Guanci unde-i?

– Lucrează mereu în Grădinile de Aur.

– Se zice că a făurit lucruri uimitoare.

– Şi ce folos are el din toate astea? Unul singur doar: că nu e bătut cu vergile. Uite la mine ce urme mi-au lăsat pe spinare bicele cu şapte cozi! Iar când o îmbătrâni, atunci şi el, ca şi mine, o să prindă păsări ca să nu moară de foame.

– Ascultă, Guamf, tu nu te-ai gândit c-ar putea fi şi altfel?

– Adică cum, altfel?

– Orice răbdare are un sfârşit. Voi sunteți milioane...

– 'Ia te uită unde bați! Adică să ne răzvrătim? Am mai încercat. Şi ne-am răzvrătit. Şi ce-a ieşit din asta? Noi n-avem decât lopeți şi hârlețe, iar ei au săbii şi lănci ascuțite...

– Dar dacă...

Pe neaşteptate, bătrânul Guamf se aprinse:

– Dar dacă... dar dacă... Dă-mi pace! Nu-mi mai scormoni vechile răni! Lasă să mă doară aşa, ca de

obicei.

Aksa-Guam îşi plecă tăcut capul în piept şi căzu pe gânduri.

– Ei, am plecat - zise el, ridicându-se. Pesemne am s-o întâlnesc pe Ata în drum... Rămâi cu bine, bătrâne!

– Să te ocrotească prealuminosul zeu!

Aksa-Guam nu apucă să iasă din casă, că afară se auziră glasuri străine şi atunci el se opri în loc. Privind pe fereastră, văzu în curte doi oameni îmbrăcați în veşmântul slujitorilor templului. Aksa-Guam nu voia ca ei să-l vadă aici.

– Bătrâna moaşă Țalna, locuieşte aici? Întrebară ei.

– Aici - răspunse Țalna, scăpând de frică fuiorul. Eu sunt Țalna.

– În numele soarelui îți poruncesc să vii azi, după ce asfinţeşte soarele, la porțile sfântului templu. Îți vom ieşi în întâmpinare acolo şi-apoi te vom duce mai departe.

– Am înțeles... - Şi Țalna se închină până la pământ. Dar îmi iau inima în dinți şi vă întreb: e o

naştere?

– Acolo vei afla.

Şi slujitorii templului se îndepărtară.

Aksa-Guam ieşi din casă şi porni pe drumul alb ce scânteia în soare. Arşița era oarecum molcomită de umbra palmierilor şi a platanilor.

În dreapta, la poalele munților, se aflau minele de unde se scoteau minereurile. Iar în stânga, până la țărmul oceanului, atât cât puteai cuprinde cu ochii, se întindeau aşezările locuite de cei ce trudeau în mină. Căsuțe mici, sărăcăcioase, din lut, stăteau lipite una de alta, ca o turmă speriată.

În curțile înguste şi pline de gunoaie se jucau copii goi şi murdari.

Cu toate că era sărbătoare, în mine oamenii lucrau.

Aksa-Guam coborî în prima mină.

Veşmântul lui negru de preot, cu discul soarelui brodat pe piept, îi deschidea toate porțile.

Supraveghetorul îşi plecă fruntea şi ridică brațul în semn de respect.

Aksa-Guam dădu grăbit din cap şi se înfundă în

labirintul galeriilor ale căror bolți erau întărite cu bârne groase şi înclinate. Pe alocuri se zăreau licărind opaițe cu ulei. Pretutindeni stăruia o căldură înăbuşitoare.

Din cauza opaițelor, gazele emanate explodaseră de multe ori în aceste mine. Uneori se întâmplau şi prăbuşiri. Minerii mureau cu sutele, dar nimeni nu se sinchisea de lucrul acesta, deoarece erau destui la număr. Dacă mina conținea minereu din belşug, atunci, la locul unde se produsese catastrofă, se făceau săpături şi astfel muncitorii îngropați de vii ieşeau din mormântul lor. Dacă însă stratul de minereu era subțire sau lucrările pentru înlăturarea avariilor cereau prea mult timp, în cazul acesta oamenii erau pur şi simplu lăsați la voia întâmplării, împreună cu sclavii îngropați acolo, şi mâna urma să fie săpată în altă parte.

Cu cât Aksa-Guam înainta mai mult, cu atât galeriile erau mai joase. Acum se vedea nevoit să meargă încovoiat.

În calea lui întâlnea sclavi care mergeau în patru labe, înhămați la albii de bronz, pline cu minereu.

Pe unii dintre ei, Aksa-Guam îi salută dând din cap şi le spuneai încetişor:

– După schimbul de noapte... în minele vechi...

Mâna se îngusta din ce în ce.

Aici, cei ce scoteau minereul stăteau într-o rână, spărgând stâncă cu târnăcoape de bronz.

Aplecându-se spre unul din mineri, Aksa-Guam îi şopti:

– Spune-le la ai tăi... că astăzi, după schimbul de noapte... în minele vechi...

– O să venim - răspunse mânerul şi îşi şterse faţa de năduşeala ce-i curgea şiroaie şi îi împăienjenea vederea.

Aksa-Guam ieşi din mină şi trase cu nesaţ aer în piept.

Mai departe începeau câmpiile, unde luni de-a rândul se prăjea minereul. Grămezi întregi, în formă de piramidă, se înălţăm jur împrejur, fumegând. La picioarele lor, sclavii aţâţau focul zi şi noapte.

Aksa-Guam le spuse aceleaşi cuvinte şi porni mai departe.

Soarele dogorea tot mai aprig. Drumul se întindea ca o săgeată printre piramidele fumegânde. Aici, răsuflarea devenea tare anevoioasă. Aksa-Guam, cu toată oboseala ce simțea, grăbi pasul.

În sfârşit, mormanele de minereu ars se isprăviră. Începea câmpul unde minereul era măcinat şi cernut prin site de bronz.

Mai departe se înălțau zidurile de piatră, deasupra cărora se ridicau nori groşi de fum. Aici se aflau cuptoarele în care se topea minereul.

Alături se întindea un zid şi mai înalt, care înconjura o sumedenie de clădiri - un adevărat oraş - unde minereul curățat se transformă din aramă şi cositor într-un aliaj: bronzul. Tot aici se făureau şi armele de bronz. Nimeni n-avea voie să pună piciorul în aste locuri, în afară de preotul care supraveghea lucrările. Sclavii îşi aveau locuința în preajma acestor clădiri şi nu li se îngăduia să iasă dincolo de ziduri, care erau păzite de străjeri.

Ata lucra la cuptoarele de topit, cărând în spate

coşuri cu zgură.

Aksa-Guam se opri în poartă. Un convoi lung de care, încărcate cu minereu, tocmai ieşea, în vreme ce un altul se întorcea uşurat de povară. Sclavii biciuiau măgarii, iar supraveghetorii biciuiau sclavii. Drumul era un adevărat furnicar. Ca un şuvoi nesfârşit, se scurgeau şiruri de măgari încărcați cu samare, cai, cămile şi elefanți. Şuieratul bicelor se contopea cu răgetele animalelor şi cu strigătele scurte ale sclavilor.

Femeile îşi purtau copiii în spate, aşezați în coşuri împletite.

Dincolo de zid răsună o trompetă de bronz, şi sclavii începură să iasă pe poartă.

Aksa-Guam se dădu la o parte urcându-se pe un morman de zgură.

– Ata!

Una din sclave se întoarse. Ochii ei negri şi migdalați scânteiară de fericire.

Aksa-Guam lăsă drumul şi porni în sus, pe cărarea de munte.

Ață, sora lui Adişirna-Guanci, îl urmă la

oarecare distanță. În spatele ei se auziră glume şi ocări venite din rândurile sclavilor:

– Ține-te, ține-te după el! O să te ia de nevastă, să trăieşti la palat!

– Ptiu, că nu le mai ajung haremurile, acum se iau şi de sclave! Spuse cu răutate un sclav negru şi amenință cu pumnul perechea care se îndepărta.

Ata îl ajunse pe Aksa-Guam acolo unde cărarea, cotind, îi ascundea de privirile celor ce mergeau pe drumul mare.

Aksa-Guam întinse brațele spre Ata.

– Nu, nu-mi lua mâinile, sunt murdare... îndată o să mă spăl la izvor - zise ea, îmbujorată de sfiiciune.

Aksa-Guam o cuprinse pe după umeri şi o sărută pe frunte.

– De ce nu eşti la sărbătoare? Întrebă Ață, spălându-şi mâinile în izvorul de munte.

Stropii auriți de soare cădeau pe pielea ei brună. Şi cu o grație firească, fata îşi întinse mâinile spre şuvoiul de apă cristalină care cădea de sus.

Aksa-Guam o privea cu dragoste şi admirație.

Era la fel de bine făcută ca şi Adişirna-Guanci. Purta aceeaşi cămaşă scurtă, neagră şi încinsă cu o cingătoare de piele. Astfel îmbrăcată, părea fratele lui mai mic. Numai o coadă grea, strânsă într-un coc la ceafă, ce-i alungea şi mai mult capul ei lunguieț de atlantă, precum şi conturul sinilor de fecioară dovedeau că nu e băiat.

După ce se spălă, fata rupse o floare de măceş şi şi-o prinse în păr.

– Acum, da... - Rosti Ata şi-i întinse ea singură mina lui Aksa-Guam.

Preotul i-o strânse cu căldură şi, mina în mină, porniră în umbra deasă a crângului de lauri, îndreptându-se spre locul unde dintr-o crăpătură a stâncii ieşea un izvor de munte.

Aici se aşezară.

În aer plutea miros de pelin şi de ierburi amare de munte. De undeva, o boare aducea mireasma portocalilor înfloriți. Jos, pe drum, răsunau voci omeneşti. Mai departe se zărea o fâşie de ocean ce se încălzea sub soarele de amiază. Iar sus, deasupra lor, se întindea câmpul zeului războiului.

Din când în când se auzeau de acolo bubuiturile ca de tunet ale trompetelor de bronz şi strigătele mulțimii.

Dar în crâng era pace. Numai corul răsunător al greierilor stăruia în văzduh. Zgomotul acesta monoton se contopea cu liniştea din jur. Şi astfel se părea că liniştea răsună.

– De ce nu eşti la serbare? Zâmbi fata şăgalnic, repetând întrebarea. Ținea în mână o creangă de laur şi rupea încet frunzele una câte una.

– Pentru că sunt aici - răspunse el, cu acelaşi zâmbet şiret.

– Dar dacă acolo se va băga de seamă lipsa ta?

– Ei, şi ce? Tata o să se-nfurie şi cu asta s-a isprăvit. Ajunge c-am fost în întâmpinarea soarelui. Şi, la urma urmei, toate lucrurile astea sunt tare plicticoase. Soldații noştri îi vor uimi pe oaspeții veniți de peste țări şi mări cu armurile lor de bronz şlefuit, trompetele or să urle aşa de tare, încât caii or să se ridice în două picioare şi-apoi or să se lase în genunchi. De bună seamă, este o privelişte măreață, nu zic ba, dar eu am văzut-o de

nenumărate ori. Pe lume sunt lucruri mult mai frumoase... Şi îi aruncă fetei o privire plină de duioşie.

– Şi mai târziu ce-o să fie? Întrebă Aţă, plecându-şi genele lungi, care-i aşterneau sub ochi umbre albăstrii. Ce-o să fie mai târziu?

– Mai târziu încep jocurile războinice. Apoi, noaptea, la lumina torţelor, are loc ceremonialul prezentării darurilor. Ce-i drept, asta e mai interesant. Se spune că oamenii cu chipul alb, îmbrăcaţi în veşminte de piele, au adus din ţările de miazănoapte un urs alb viu şi nu ştiu ce fel de fiară ce seamănă cu un peşte, dar are capul rotund şi nişte înotătoare foarte puternice. Se zice că peştele ăsta trăieşte tocmai la capătul lumii, unde apa, din cauza frigului, se face tare ca cristalul.

Ata îl asculta cu o curiozitate copilărească, cu ochii larg deschişi.

– Şi unde sunt animalele astea?

– Au murit de căldură.

– Săracele! Ei, şi mai încolo, ce-o să fie?

– Pe urmă, regele nostru va dărui oaspeţilor

țesături scumpe, parfumuri rare pregătite din răşină frumos mirositoare, rădăcini şi nectar de flori, vinuri, aur, pietre prețioase, tot ce face bogăția țării noastre, tot, în afară de armele de bronz.

– Sora ta e şi ea la sărbătoare? Îl întrebă Ata pe neaşteptate. Doar acum e regină!

Aksa-Guam se încruntă:

– Nu, ea nu-i regină, o să fie în haremul regelui. Tatăl meu, Şişen-Itța, este nespus de fericit de „cinstea" ce i-a fost acordată... Biata mea surioară... Vai, cum a mai plâns în hohote! Ea îl urăşte pe rege... Dar eu n-am să îngădui aşa ceva... Şi Aksa-Guam amenință cu pumnul strâns. Şi-acum ajunge cât am vorbit despre asta! Spune-mi ceva despre tine. De ce te-au dat la munca asta aşa de grea? Te-am întrebat de mai multe ori.

– Lasă-mă! Oare nu-i totuna?

– Nu, de data asta trebuie să-mi răspunzi, altfel o să mă port cu tine aşa cum te porți cu o sclavă.

Şi, luând crenguța de laur din mâinile ei, începu în glumă s-o lovească peste umeri.

– Vorbeşte, vorbeşte odată!

– Ei, atunci ascultă, dacă ții atât de mult. Am slujit în casa preotului Kuntinaşar. Odată, într-o seară, pe când îi aduceam pentru noapte o băutură răcoritoare, el mi-a zis: „Îmi placi, Aţă, şi vreau să te am în haremul meu." „Iar tu nu-mi placi, Kuntinaşar, şi nu vreau să fiu în haremul tău", i-am răspuns eu.

– Aşa i-ai spus? Exclamă entuziasmat Aksa-Guam, bătând din palme.

– Da, chiar aşa.

– Şi el?

– El a zâmbit, socotind pesemne că este un răspuns de fetiță, care vorbeşte fără să ia prea bine aminte la ce i se spune. „Nu uita că tu mi-eşti sclavă, iar eu îți sunt stăpân. Vino la mine!"

Eu nu m-am clintit din loc. Atunci Kuntinaşar s-a ridicat şi s-a apropiat de mine. Dintr-o săritură m-am ferit din calea sa şi am înşfăcat pumnalul pe care-l avea la căpătâi. Grozav s-a mai speriat şi pe dată l-a cuprins furia! „Şarpe!” a răcnit el cu glas răguşit şi a chemat sclavul care stătea în dosul

uşii: „S-o trimiți de îndată la muncă grea din Oraşul Negru..." Asta-i tot.

– Ce curaj! Exclamă Aksa-Guam. Ar fi putut să te ucidă cu pumnalul acela! Şi, zâmbind, adăugă: Da, Kuntinaşar n-are noroc. Fratele tău îl face să pălească de invidie, iar tu... Ascultă, Ață, lucrurile nu pot să mai meargă aşa, trebuie să schimbăm toate astea. Tu ştii că eu te iubesc şi că pentru mine nu eşti o sclavă. Tatăl meu nu se va învoi niciodată să ne dea consimțământul, căci este împotriva legilor. Dar noi vom schimba legile. Vom ara toată Atlantida cu plug de bronz.

– Ştiu prea bine că n-am să fiu niciodată soția ta. Nici nu mi-a trecut vreodată prin cap una ca asta. Dragostea ta îmi ajunge.

– Eu însă vreau să-mi fii soție, şi nu numai atât. Dragostea mea pentru tine mi-a deschis ochii şi am văzut toate grozăviile sclaviei, iar soarta nefericită a surorii mele mi-a arătat toată grozăvia samavolniciei regeşti. Şi-am văzut un ocean nesfârşit de suferințe ale sclavilor, şi suferințele lor înăbuşite mă urmăresc pas cu pas şi-mi otrăvesc

viața. Mi se pare că pentru fiecare din ei sufletul tău geme. Vreau să le dau libertatea, vreau să-ți dau ție libertatea, iată ce vreau eu...

Ata îl privea cu ochii larg deschişi, în care licărea spaima.

Dar Aksa-Guam n-o mai vedea. El vorbea de parcă ar fi fost cuprins de delir:

– Am stat de vorbă cu Adişirna şi i-am propus să participe la răscoala sclavilor, care e în pregătire. El însă umblă cu capul în nori. Este prea artist ca să se poată gândi la asta. Dar ni se va alătura şi el, ai să vezi. Avem negreşit nevoie de ajutorul lui. De mai multă vreme printre sclavi domneşte mare fierbere... Eu o să fiu în fruntea răsculaților. Eu singur o să-i duc pe Dealul Sfânt. Vom pune mâna pe arsenal şi ne vom încrucişa săbiile cu soldații regelui. Şi noi vom birui, fiindcă dreptatea este de partea noastră.

Chiar în aceeaşi clipă, o uşoară zguduitură ondulatorie subterană făcu pământul să se legene.

Ata se clătină şi fața-i deveni albă:

– Ce-i asta?

– Nu va rămâne piatră pe piatră, iar după aceea vom făuri o Atlantidă nouă, liberă, unde nu vor fi nici sclavi, nici regi, ci numai bucuria muncii libere. Şi iarăşi va începe Veacul de Aur.

O nouă zguduitură, de data asta mai puternică, îl făcu pe Aksa-Guam să revină la realitate. Frunzele copacilor foşniră, o piatră ce se afla chiar la poalele stâncii se desprinse şi se rostogoli la vale, lovindu-se de pietre, iar zgomotul ei se pierdea din ce în ce.

– Nu ştiu de ce zguduiturile astea au început să fie tot mai dese.

Văzând fața palidă de spaimă a feței, el se strădui s-o liniştească printr-o glumă:

– Vezi, Aţă, însuşi pământul se cutremură în fața crimelor săvârşite de preoți şi de rege.

Dar Ata nu zâmbea. Privindu-l cu tristețe pe Aksa-Guam, ea îi şopti încetişor:

– Să nu faci asta!

– Ți-e frică?

– Pentru tine...

– Dar ai să fii cu noi, Ata?

– Am să-mi dau viața pentru tine...

VIII. ÎN CERCUL MAGIC

În încăpere se adunaseră preoții Kuntinaşar, Zanuțiram, Anuguan, Aguşatța şi Nughi-Estțak.

– Iată-l şi pe Elizair! Spuse Kuntinaşar. Lipseşte doar Keleţu-Aşinaţak.

– Ca de obicei, el stă în cumpănă. Înadins am ținut să ne adunăm la miezul zilei, atunci când regele şi toată curtea lui se pregăteşte de odihnă, însă Keleţu-Aşinaţak va veni negreşit să-şi ia horoscopul pe care i l-am făcut - spuse Elizair.

– Şi desigur că steaua lui răsare?

– De bună seamă, aşa după cum steaua regelui Guan-Atagueragan apune.

– E bine să ştii să porunceşti stelelor! Rosti zâmbind Kuntinaşar.

– Nu râde! Stelele nu mint! Se supără astrologul.

– Asta ar mai lipsi, să mai mintă şi stelele! Mint numai oamenii... Dar hai să nu ne mai certăm. Anuguan, ai pregătit-o bine pe bătrână?

– Ţalna te înțelege din câteva cuvinte. E o

bătrână tare vicleană. Trebuie să-i dăm vreo două discuri solare să-i mai încălzească oasele babei!

Uşa se deschise şi în încăpere intră fratele regelui Atlantidei - Keleţu-Aşinaţak - rege al Atţorului, întovărăşit de preotul Şitţa.

Preoţii se sculară în picioare şi ridicară braţele în semn de binecuvântare şi salut.

– Fie ca lumina măreţiei tale să cadă asupra noastră - spuse Kuntinaşar.

– Şi vouă salutul meu. Ei, ce spune horoscopul meu, Elizair? Bine? Totul merge bine?

Keleţu-Aşinaţak era miop, aşa că privea cu ochii mijiţi şi cu capul dat puţin pe spate. Mâinile lui mici şi slabe se agitau veşnic şi mereu răsuceau bărbuţa-i roşcată. Numai la mari solemnităţi îşi stăpânea aceste ticuri care, vezi bine, nu cadrau cu măreţia unui rege.

– Slavă soarelui! Mărite rege, horoscopul tău este minunat. Stelele îţi sunt prielnice. Dă-mi voie să ţi-l citesc.

Şi Elizair începu să citească cu glas cântat:

– „Marelui, slăvitului, puternicului stăpân al

Atțorului..."

– Nu-i nevoie, nu-i nevoie! Şi Keleţu prinse să dea din mâinile-i firave. Spune ce-i principal, da... Ce-i principal; şi spune aşa, cu cuvintele tale. Da, da...

– Steaua ta, mărite rege, în timp ce răsărea, a luminat mai puternic decât toate celelalte şi a tăiat drumul stelei lui Guan-Atagueragan, de trei ori măritul rege al Atlantidei. Şi razele stelei lui s-au mistuit în razele stelei stăpânului Atțorului.

Keleţu-Aşinaţak era tulburat, fericit şi totodată speriat.

– Ce-nseamnă asta? Ce-nseamnă asta? Întrebă el, plimbându-şi asupra preoţilor privirea fixă a ochilor săi miopi şi ciupindu-se grăbit de bărbuţa-i roşcată.

– Mărite rege - începu preotul Anuguan - ca să-ţi putem răspunde la această întrebare, am cercetat toate tăbliţele de bronz din arhiva statului, începând din ziua când s-a născut măria-ta. Şi iată ee am aflat: regele legitim al Atlantidei eşti tu.

– Eu? Cum vine asta? Doar eu sunt cel mai mic!

Deşi ne-am născut gemeni.

– Tu eşti cel mai mare, mărite rege! Şi despre aceasta grăiesc nu numai tăblițele noastre.

Anuguan se apropie de perete, deschise o uşiță tainică şi-o lăsă pe Țalna să intre.

– Iată moaşa care a fost de față la naşterea ta şi a regesculuі tău frate. Vorbeşte, bătrâno, cine s-a născut primul, regele Keleţu-Aşinaţak sau Guan-Atagueragan?

– Cel dintâi a venit pe lume regele Keleţu-Aşirtaţak. Şi eu am băgat bine de seamă că primul născut avea pe umărul drept o aluniță mare.

– Aluniță? Da, eu am o aluniță mare pe umărul drept.

– Apoi s-a născut Guan-Atagueragan. Şi după ce pruncii au fost îmbăiați şi duşi în fața părintelui lor, de trei ori măritul rege Atagueragan-Kukulikan, el a spus, arătându-l pe Guan: „Iată primul meu născut şi urmaşul meu!”

– Dar de ce? De ce? Izbucni supărat Keletu-Aşinaţak.

– Nu te mânia, mărite rege! Părintelui tău nu i-a

plăcut culoarea părului tău, şi-apoi zicea că semeni la chip cu o oaie. Şi mai spunea că te-ai născut prea slab şi se temea că ai să mori sau ai să fii un rege pipernicit.

– Un rege pipernicit? Cum? Aşa a zis?

– Sau un bărbat pipernicit, nu-mi mai aduc bine aminte...

– Nu mai am nevoie de tine, Ţalna - spuse Kuntinaşar.

Şi Ţalna, ploconindu-se adânc, plecă.

Preoţii rămaseră într-o tăcere plină de aşteptare. Keleţu-Aşinaţak stătea dus pe gânduri, ciupindu-şi barba. În sfârşit, Anuguan rupse tăcerea:

– Mărite rege, eu sunt păstrătorul legilor şi socotesc că, în numele sacrelor legi, tu trebuie să-ţi recapeţi drepturile.

În ochii mici şi miopi ai lui Keleţu sclipi bucuria şi el începu să dea speriat din mâinile-i firave:

– Ce spui!... Ce spui!... Da' ce se face fratele meu?

– O să-i cerem să-ţi dea locul de bunăvoie, iar de nu va vroi, atunci...

– De bună seamă că nu va vroi! De bună seamă! Să fie rege atâția ani şi deodată...

– De nu va vroi, tu ai o armată şi o flotă. O parte din armată şi comandanții de oşti ai lui Guan-Atagueragan sunt nemulțumiți de el. Printre regii supuşi Atlantidei vei găsi întotdeauna aliați. Noi suntem cu tine. Tu trebuie să faci un singur lucru: să-ți ceri drepturile. Restul vom face noi... Cu tine şi în numele tău.

– Nu ştiu ce să spun, e atât de neaşteptat...

– Îndoielile tale sunt fireşti, mărite rege - grăi Elizair. Sentimentul de rudă, dragostea de frate... Dar calea noastră pământească stă scrisă în stele. Dacă tot mai te-ndoieşti, atunci uite ce vom face: folosindu-mă de puterea pe care mi-au hărăzit-o zeii, am să chem umbra tatălui, tău. Las' să hotărască el singur soarta tronului.

– Umbra tatălui? Întrebă speriat şi cu interes Aşinaţak.

– Da, umbra părintelui tău!

Şi, deschizând uşa ascunsă în perete, Elizair porunci:

– Intră!

Keleţu-Aşinaţak păşi pragul cu paşi nehotărâţi. Preoţii îl urmară într-o încăpere perfect rotundă, de culoare albastră, cu un tavan în formă de cupolă, ce amintea bolta cerului. Această asemănare o desăvârşeau stelele de aur aruncate ici-colo pe cupolă. În mijlocul podelei de mozaic siniliu era trasat un cerc cu un pentagon înscris în centru, unde se înălţa un tron îngust de bronz, eu discul soarelui prins pe spetează. De o parte şi de alta a jilţului regal străjuiau două sfeşnice de bronz, închipuind doi şerpi încolăciţi. Cozile lor răsucite slujeau drept picioruşe. Trei capete de aur, cu ochii de smarald şi gura larg căscată parcă pentru a muşca, se plecau deasupra fitilului arzând.

– Aşază-te! Zise poruncitor Elizair.

Keleţu-Aşinaţak păşi speriat peste cerc şi sui treptele tronului.

– Îndată va fi smuls vălul vremii.

Şi Elizair, ridicând braţele, prinse a rostit cu glas solemn şi tărăgănat următoarele vrăji:

– AȚAN, ȚÂȚA, ATÂT, NATA.

La fiece cuvânt al lui, lumina torțelor tremura, iar în cele din urmă se stinse cu totul. Încăperea se cufundă într-o beznă de nepătruns.

Din pricina încordării nervoase, Keleţu-Aşinaţak simți că-i țiuie urechile, iar în fața ochilor începură să i se rotească cercuri verzi.

Tăcerea aceasta apăsătoare părea a fi fără sfârşit.

Deodată, în depărtare, se auziră sunete duioase de flaut. Şi în aceeaşi clipă, pe perete se aprinse o lumină albăstruie închipuind un şarpe.

Jivina strălucitoare se mişca necontenit, când aprinzându-se mai tare, când mai slab. Mişcările ei şi intensitatea luminii erau indisolubil legate de sunetele flautului. Când melodia răsuna mai puternic şi ritmul se întețea, năpârca se răsucea mai repede şi strălucea mai tare. Când, dimpotrivă, cântecul se domolea, stingându-se aproape cu totul, lumina pălea şi ea îşi încetinea mişcările. Melodia monotonă era alcătuită numai din cinci note care se repetau într-una.

Această melopee, precum şi jocul de lumini îi hipnotizau pe Keleţu, căruia îi era cu neputinţă să-şi dea seama dacă într-adevăr vede sunetele luminoase sau aude jocul luminii.

Deodată se aprinse un al doilea şarpe şi se auzi un al doilea flaut. Apoi al treilea, al patrulea şi mereu-mereu alte sunete, iar şerpii aceştia strălucitori alergau unul după altul, îşi împleteau trupurile, apoi se despărţeau. Treptat, unii dintre ei alcătuiră un cerc luminos. Atunci jivinele încetară să se mai mişte şi o dată cu ele amuţiră şi flautele. Cercul acela, răspândea o lumină fosforescentă. Apoi deodată începu să se adâncească şi se transformă într-o fereastră rotundă, dincolo de care se zărea un spaţiu pustiu, învăluit într-o ceaţă uşoară.

În faţa lui Keleţu-Aşinaţak, care încremenise de uimire, se ivi, după cum i se păru lui, umbra tatălui său. Fantoma ridică mâna spre Keleţu şi în încăpere răsună limpede un glas:

– Keleţu-Aşinaţak! Tronul Atlantidei te aşteaptă pe tine...

Totul se cufundă în beznă. Keleţu scoase un ţipăt şi-şi pierdu cunoştinţa. Preoţii îl transportară în camera vecină şi-l readuseră în simţiri.

– De trei ori mărite rege al Atlantidei! I se adresă solemn Kuntinaşar.

– Nu sunt încă regele Atlantidei! Răspunse cu glas slab şi cu privirea rătăcită Keleţu.

– Pentru noi eşti rege! Umbra tatălui tău te-a înălţat pe tron.

– Da, dar umbra tatălui a spus: „Tronul te aşteaptă..." Poate că după moartea fratelui meu?

Kuntinaşar aruncă o privire înciudată spre Elizair.

– Răspunsul părintelui tău este cum nu se poate mai limpede: „Tronul te aşteaptă". Înseamnă că nu trebuie să mai zăboveşti - spuse Elizair.

– Da, da, bine, o să mă mai gândesc... Sunt prea obosit acum. Am să vă dau răspunsul... Da... Şiţţa, însoţeşte-mă!

Şi, sprijinindu-se de braţul preotului, Keleţu-Aşinaţak se îndepărtă.

– N-ai putut să faci umbră să vorbească altfel!

„Tronul te aşteaptă!" Ar fi trebuit să spui: „Keleţu, îţi poruncesc să iei cu forţa tronul lui Guan. Tu eşti moştenitorul legitim al tronului!" Sau ceva asemănător - se supără Kuntinaşai:. Straşnic obicei aveţi voi, magicienii, să vorbiţi încâlcit, în enigme! Poftim, acum ai încurcat lucrurile!

– Cine-l ştia! Răspunse necăjit Elizair. Ăstuia trebuie să-i mesteci şi să-i bagi în gură...

– Ca rege, n-ar fi rău... Un rege tocmai aşa cum scrie la carte - făcu Zanuţiram - şi foarte bun pentru noi!

– Bun pentru noi o să fie când va fi rege, dar cum să-l facem rege?

– Trebuie s-o luăm pe alt drum - vorbi Anuguan. Eu ştiu, după cum ştiţi şi voi, că se pregăteşte o răscoală a sclavilor. În fruntea lor se află Aksa-Guam. Itţa, fiul lui Şişen-Itţa, câinele credincios al regelui! Ca să vezi de ce-i în stare tinereţea! Zice-se că s-a îndrăgostit de o sclavă şi acum vrea să răstoarne întreaga Atlantidă! Uite, de acest Aksa-Guam ne vom folosi noi. Dacă răscoala va fi condusă de o mina pricepută, el îl va putea omorî

pe Guan-Atagueragan. E tocmai ce ne trebuie nouă. Cu sclavii, ne răfuim noi repede şi punem pe tron oaia asta din Attor. În felul acesta vom fi stăpânii Atlantidei. Iar dacă răscoala va da greş şi capul lui Guan-Atagueragan va rămâne pe umeri, atunci va zbura căpăţâna lui Aksa-Guam şi nici tatălui său nu-i va fi prea moale. Noi însă vom sta deoparte.

– Iată adevăratul diplomat al Atlantidei! Păzitorul legilor şi sprijinitorul răscoalei sclavilor! Spuse râzând Kuntinaşar.

O uşoară zguduitură subterană ondulatorie îi zvârli pe toţi spre stânga. Undeva se auzi zgomotul tencuielii ce cădea.

– Zguduiturile astea subterane încep să mă neliniştească.

– Fleacuri! Spuse nepăsător Kuntinaşar.

– Da, dar vezi că nu întotdeauna fleacurile acestea se sfârşesc cu bine - i-o întoarse Anuguan. Tăbliţele noastre pomenesc despre câteva cutremure cumplite şi erupţii vulcanice. Uite, asta este piramida care, acum trei mii şapte sute de

ani, deşi mai tare decât stânca, a crăpat până-n temelii şi a fost nevoie să fie reziditată. Ce s-a întâmplat atunci cu palatele şi templele?

– Te pregăteşti să trăieşti trei mii de ani, Anuguan? Eu cred că pentru cât trăim noi, ne-ajunge! Iar mai târziu... N-au decât să crape toate piramidele ca o coajă de ou răscopt! Şi, căscând cu poftă, adăugă: Şi-acum e vremea să mergem la culcare!

IX. PUIUL DE NĂPÂRCA

– E gata!

Adişirna-Guanci puse jos dalta de bronz şi ciocanul, apoi, îndepărtându-se de statuie, o privi cu ochi cercetători.

În faţa lui stătea, parcă vie, Sel, în tunică scurtă, dintr-o ţesătură uşoară, şi cu lancea în mâna dreaptă, gata să o arunce. Întreaga ei făptură respira avânt. Piciorul drept era scos înainte şi puţin îndoit de la genunchi, iar cu mâna stingă ţinea de curea doi ogari cu botul lung şi corpul încordat pentru salt. O panglică prinsă pe frunte cu o agrafă în formă de semilună îi strângea părul fetei. Semiluna era simbolul numelui ei.

Adişirna îşi contempla opera. Aşa o văzuse el prima oară pe Sel, într-o pădure, la vânătoare.

Luna plină se ridică deasupra oceanului. O rază lunecă pe faţa de marmură a statuii şi lui Adişirna i se păru că Sel îi zâmbeşte. Într-o nestăvilită pornire de dragoste, el se apropie de statuie şi

sărută buzele-i reci de marmură.

– He-he-he!... Preaslăviți zei! Omul ăsta şi-a pierdut mințile!

Ruşinat, Adişirna se îndepărtă de statuie şi se întoarse. În fața lui stătea bunica sa, doica principesei Sel.

– Ce s-a întâmplat? Spune repede!

Ța începu să caute cu mâinile-i tremurătoare şi nevolnice printre cutele îmbrăcămintei, bombănind şi oftând. În sfârşit scoase un sul de pânză şi i-l dădu lui Adişirna:

– Iacă, citeşte...

Adişirna i-l smulse din mâini, îl desfăcu şi, cuprins de tulburare, începu să citească la lumina lunii. Apoi dădu un strigăt, vârî mesajul în sân şi fugi cât îl țineau picioarele.

Adişirna-Guanci gonea pe străzile largi, spre Dealul Sfânt. Locuitorii Atlantidei se desfătau în răcoarea nopții. Din mijlocul verdeții întunecate a livezilor răsunau cântece, flaute şi gânguritul kittarelor. Casele erau luminate, iar perdelele trase la o parte, dintre coloane, dezvăluiau privirilor

încăperile locuințelor. Atlanții stăteau tolăniți în jurul meselor împodobite cu trandafiri şi încărcate cu talere cu mâncare şi cupe. Sclavii turnau vin în cupe, şi vinul curgea ca o şuviță subțire rubinie din amforele înguste şi prelungi. Se auzeau glume şi râsete.

-... Bei prea puțin şi de-asta ți-e frică de cutremur - auzi Adişirna o frântură de frază. Trage-i mai vârtos şi o să te obişnuieşti cu zguduiturile pământului. Pământul s-a îmbătat şi se clatină. Hai, să bem şi noi! Sclavule, toarnă vin!

Adişirna continua să păşească repede. În umbra deasă a crângului de lauri răsuna un cântec vesel. O voce de femeie cântă:

Adoarme Atlantida, mângâiata
De ale lunei raze albăstrii
La fel ca luna-n noaptea asta fermecată
Să mă săruți şi tu, să mă mângâi.
Un glas de bărbat îi răspundea:
Văpăi din ochii tăi să mă îmbie,
De-aprinse sărutări să ne-mbătăm

Şi cupe cu licoare rubinie
Pentru iubirea noastră să-nchinăm!

Apoi amândouă glasuri se contopiră într-un duet:

De ce te-ntuneci? Luna sus veghează,
Iar razele-i în inimă pătrund.
Alungă-n cântec tot ce te-ntristează
Şi soarbe cupa nopții până-n fund!

Se auziră râsete şi zgomote de sărutări.

Adişirna urcă podul suspendat ce se afla lângă Dealul Sfânt.

– Cine-i? Strigară străjerii.

– Sclavul Adişirna! Am fost chemat la palatul lui Şişen-Itța, să repar țevile din camera de baie.

Adişirna-Guanci, sculptor şi giuvaergiu genial, aşa cum se nasc numai o dată în decursul unui mileniu, era nevoit să execute, la cererea preoților şi a regelui, lucrări foarte diferite, ca reparatul țevilor de apă şi al broaştelor de la uşi. Adişirna

era cunoscut pe Dealul Sfânt, aşa că trecu dincolo de linia interzisă fără să fie oprit.

Pe Dealul Sfânt nu mai domnea aceeaşi însufleţire ca în oraş. Palatele se aflau departe unul de altul, înconjurate de ziduri înalte.

Tânărul coti pe o alee lăturalnică, străjuită de chiparoşi. Copacii crescuseră unul lângă altul, alcătuind un zid, din care pricină era aproape beznă. Mirosea a răşină de brad. Drept în faţa lui se auzi zgomot de sandale pe nisip. Adişirna se piti între chiparoşi.

Mergând agale şi cântând încetişor, trecu o santinelă. Când paşii se pierdură în depărtare, tânărul o porni din nou la drum. La capătul aleii se zăreau luminate ferestrele palatului. Adişirna se strecură prin desişul de chiparoşi şi căută să se apropie pe furiş de palat. Perdelele dintre coloane erau trase. În spatele lor se auzeau glasuri. Pe terasa din faţa palatului, lângă una din coloane, ascuns după o tufă de oleandru, stătea sclavul Kuaţrom, servitor în casa preotului Şişen-Itţa, şi trăgea cu urechea.

Adişirna se apropie de el şi-l întrebă încet:

– Unde este Aksa-Guam?

Kuaţrom îi făcu semn să tacă, ducându-şi palmă la gură, şi-i arătă perdeaua.

Adişirna ascultă şi el glasurile ce veneau dinăuntru. Vorbea preotul Şişen-Itţa cu soţia lui.

– Ruşine, ruşine! Blestemul să cadă asupra capului tău, căci ai născut şi ai hrănit la sânul tău un pui de năpârca! Aksa, fiul meu, e un trădător şi un vânzător de neam! El a pus la cale omorârea regelui, el îşi petrece timpul în mijlocul sclavilor şi pregăteşte o răscoală. El mi-a pătat numele meu atât de faimos în istoria Atlantidei... Trebuie să plec îndată şi să-l vestesc pe rege!

– Dar poate că nu-i totul încă pierdut... Răscoala mai poate fi oprită, planurile lor pot fi împiedicate... Nu te grăbi, te rog, te rog!

Adişirna îl luă repede deoparte pe Kuaţrom.

– Un denunţ?

– Un denunţ.

– Ascultă, Kuaţrom, orice s-ar întâmpla, trebuie să-l opreşti pe Şişen-Itţa. Trebuie să-l opreşti!

Născoceşte şi tu ceva... Eu n-am timp să mă gândesc acum la asta... Regele nu trebuie să afle de complot, înțelegi? Sau, în cel mai rău caz, cu cât o să afle mai târziu, cu atât va fi mai bine. Unde-i Aksa-Guam?

– E la minele vechi, la adunarea secretă a sclavilor.

– Bine! Va să zică, nu uita ce ți-am spus, Kuațrom!

Adişirna porni grăbit pe aleea de chiparoşi.

X. ÎN MINELE VECHI

Adişirna se amestecă şi el în mulțimea sclavilor. Aksa-Guam tocmai îşi sfârşea cuvântarea. El vorbea de suferințele grele ale sclavilor, despre viața lor, care semăna cu o ocnă veşnică, şi îi chema să se răzvrătească, să-şi arunce lanțurile, să-l omoare pe rege, să ia puterea în mâinile lor şi să fie liberi, aşa cum au fost odinioară.

Razele vii ale lunei se revărsau generoase peste furnicarul de oameni. Sclavii, pe jumătate goi, umpleau groapa uriaşă a minelor lăsate în părăsire. Stăteau aşezați pe mormane de pietriş, pe bolovani, pe trunchiuri de copaci, pe pietre.

Adişirna cercetă cu luare-aminte mulțimea şi dintr-o dată îşi dădu, seama că oamenii nu sunt uniți între ei. Unii îl ascultau atent pe Aksa-Guam, cu gura uşor întredeschisă, încuviințând din cap, în vreme ce alții stăteau nemişcați şi-l priveau plini de neîncredere şi duşmănie.

– Moarte sau libertate! Strigă Aksa-Guam şi

coborî de pe stânca.

În locul său se urcă un sclav, poreclit „Îndârjitul". Avea pielea de culoare deschisă şi ochii lui cenuşii priveau batjocoritor. Un zâmbet răutăcios îi strâmbă gura.

– Aksa-Guam, fiu de preot, ne-a vorbit despre suferinţele noastre. Îi mulţumim că ne-a luminat mintea, căci fără el noi habar n-am fi avut de ele.

În mulţime se auziră râsete.

– Da' cum s-a născut în sufletul lui o dragoste atât de puternică faţă de sclavi? Oare nu o dată cu dragostea pentru una din fetele noastre? Şi el se uită chiorâş la Aţă, care stătea alături de Aksa-Guam. Oare ce-o să se întâmple - grăi „Îndârjitul" către Aksa-Guam - dacă iubirea ta se va stinge într-o bună zi sau Ata te va părăsi? N-o să simţi atunci pentru sclavi o ură tot atât de aprigă ca şi dragostea? Voi, sclavi - se adresă el din nou mulţimii - vreţi să fiţi liberi, şi cu ce aţi început? V-aţi ales un nou rege, pe Aksa-Guam! Dar ce-o să se întâmple dacă el ne va mâna cu biciul, iar apoi va fugi pe Dealul său Sfânt? Sclavii numai ei singuri

se pot elibera din sclavie! O răscoală nu este treaba îndrăgostiților în haine cusute cu fir de aur. Asta-i părerea mea - şi coborî de pe stânca.

Mulțimea fu cuprinsă de o adâncă tulburare. Şi de-abia acum părea că dă dovadă de o singură voință. Dar această unitate de vederi nu era în favoarea lui Aksa-Guam. Asupra lui se ațintiseră mii de priviri duşmănoase. Lumea îşi vântura pumnii deasupra capului.

– Nu-l credeți!

– E trimis de preoți! Se auziră strigăte. Luați-l la goană!

Pe stânca apăru „Chiorul", căruia un supraveghetor îi scosese ochiul şi de atunci rămăsese cu această poreclă. „Chiorul" închise cu şiretenie singurul său ochi, clătină din cap, apoi îşi duse degetul arătător la vârful nasului şi zise:

– Uite-aşa...

Adunarea fu interesată de acest început comic şi tăcu.

– „Îndârjitul" are dreptate, numai că el priveşte cu un singur ochi, şi chiar cu ochiul cu care eu nu

văd...

– Ha! Ha! Ha! Răsunară râsete în mulțime.

– Iar eu am să privesc acum cu alt ochi, cu ăl de văd... Spuneți-mi, rogu-vă, cu mâna pe inimă, dacă voi credeți în izbânda răscoalei, dacă voi credeți că o să fiți liberi şi o să biruiți legiunile atlanților? Nu, de bună seamă că nu credeți, şi totuşi de răsculat o să ne răsculăm. De ce? Pentru că nu mai putem răbda, pentru că mai rău n-are cum să ne fie. Morții or să aibă pace, iar cei vii - aceeaşi ocnă. În timpul ăsta vine la noi Aksa-Guam şi ne spune: „Eu sunt cu voi şi am să v-ajut!" Ei, şi dacă-i aşa, e mai bine că-i cu noi decât împotriva noastră. Ce l-a adus în mijlocul nostru, nu ne interesează. O fată de-a noastră? Aşa e, dar toate haremurile sunt pline cu fetele noastre. Poți s-o alegi pe oricare. Şi el totuşi a venit la noi. Poate că într-adevăr a simțit durerea noastră? Şi-atunci ce urmează? Fie că-i dați crezare sau nu, de alungat însă n-avem de ce să-l alungăm... Poate că ne va fi de folos la ceva. N-am dreptate?

Şi, apăsându-şi vârful nasului cu degetul, coborî

de pe stânca.

Aksa-Guam îşi şterse fruntea de sudoare. Nu se aşteptase ca lucrurile să ia o asemenea întorsătură. Se obişnuise să-i privească pe sclavi ca pe o turmă necuvântătoare, hăituită şi supusă. De ajuns să-i spui un cuvânt bun, să o mângâi pe spinare, ca ea să te urmeze. El a coborât până la ei. S-a desfătat atâta vreme gândindu-se la rolul său de binefăcător şi mântuitor, şi, deodată, toți aceşti oameni adunați aici s-au transformat în judecătorii lui. Cuvinte tăioase, rostite liber, care-l priveau pe el şi viața lui personală, un ton batjocoritor, răutăcios... Şi simți cum, împotriva voinței lui, îl cuprinde ura şi disprețul de veacuri al castei sale față de sclavi...

Sever şi mândru, se urcă pe stânca.

– Am venit să v-ajut şi voi mă judecați. N-am de gând să vă fiu rege. „Îndârjitul" să stea în fruntea răscoalei... Eu...

Deodată mulțimea începu să se agite şi se dădu în lături. Prin mijlocul gloatei, îmbrâncind sclavii, îşi făcu loc grăbit Kuațrom, ducând în mână un

sac.

– La o parte, la o parte! O veste importantă!

Kuațrom se apropie de stâncă, ridică sacul, îi scutură şi din el căzu jos un ghem.

– Ce-i asta? Întrebă nedumerit Aksa-Guam, dar deodată păli şi, plin de groază, se dădu în lături.

Luminați de razele lunei, îl priveau sticloşi ochii tatălui său, preotul Şişen-Itța.

Aksa-Guam se sprijini de stâncă, simțind că-şi pierde cunoştința. Ata scoase un strigăt isteric.

– Şişen-Itța a aflat de răscoală şi se ducea la rege ca să dea în vileag şi să-l vestească - spuse Kuațrom. Adişirna mi-a zis: „Orice s-ar întâmpla, trebuie să-l împedici pe Şişen-Itța să ajungă la rege şi să-i destăinuie cele ce-au pus la cale sclavii." N-am putut să-l opresc altfel... Mai bine el decât tu. A fost un stăpân rău... Şi pentru ca să nu se afle dintr-o dată cine e cel ucis, i-am tăiat capul şi l-am adus în sac... Iată-l... Am făcut precum mi s-a poruncit...

Mulțimea asculta într-o tăcere desăvârşită aceste cuvinte.

Aksa-Guam se aşeză pe o piatră şi-şi prinse capul în mâini. Ata se strânse speriată lângă el, neputând să-şi arate pe față durerea.

Când prima clipă de groază se risipi, sclavii începură să discute între ei situația creată. De bună seamă, regele va afla negreşit despre răscoala ce se pregătea. Tot atât de neînlăturat era şi pedeapsă grea pe care o vor primi pentru uneltirile lor. Trebuiau să acționeze de îndată. După discuții îndelungate şi aprinse, planul răscoalei fu pus la punct. Se hotărâră să meargă să ia cu asalt Dealul Sfânt. Deodată însă, Adişirna-Guanci se urcă pe stânca.

– Planul ăsta nu-i bun de nimic - zise el, cu glas hotărât.

– Frate! Exclamă Ata.

Aksa-Guam ridică fruntea şi-l privi cu nedumerire pe Adişirna.

– Dealul Sfânt este foarte bine întărit dinspre partea canalelor. Podurile pot fi ridicate şi-atunci va trebui să umpleți cu trupurile voastre canalele, ca să puteți trece peste ele. Dar după aceea au să

vă întâmpine sulițele de bronz ale soldaților. Vom porni la asalt numai cu o parte din armata noastră, ca să le înşelăm atenția, forțele principale însă vor porni pe un drum ocolit şi vor ataca Dealul Sfânt dinspre munți. Este drumul cel mai scurt, care duce totodată şi spre palatul regal. Dar, înainte de toate, trebuie să punem mâna pe arme. Mă gândesc cum să facem...

– Aşadar, mâine în zori... Nu apucă Adişirna să sfârşească vorba, că o puternică zguduitură subterană cutremură stâncile şi porni de-a rostogolul prin vale, ca un talaz. Se auzeau pietrele căzând.

-... Dacă forțele subpământene n-au să ne-o ia înainte şi să năruie ele Dealul Sfânt - adăugă tânărul.

Dar cuvintele lui se pierdură în vuietul mulțimii cuprinse de tulburare. Puhoiul de oameni se puse în mişcare. Sclavii plecau, discutând cele petrecute.

Aksa-Guam, Ață, Adişirna şi Guamf mergeau pe drum.

– Iartă-mă, Aksa, fără voia mea m-am făcut vinovat de moartea tatălui tău! Am crezut că Kuațrom este mai deştept.

Aksa-Guam se mulțumi să dea posomorât din cap. Ieşiră pe un drum pustiu, lateral. Ata îl apucă de mâna pe Aksa-Guam şi-l strânse cu putere, dorind să-l mângâie în durerea lui. Acesta îi răspunse şi el tot printr-o strângere de mină.

– Şi tu te-ai alăturat... răscoalei? Întrebă Aksa. Ar fi vrut să zică „nouă", dar după cele spuse de sclavi, nu mai putea rosti lucrul acesta.

– Eu nu cred în izbânda răscoalei - răspunse Adişirna. Scopul urmărit de mine este cu totul personal şi îți voi vorbi deschis despre el. Scoase din sin sulul de pânză conținând scrisoarea frumoasei Sel şi i-l întinse lui Aksa-Guam.

Acesta citi:

„Tata mă mărită cu regele Aşşur. Curînd va trebui să plec. El a aflat de la un sclav că m-am întâlnit cu tine în Grădinile de Aur şi s-a supărat foarte tare. M-a închis în Cuibul Vulturilor. Sel."

Aksa-Guam cunoştea Cuibul Vulturilor. Era un

fel de închisoare pentru persoanele din casa regală. Un coridor subteran mergea de la palat până la munte. În inima muntelui se afla o scară în spirală ce ducea într-o încăpere săpată la o înălțime amețitoare, alcătuind un fel de balconaş deasupra muntelui drept ca un perete. Să fugi de aici era cu neputință.

– Ca s-ajung la Sel, n-am decât un singur drum: prin palat! Spuse Adişirna.

Amândoi tăcură, gândindu-se fiecare la ale sale.

– Renunță! Grăi Guamf către Aksa-Guam. Ata se mulțumi să strângă mâna preotului şi să-l privească drept în ochi. El oftă şi strânse dureros de tare mâna fetei, zicându-i cu glas surd:

– Acum e prea târziu!

XI. AȚRO-SANU ŞI KRIȚNA

Palatul lui Aṭro-Sanu, păstrătorul Supremelor Taine, se înălța singuratic ceva mai departe de templul lui Poseidonis, fiind înconjurat de un zid înalt. Clădirea avea un singur etaj, iar parterul se afla îngropat chiar în pământ. Sus erau saloanele de primire, împodobite cu o măreție ca de basm. Statuile de aur ale zeilor, mobilierul, trepieduri bătute toate în nestemate îți luau ochii.

Aṭro-Sanu se arăta rareori pe-aici. Numai dis-de-dimineață, după ce-şi petrecea noaptea în fața tăbliṭelor de bronz, venea câteodată ca să mai respire o gură de aer proaspăt. Se aşeza lângă balustrada unei terase, închidea ochii şi moṭăia sau cădea pe gânduri. Sclavul îi aducea gustarea lui simplă de dimineață: o pâinişoară mică din aluat nedospit, ca doi bulgări turtiți, şi o cană cu apă de izvor.

Îndată ce căldura se întețea, Aṭro-Sanu cobora în încăperile sale subterane, unde stăruia

întotdeauna aceeaşi temperatură egală şi răcoroasă. Un bun sistem de ventilaţie împrospăta aerul. Lumina zilei pătrundea răsfrânta de oglinzi şlefuite.

Oglinzile acestea se mişcau după soare. Dar Aţro-Sanu n-avea nevoie de lumina zilei, căci el lucra doar noaptea.

Camerele de jos arătau cu totul altfel decât cele de la etaj. Pereţii albi de marmură nu aveau nici un fel de podoabe, iar mobilierul era aproape sărăcăcios, cioplit numai din lemn şi reprezentând strictul necesar: un pat simplu de lemn, acoperit cu două piei de leopard, iar de-a lungul zidurilor, într-un şir nesfârşit de încăperi, rafturi cu rânduri întregi de tăbliţe de bronz. Fiecare raft avea o inscripţie făcută pe o plăcuţă de bronz, precum şi un număr; plăcuţele, la rândul lor, erau de asemenea clasificate şi numerotate. Numai fişierul acestei biblioteci ocupa o cameră întreagă.

Era noapte. Aţro-Sanu şedea într-un jilţ de lemn, în faţa unei mese lungi. Lumina unui opaiţ aurea tăbliţele de bronz, aşezate morman pe masă. Cu

palma streaşină la ochi, spre a se feri de lumină, Aţro-Sanu citea cu luare-aminte. Alături de el şedea tânărul preot Kriţna, discipolul său. Pretutindeni stăruia o linişte ciudată. De sus nu pătrundea nici un zgomot. Bătrânul se lăsă pe speteaza jilţului şi, cu ochii aproape închişi, rosti liniştit:

– Sărmană Atlantidă!

Kriţna nu îndrăzni să tulbure tăcerea.

– Sunt bătrân... Număr 149 de ani şi mi se apropie sfârşitul - începu Aţro-Sanu, după o pauză îndelungată. Te-am ales pe tine, Kriţna, ca să-ţi desluşesc Supremele Taine ale Atlantidei. Eşti tânăr, mai tânăr decât alţii, dar ai fost dăruit cu un spirit puternic şi cu o minte neînfricată. Oare te simţi pregătit să afli adevărul? Eşti gata ca în numele acestui adevăr să te desparţi de tot ce ai mai scump pe lume?

– Da, sunt gata - rosti cu hotărâre Kriţna.

– Atunci ia aminte: taina supremă stă în aceea că... ea nu există!

Kriţna îl privi plin de nedumerire pe preot.

– Pentru norod, ba chiar pentru regi şi preoții mai mici în rang, avem la îndemâna foarte multe taine. Noi ne pricepem să tămăduim bolnavii, cunoaştem drumul aştrilor cereşti. Ştim chiar când va fi eclipsă de soare sau de lună. Ştim să chemăm spiritele morților. Mai doreşti ceva? Da, noi stăpânim cunoştințe vaste, dar ele nu cuprind într-însele nimic tainic... Mii de ani am urmărit mersul bolilor omeneşti şi ne-am însemnat aceste observații. De mii de ori am încercat, întâi pe sclavi bolnavi, puzderie de ierburi, infuzii şi tot soiul de amestecuri. Mii de bolnavi au murit din pricina leacurilor noastre, dar datorită unora din ele unii s-au însănătoşit. Noi ne-am scris cu grijă toate acestea, am comparat însemnările şi am tras concluziile, şi astfel, când dibuind şi orbecăind, când pe calea experienței, ne-am făurit medicina. De ce oare o infuzie din coajă amară a unui copac, pe care-l cunoaştem numai noi, tămăduieşte frigurile? Nici noi singuri nu ştim de ce. Îi cunoaştem doar puterea de vindecare... Mii de ani am urmărit stelele cerului şi ne-am însemnat

observațiile. Comparând aceste observații, am băgat de seamă că multe fenomene cereşti se repetă periodic şi am învățat să le prezicem din timp... Nu avem alte taine în afară de miile de observații adunate de noi. Dar ele sunt taine, pentru că noi ascundem experiența noastră față de cei neştiutori şi numai în asta stă puterea noastră.

– Dar invocarea spiritelor?

– Folosim multe mijloace ca să ne putem păstra înrâurirea şi puterea. Cunoscând din timp când va avea loc o eclipsă de soare, noi spunem că mânia zeilor va întuneca lumina soarelui şi doar datorită rugăciunilor noastre o vom reda oamenilor. Şi mulțumită acestui lucru, îl facem chiar şi pe rege să asculte de voința noastră.

– Dar regele nu ştie?

– Regele crede în astă taină şi este tot atât de superstițios ca şi cel din urmă sclav. Educația regilor se află în mâinile noastre... M-ai întrebat despre invocarea spiritelor... Reflectarea unor figuri de ceară cu ajutorul oglinzilor, pe un fond de aburi, precum şi nişte tuburi acustice... Iată ce

sunt vedeniile... într-o zi am să-ți explic cum se fac.

Kriṭna era uluit. După o clipă de şovăială, spuse:

– Dar asta-i o minciună!

– Şi în ce constă adevărul? Oare sentimentele înseşi nu ne mint? Şi-apoi poporului îi plac minunile şi tainele, iar noi i le oferim. Minciună? Da! Dar asta ne-a dat putința să ne consacrăm cu totul ştiințelor şi să facem multe descoperiri folositoare pentru popor.

– Atunci de ce n-ați împărtăşit aceste cunoştințe şi mulțimii? Şi cu ce se-aleg sclavii de pe urma acestor descoperiri atât de folositoare?

Aṭro-Sanu se posomorî:

– Sclavii? Păi cine o să mai lucreze în mine dacă sclavii se vor ocupa de ştiință?

Dar pe Kriṭna răspunsul acesta nu-l mulțumi. Un adevărat vârtej de idei şi îndoieli prinse să i se învălmăşească prin minte. Căutând să se stăpânească, el întrebă:

– Ei, dar zeii?

– Zeii nu există.

Kriṭna simți că i se învârteşte capul. Privindu-l cu coada ochiului, Aṭro-Sanu căută să mai îndulcească lovitura:

– Dacă vrei, ei există, numai că nu-s aşa cum şi-i închipuie regele şi sclavii. Soarele este „divin" datorită puterii sale de a da viață, căldură şi lumină. Nici un sclav nu-şi îndeplineşte îndatoririle cu mai multă conştiinciozitate ca soarele, atunci când răsare, se mişcă pe cer şi apune. Dar poate oare el să-şi micşoreze lumină sau să-şi grăbească mersul?

Soarele nu este un zeu, ci sclavul timpului şi al spațiului.

Kriṭna tăcea cu capul plecat în piept. Chipul îi era palid, iar sprâncenele dese, încruntate. Suprema încordare a gândirii şi lupta ce se dădea în sufletul său i se citeau pe față. Aṭro-Sanu îl urmărea fără ca tânărul să bage de seamă, aşa cum un medic urmăreşte bolnavul, după ce i-a făcut o operație primejdioasă.

– Kriṭna, ştiu că ți-e greu... Îndoielile te sfâşie şi te vor mai sfâşia încă... Dar ai să birui până la

urmă... Iar când furtuna se va potoli în sufletul tău...

Intră un sclav.

Era un lucru neobişnuit. În timpul când Aţro-Sanu lucra, nimeni n-avea voie să păşească pragul camerei lui. Preotul îşi încruntă sprâncenele şi bătu nemulţumit cu degetele-i uscate în masă:

– E ceva grabnic?

Sclavul îşi îndoi un genunchi:

– De trei ori preaslăvite! Vestitorul Soarelui şi Elizair te roagă să-i primeşti, căci ce au ei să-ţi spună nu suferă zăbavă!

– Dă-le drumul!

Elizair şi Vestitorul Soarelui intrară cu capetele plecate. Aţro-Sanu îi binecuvânta ridicând mâna.

– Vorbiţi...

– De trei ori preaslăvite! Începu Elizair. N-am îndrăznit până azi să vin să-ţi tulbur pacea... De mult mă neliniştesc nişte fenomene ciudate care se petrec în cer. Corpurile cereşti parcă şi-au schimbat locul. Drumul lor nu mai trece prin punctele fixate de piramidele şi instrumentele

noastre. Şi mă gândesc: oare nu cumva aceste fenomene vestesc mari nenorociri? Şi iată că a venit şi Vestitorul Soarelui şi spusele lui îndreptățesc temerile mele.

– Vorbeşte! Grăi Aţro-Sanu către Vestitorul Soarelui.

– De trei ori preaslăvite, am pornit în obişnuita mea călătorie prin ținuturile noastre, ca să strâng dările şi să inspectez focurile, şi pretutindeni ochii mei au văzut privelişti îngrozitoare. La răsărit şi la apus de Atlantida, toate insulele sunt cuprinse de focul vulcanilor. Multe oraşe au şi pierit din pricina izbucnirilor vulcanice şi a cutremurelor. Pământul se clatină, casele se prăbuşesc şi oamenii umblă de colo-colo, ca o turmă de oi speriate.

– Sărmană Atlantidă! Spuse din nou Aţro-Sanu. Ai dreptate, Elizair, observațiile tale sunt legate de începutul unor evenimente triste, despre care vorbeşte Vestitorul Soarelui. Şi totuşi ai greşit, Elizair, căci planetele nu s-au mişcat din locul lor şi stelele sunt la fel de neclintite ca şi înainte.

– Dar cum rămâne cu observațiile mele?

Cercetează tu singur! Ăsta-i adevărul. Am văzut cu ochii mei.

– Şi tu te încrezi ochilor tăi? Apoi, întorcându-se spre Kriṭna, grăi: Iată o minunată pildă a „adevărului" tău. Ce zici, Elizair, dacă după ce-o să bei o cupă de vin tare, ți se va părea că totul în jur se învârteşte?

Elizair roşi de ciudă.

– Dar eu am fost treaz!

– Nu-i vorba de asta. Ți-nchipui oare că s-au mişcat din loc coloanele sau crezi că vei găsi în mintea ta explicația acestor fenomene? Şi totuşi, aşa este. Căci nu stelele şi-au schimbat locul, ci piramidele, din care pricină vârful lor şi instrumentele tale nu se mai potrivesc cu drumul obişnuit al stelelor.

Elizair era tare îngrijorat:

– Dar piramidele stau nemişcate pe pământ!

– Dar pământul el însuşi?

Elizair începu să înțeleagă.

– N-ar fi mai simplu să socotim că pământul este cel ce s-a mişcat din loc, şi nicidecum întreaga

boltă cerească? Căci, de fapt, aşa şi este. Forțele focului subteran au schimbat poziția pământului şi astfel s-au mişcat din loc şi toate punctele tale de observație. Chiar acum am cercetat fenomenele ce s-au petrecut înaintea îngrozitoarelor cutremure care au zgâlțâit Atlantida cu mii de ani în urmă... Atunci s-a întâmplat acelaşi lucru. Şi tot ca şi acum, întâi au început să erupă vulcanii de pe insulele învecinate cu Atlantida. Sunt mai mici decât Atlantida şi forțele focului subteran au mai multă putere asupra lor, putând erupe mai lesne la suprafață! Dar, vai! Cercetările mele mă fac să cred că ne aflăm în pragul unei catastrofe nemaivăzute... Atlantida este condamnată... Cele spuse de Vestitorul Soarelui ne arată, fără urmă de îndoială, că suntem mai aproape de catastrofă decât am bănuit eu.

Elizair şi Vestitorul Soarelui rămaseră muți de uimire. Numai Kriția nu-şi trăda emoțiile, deoarece „forțele subterane" clocoteau în sufletul lui.

– Convocați pentru mâine Consiliul Suprem...

Dacă suntem neputincioşi să preîntâmpinăm această năpastă, să ne îngrijim cel puțin de salvare. Kriṭna, vesteşte la palat convocarea Consiliului Suprem.

Kriṭna urcă treptele şi ieşi pe terasa de marmură a palatului.

La picioarele lui se întindea Atlantida, scăldată în razele lunei şi-n mireasma florilor. Ca întotdeauna, dinspre oraş se auzeau, înăbuşite de distanță, cântece şi acorduri de instrumente muzicale. În depărtare se desluşea răsuflarea uniformă a oceanului. Dar Kriṭna nu vedea nimic. El îşi prinse strâns capul între mâini şi rămase aşa, cu fața schimonosită, în bătaia luminii strălucitoare a lunei. „Totul este minciună şi iar minciună... Nu există zei... Nu există taine... Există numai chipul. Lacom şi interesat al preoților care, din cunoştințele lor, fac o taină pentru ca să poată asupri poporul, iar ei să se scalde în belşug.” Privirea lui căzu asupra statuii de aur a zeului soarelui, ce scânteia în razele lunei. Deodată, cuprins de aprigă ură, Kriṭna zvârli statuia de pe

piedestal, care, cu zgomot asurzitor, se rostogoli pe lespezile de marmură.

XII. RĂSCOALA SCLAVILOR

Preoții şi curtea aflaseră de mult despre răscoala pusă la cale de sclavi, deşi sorocul nu-l ştiau încă. Dealul Sfânt aştepta în linişte evenimentele. Până acum, aceste răscoale nu constituiseră o mare primejdie „pentru stat", adică pentru castele conducătoare: casa regală, preoții, comandanții de oşti. Aceste răscoale semănau mai degrabă cu nişte răzvrătiri neorganizate.

Totuşi, de astă dată evenimentele se desfăşurară altfel. Cu mult înainte de răsăritul zorilor, pe când era încă beznă, sclavii părăsiră tiptil-tiptil minele. De asemenea, fără cel mai mic zgomot, ei îi loviră prin surprindere în cap, cu târnăcoapele grele de bronz, pe supraveghetori şi paznici. Şi aceştia căzură ca nişte snopi, fără să scoată un geamăt.

Nu trecu un ceas, şi Oraşul Negru se afla în mâinile răsculaților. Bezna şi liniştea tăinuiau faptele. Pe drumurile şi cărările ce duceau spre Dealul Sfânt fuseseră postate detaşamente de

strajă pentru a-i împiedica să fugă pe supraveghetorii şi paznicii care întâmplător ar fi scăpat şi care ar fi putut să dea de veste celor de pe Dealul Sfânt de cele ce se petreceau. Era, de fapt, o simplă măsură de prevedere, deoarece în Oraşul Negru nu rămăsese un singur paznic sau supraveghetor cu țeasta întreagă.

Sclavii se îndreptară spre minele vechi. Aici se afla comandamentul răsculaților.

– Chiar de nu vom învinge, îi vom face pe cei de pe Dealul Sfânt să simtă puterea crescândă a sclavilor - spuse „Răul", adresându-se mulțimii. Cu orice preț, trebuie să punem mâna pe săbii şi sulițe de bronz. Arsenalele sunt păzite de detaşamente mari de ostaşi, bine înarmați, pe care nu-i vom putea birui cu sapele şi târnăcoapele noastre. Aşadar, pentru a pune mâna pe armele aflate în arsenal, e nevoie să fim noi înşine bine înarmați. Vom găsi arme cu duiumul, gata făurite, acolo, la fabrică, cum s-ar zice chiar în mâinile noastre, căci fabrica este păzită de un detaşament mai mic decât cel de la arsenal. Cu ăştia o să ne

răfuim, de bună seamă, mai iute. Îndată ce-o să-i atacăm, ei au să aprindă focurile pentru a da alarma şi a chema în ajutor legiunile de gardă. Trebuie să punem mâna pe fabrică la fel de repede şi fără zgomot cum am făcut şi cu Oraşul Negru. Dar cum oare?

– După câte ştiu eu - spuse Aksa-Guam - în zori, soldații care fac de pază la fabrică se schimbă şi detaşamentul porneşte pe drumul Dragonului. Lângă cele două izvoare, drumul trece printr-un loc pustiu, o vale... Atacăm detaşamentul, omorâm soldații până la unul, ne punem armurile lor, sosim la fabrică şi-o ocupăm cât ai clipi. Fabrica o să fie a noastră, împreună cu toate armele găsite acolo.

– Dar parola? Întrebă Adişirna.

– Am aflat-o: „Şarpele şi Soarele".

Planul a fost acceptat. Şi pe drumul Dragonului, lângă cele două izvoare, a avut loc prima luptă. Sclavii au lăsat detaşamentul să treacă, apoi, la întoarcere, i-au tăiat calea, atacându-l din trei părți: din față, din spate şi din flancul stâng; în

dreapta se căsca o prăpastie adâncă.

Deşi atacul s-a produs prin surprindere, ostaşii atlanților, căliți în luptă, se apărară cu dârzenie. Scuturile îi ocroteau împotriva bolovanilor, iar sulițele lor, fiind mai lungi decât sapele şi târnăcoapele sclavilor, le îngăduiau să-i lovească pe atacanți fără ca ei înşişi să aibă prea mult de suferit. Detaşamentul ar fi putut fi lesne aruncat în prăpastie, dar trebuiau cruțate armele soldaților. Cât priveşte numărul, sclavii aveau superioritatea. Sulițele rămâneau înfipte în trupurile răsculaților şi, înainte ca ostaşii să le poată smulge din leşul celor ucişi, zeci de mâini ale sclavilor se repezeau să înhațe arma şi o trăgeau cu putere, în ciuda loviturilor ce plouau cu nemiluita de pretutindeni. Încetul cu încetul, aproape toate sulițele trecură în mâinile sclavilor. Mişcările soldaților erau stânjenite de drumul prea îngust; pierzându-şi sulițele, ei începură să se bată cu săbiile. Dar sulițele mânuite de sclavi îşi dovediră superioritatea; săbiile erau mai scurte decât sulițele. Ostaşii cădeau seceraţi unul după

altul, umplând cu trupurile lor tot drumul, ceea ce îngreuna şi mai mult mişcările celor rămaşi.

Detaşamentul era condamnat...

Nu se scurse un ceas şi el se prefăcu într-un morman de cadavre. Nici un om nu mai rămăsese în viață. Sclavii luară repede armurile soldaților, le spălară de sânge la izvor şi se îmbrăcară cu ele. Aksa-Guam îşi puse armura comandantului şi astfel porniră la drum. Nu lăsară decât un detaşament de pază.

La fabrică, „schimbarea gărzii" s-a desfăşurat cu bine. Comandanții detaşamentelor şi-au spus parola şi strajă de noapte, zăngănindu-şi armele de bronz, porni pe drumul pe unde se întorcea de obicei. Până la sosirea lor, toate leşurile fuseseră aruncate în prăpastie, drumul curățat şi urmele încăierării şterse cu desăvârşire.

Nimicind micul detaşament de pază din interior, lucru care de altfel nu constituise o greutate, marele atelier unde se făureau arme de bronz căzu în mâinile răsculaților. Aici găsiră şapte mii de săbii şi sulițe gata să iasă pe poartă şi cinci mii

neşlefuite încă, dar bune spre a fi folosite în luptă. Sclavii erau în culmea bucuriei. Niciodată o răscoală nu începuse atât de bine.

Încrederea că vor birui Dealul Sfânt se întărea în sufletul lor.

Se apropiau zorile şi trebuiau să se grăbească pentru a isprăvi şi cu arsenalul, iar până la răsăritul soarelui să aibă vreme să-şi treacă forțele principale în munți.

Înarmați, sclavii reprezentau acum o puternică forță militară, care se îndrepta spre arsenal. Echipamentul lor îi înşelă pe cei din garnizoana arsenalului.

– Cine sunteți? Întrebă o patrulă.

– Din porunca lui Ketțal-Kootla, şeful suprem al armatelor din Atlantida, vin legiunile „de pază" pentru întărirea garnizoanei - răspunse Aksa-Guam.

Jumătate din sclavi reuşiseră să treacă podul când înşelăciunea fu dată în vileag, şi asta tot din pricina răsculaților, căci o parte dintre ei, prea zeloşi, care nu căpătaseră arme, urmau

detaşamentul înarmați numai cu târnăcoape. Au fost observați şi se dădu alarma. Dar era prea târziu. Săbiile se încrucişară sfâşiind liniştea nopții cu zăngănitul bronzului. Soldații atlanților se băteau cu obişnuita lor dârzenie. Sclavii îi alungau, iar ei se retrăgeau în interiorul uriaşului arsenal, luptând pentru fiecare palmă de pământ. Uşile mari ale magaziilor se spărgeau trosnind, şi mulțimi de sclavi, pe jumătate goi, se năpusteau înăuntru, ieşind de-acolo cu tot armamentul de luptă. Victoria era de partea răsculaților.

Mai avură loc încă câteva ciocniri răzlețe, chiar în interiorul magaziilor şi prin ungherele curților largi şi pavate, în vreme ce masele de sclavi înarmați porniseră în marş fulgerător pe un drum larg de munte, care ocolea Dealul Sfânt. Scurtele încăierări cu detaşamentele care făceau de pază pe drumuri n-au putut ține în loc această revărsare tumultoasă.

Într-o singură noapte, sclavii, lipsiți de arme şi putere, se transformaseră într-o oaste amenințătoare, înarmată cu şaisprezece mii de

săbii şi sulițe.

În ciuda tuturor măsurilor de prevedere, ei nu izbutiră să ascundă celor de pe Dealul Sfânt ocuparea arsenalului. Arsenalul se găsea chiar la poalele Dealului Sfânt şi zgomotul luptelor ajunsese acolo sus, străbătând liniştea nopții. Dar tot datorită acestei bătălii angajate aici, la arsenal, răsculații au putut să-şi deplaseze forțele principale departe, în munți, mai înainte ca cineva să prindă de veste. Conducătorii acestei numeroase oştiri erau „Chiorul" şi Adişirna. „Îndârjitul" şi Aksa-Guam aveau greaua sarcină ca, în fruntea unor forțe mai mici, să ia cu asalt Dealul Sfânt, dinspre sectorul cel mai bine apărat, şi să primească asupra lor lovitură principală a celor mai bune legiuni de cavalerie ale atlanților - „Neptun" şi „Neînvinşii".

Sub soarele dimineții, Dealul Sfânt strălucea cu bronzul templelor şi palatelor sale, când Aksa-Guam şi „Îndârjitul", în fruntea detaşamentelor lor, se apropiară de canalul circular, aflat jos, la poale. Podurile fuseseră ridicate. Tot malul pe partea

Dealului Sfânt ardea ca un perete de aramă - erau armele soldaților aşezați în ordine de bătaie.

Văzând pădurea deasă de sulițe a duşmanului, sclavii îşi pierdură cumpătul... Canalul le tăia drumul. Cele două tabere vrăjmaşe nu stătură multă vreme cu mâinile-n sân.

În albia canalului, lângă mal, se aflau nenumărate nave mici. „Îndârjitul" arătă cu mâna spre ele şi deodată toți se puseră în mişcare: sclavii trăgeau barcazele şi felucele într-un singur loc, şi sub ploaia de sulițe aruncate de pe celălalt mal, înjghebară la iuțeală poduri plutitoare. Malul se ridica deasupra apei, la o înălțime de un stat şi jumătate de om, dar lucrul acesta nu fu o piedică. Răsculații porniră pe pod şi, urcându-se unul peste celălalt, începură să se cațăre pe mal. Sulițele ce se abăteau de sus îi făceau să se prăvălească în apă şi curînd, pe nave şi lângă mal, trupurile lor alcătuiră o movilă pe care se târau, ca nişte furnici, mereu alți şi alți sclavi. Tot canalul se înroşise de sângele răsculaților, iar cadavrele lor acopereau fața apei, plutind în jos pe cursul ei.

Dar principalul fusese făcut: mai înainte ca soarele să ajungă în înaltul cerului, sclavii se aflau pe celălalt mal. Mulți dintre ei păşeau pentru prima oară pe Dealul Sfânt. Soldații se retrăseseră pe un platou larg din fața canalului ca să se poată mişca mai în voie, şi aici începu o luptă pe viață şi pe moarte, o luptă îndelungată.

Atlanții aveau marele avantaj că se aflau pe deal, în vreme ce sclavii erau jos, pe un câmp îngust, în spatele lor fiind canalul. Întăriri puteau primi doar pe măsură ce cucereau terenul din fața lor. Mormanele de cadavre le stânjeneau mişcarea. Sclavii începură să dea semne de oboseală. Atunci atlanții atacară cu mai multă înverşunare. Sosi clipa când răsculații, înghesuiți în canal, puteau fi azvârliți în apă. „Îndârjitul" şi Aksa-Guam luptau în prima linie. Privind în jur, „Răul" văzu că ai lor se retrag.

„Sfârşitul!" îi fulgeră prin gând.

Dar în clipa aceea, în rândurile soldaților se petrecu o învălmăşeală. Cei din spate se retrăgeau în grabă.

După cum s-a aflat mai târziu, în munți situația atlanților era desperată. Adişirna şi „Chiorul" se prăvăliseră asupra lor ca o avalanşă, ajungând până la palatul regal. Într-acolo au fost chemate întăririle. Detaşamentele lui Aksa-Guam şi ale „Îndârjitului" răsuflară mai în voie. Curînd, sclavii trecură la ofensivă şi începură să-i alunge pe duşmani spre vârful Dealului Sfânt.

Chiar atunci, pe Dealul Sfânt aveau loc evenimente care au hotărât soarta răscoalei.

În noaptea când sclavii s-au răsculat, regele Guan- Atagueragan dădea un ospăț regilor supuşi lui, care urmau să plece, după ce asistaseră la sărbătoarea soarelui.

În scopul de a-i uimi pentru ultima oară cu bogăția şi măreția curții sale, ospățul avu loc în sala de smarald, aflată în partea subterană a palatului. Toți pereții acestei uriaşe săli erau acoperiți, de sus până jos, cu pietre prețioase. Nestematele, aşezate după coloritul lor, închipuiau tot felul de flori şi peisaje fantastice.

Pe cerul de bronz strălucea un soare de topaz,

iar copaci de crizopraz îşi oglindeau frunzişul în ape de smarald. Berili galbeni şi trandafirii, rubine împletite în coronițe se înălțau din iarba de crizolit.

Tronul se afla lângă un perete bătut tot în smaralde, ale căror bogate nuanțe alcătuiau desene complicate. Era un adevărat zid de smarald, despărțit de peretele principal printr-un coridor în care ardeau făclii. Văpaia torțelor răzbătea prin smaralde, producând extraordinare efecte de lumină.

Regele ştia de răscoală. Ospățul fusese înadins prelungit pentru ca, o dată cu sfârşirea lui, ordinea pe Dealul Sfânt să fie restabilită şi regii oaspeți să nu afle de răscoală. Lucrul acesta era cu atât mai lesne de înfăptuit, cu cât în sala de smarald nu putea pătrunde nici un zgomot de la suprafață.

Dar răsculații se năpustiră şi în această încăpere închisă.

Înainte ca soldații, trimişi ca întăriri, să vină în ajutorul celor care luptau în munți, Adişirna şi „Chiorul" puseseră mâna pe palat. Zăngănitul săbiilor răsună în încăperea vecină şi, deodată,

sclavii înarmați năvăliră în sala de smarald. Gărzile de onoare ale regelui şi însuşi oaspeții fură nevoiți să pună mâna pe săbii.

Numai Guan-Atagueragan şedea pe tronul lui, cu aerul măreț al unei statui, şi urmărea bătălia. Dar sufletul îi era cuprins de tulburare. Garda palatului şi regii se luptau cu bărbăția desperării, însă rândurile lor se răreau pe fiece clipă... Moartea îşi ațintise privirea în ochii regelui Atlantidei.

În clipa când cădeau ultimii apărători ai palatului, Guan-Atagueragan îşi aminti deodată de o cale de salvare. Vroia să întâmpine moartea mândru, aşa cum se cădea regelui Atlantidei, dar gândul că ar putea scăpa cu viață îl făcu să-şi lepede masca măreției. Coborî în grabă treptele tronului, îşi scoase sabia grea de bronz, strânse cu putere mânerul ei bătut în diamante şi, izbind o singură dată, brăzdă peretele de smarald. Apoi din câteva lovituri izbuti să facă o spărtură în zid. Smaralde mari cât bobul de mazăre se rostogoliră pe podeaua de mozaic. Regele îşi făcu vânt prin

spărtură. Pe urmele lui însă porniră şi câțiva sclavi. Deodată, unul din ei zări nestematele mari şi se aplecă să le culeagă, adunându-le cu pumnii şi virându-le apoi în gură şi în armură de bronz. Alți sclavi, venind în fugă, se împiedicară de el şi căzură jos, astfel că un morman de trupuri acoperi trecerea.

Regele fugise...

Cuprins de o mânie turbată, „Chiorul" se apropie de peretele spart, lângă care se înălța o claie de trupuri omeneşti, şi începu să-i bată pe sclavi. Cu sabia ridicată deasupra capului şi fluturând-o în văzduh, Adişirna îi chema la ordine. Dar totul era în zadar. Văzând că duşmanii pieriseră din fața lor, răsculații se răspândiră pâlcuri-pâlcuri prin sălile palatului şi începură jaful. În cămări găsiră amfore uriaşe pline cu vin. Îşi turnau băutura în scuturile lor rotunjite şi, istoviți de arşiță şi de luptă, sorbeau cu lăcomie şi cădeau pe loc, beți-morți.

XIII. SFÂRŞITUL RĂSCOALEI SCLAVILOR

De îndată ce preoții aflară de izbucnirea răscoalei, ei se întruniră în consiliu, într-una din piramide. Aici erau în deplină siguranță. Trecerile subterane care legau palatele cu piramidele fuseseră tainic zidite. Slujitorii preoților aduceau mereu ştiri cu privire la desfăşurarea luptei.

În ciuda poruncii trimise de prelați comandanților de a înăbuşi răscoala, se primeau totuşi veşti neliniştitoare. Sfârşitul bătăliei care se prelungea era îndoielnic. Jur împrejurul Atlantidei se aflau masate garnizoane uriaşe. Cu ajutorul lor, răscoala putea fi foarte uşor înăbuşită, căci fiecare ceas aducea preoților pagube nespus de mari: sclavii le distrugeau palatele şi apoi majoritatea lor constituiau „averea mobilă" a preoților. Această marfă vie era destul de bine cotată la Bursa Mării.

Numai spre apusul soarelui, succesul soldaților

se arătă în sfârşit limpede. Armata „Chiorului" şi a lui Adişirna fusese împinsă în munţi şi împrăştiată prin păduri. „Chiorul" fusese omorât în palat, iar trupul lui îl ciopârtiră soldaţii lui „Neptun". Adişirna-Guanci dispăruse fără veste.

Venind de hac forţelor principale ale sclavilor, atlanţii porniră să se răfuiască cu resturile armatei lui Aksa-Guam şi „Îndârjitului". Sclavii erau împinşi spre canal, unde cădeau şi se înecau pe loc.

Un grup nu prea mare de răsculaţi, în frunte cu „Îndârjitul", se luptau ca nişte lei furioşi, apărând podul şi acoperind retragerea.

În cele din urmă, „Îndârjitul" căzu cu beregata străpunsă. Dealul Sfânt fusese curăţat de rebeli. Nu rămăseseră decât grupuri răzleţe de sclavi, pe care ostaşii îi goneau ca pe nişte ogari, îi alungau prin curţi şi fundături şi îi omorau fără cruţare. Rănit la mână şi la cap, Aksa-Guam se pierdu de detaşamentul „Îndârjitului". Apărându-se de soldaţii care îl urmăreau, el se ascunse în scobitura zidului de bronz ce împrejmuia palatul

marelui preot Aţro-Sanu, lipindu-se cu spatele de portiţa strâmtă de bronz. Din pricina oboselii şi a pierderii de sânge, Aksa-Guam simţea că i se învârteşte capul şi ochii i se împăienjeniră. Ca în somn, îşi mişca mecanic sabia, apărându-se de loviturile sulițelor.

Pe neaşteptate, portiţa se deschise în spatele său şi el fu cât pe-aci să cadă jos. Crezând că-i o capcană, se întoarse şi-l văzu în faţa sa pe Kriţna, învăţăcelul lui Aţro-Sanu. Kriţna îl sprijini să nu se prăbuşească şi, apucându-l de mână, îl trase dincolo de prag. Tot atunci se năpusti şi un soldat. Kriţna smulse sabia din mână slăbită a lui Aksa-Guam şi-l lovi pe ostaş în cap. Acesta se prăbuşi, dar îndată apăru altul. C-o suliţă lungă, el străpunse pieptul lui Kriţna.

– Închide portiţa - apucă să strige învăţăcelul şi se prăbuşi într-un lac de sânge.

Aksa-Guam trânti portiţa şi trase zăvorul greu de bronz.

Apoi se aplecă spre Kriţna. Ochii acestuia priveau împăienjeniţi, iar sângele îi curgea şuvoi

din rana de la piept şi din gură.

– Mor... E mai bine aşa... Totu-i minciună şi fățărnicie... Şi viața e o minciună... - Bolborosea el, răguşit, cu glasul frânt. Lasă-mă... fugi...

Şi Kriţna îşi lăsă capul pe pământ. Un tremur uşor îi cuprinse trupul. Aksa-Guam porni încet prin grădină. Nu se mai gândea să fugă... nu se mai gândea la nimic. Se simțea prea zdrobit, zdrobit îi era şi trupul, şi sufletul. Dincolo de zid răsunau zgomotele luptei care se îndepărta mereu, răsunau strigăte şi gemete.

Aici, ca întotdeauna însă, era linişte şi pace.

Palmierii îşi arătau în lumina asfințitului coroanele lor ca nişte evantaie şi strălucind ca focul. Florile răspândeau o mireasmă amețitoare. În frunzişul fremătător al copacilor se zbenguiau şi țipau papagali cu pene albe şi trandafirii sau verzi şi roşii, legați de picioruşe cu lănțişoare de aur.

– Bună dimineața, Aţro-Sanu - strigă în urma lui Aksa-Guam un papagal.

Tânărul preot coborî cărarea galbenă de nisip, cu tufe de liliac alb şi cu tuberoze albe înflorind de o

parte şi de alta. Mirosul lor puternic şi dulceag îl amețea.

Pe creanga unui portocal bogat şedea o maimuță dresată şi curăța cu atenție un fruct mare şi copt. Văzându-l pe Aksa-Guam, rupse o portocală din pom şi, chicotind batjocoritor, o azvârli după el. Asemenea unei mingi, fructul se rostogoli pe cărarea gălbuie.

Aksa-Guam îşi aminti că nu pusese nimic în gură din ajun. Ridică portocală şi începu s-o mănânce cu plăcere, sorbindu-i aroma parfumată şi sucul dulce. Maimuța îi strigă ceva în limba ei. Tânărul zâmbi fără să vrea şi-i făcu un semn cu capul. Drept răspuns, maimuța începu şi ea să dea repede şi binevoitor din cap. Şi, lucru ciudat, Aksa-Guam îşi simți sufletul mai uşor.

Apoi se apropie de bazinul de marmură, îşi scoase armura grea şi se spălă în apa rece de izvor. Rămânând în tunică scurtă şi neagră de preot, care avea brodate pe piept însemnele preoțeşti - discul soarelui şi litere de aur - se simți mai la largul său. Se întinse cu plăcere pe iarba verde,

dezmorțindu-şi mâinile şi picioarele ostenite.

„Dacă nu m-ar durea rănile, m-aş simți chiar foarte bine", se gândi el.

O oboseală dulce îi cuprinse trupul. Închise ochii fără să vrea şi ațipi. Deodată, îmboldit parcă de ceva, se trezi şi se scula în capul oaselor. Ata! Ce s-o fi întâmplat cu ea? Cum de-a putut s-o uite atâta vreme! Ață, care-l rugase să-i îngăduie să lupte împreună cu el!

„Multe dintre sclavele noastre se înarmează şi pornesc spre Dealul Sfânt că să moară sau să biruie... Eu nu pot să rămân acasă... Sunt puternică şi vreau să fiu cu tine..."

Dar el îşi impusese voința şi-o convinsese să nu plece, spunându-i că, dacă ea va fi alături de el pe câmpul de bătaie, teama pentru viața ei îi va stărui veşnic în minte, ceea ce ar putea duce la moartea lor şi la înăbuşirea răscoalei.

Cu ochii plini de lacrimi, Ata îşi luase rămas bun de la el în noaptea trecută, la minele vechi.

„Ce s-o fi întâmplat cu ea?... Nu cumva s-o fi dus să mă caute şi or fi omorât-o soldații?"

Dintr-un salt fu în picioare şi porni repede în jos, pe potecă. Se cățără pe un zid, sări dincolo şi începu să coboare de pe Dealul Sfânt.

Drumul cel mai scurt trecea pe lângă palatul tatălui său, acum mort. O clipă, Aksa-Guam stătu la îndoială, dar apoi se îndreptă cu paşi hotărâți într-acolo. Între timp, drumul fusese curățat de cadavrele sclavilor. Din când în când, întâlnea detaşamente de soldați. Dintre locuitorii Dealului Sfânt erau puțini aceia care ştiau despre participarea lui la răscoală. Vesmântu-i preoțesc îi îngăduia să treacă fără a fi oprit.

Apropiindu-se de palatul părintelui său, Aksa-Guam încetini pasul fără să vrea. Clădirea era aşezată cu fațada spre drum, înălțându-şi coloanele grele deasupra zidului de bronz. Deodată tânărul se opri locului, şi simți că i se tăie răsuflarea.

La una din ferestre stătea maică-sa, cu părul cărunt despletit, privind ca o nebună. Îl recunoscu îndată şi, arătându-l cu degetul mâinii întinse, izbucni într-un hohot isteric:

– Iată-l, iată-l! Strigă ea. Pui de năpârca! Pui de năpârca! Unde ai ascuns capul tatălui tău? Aguşaţa are nevoie de el, căci îl îmbălsămează. Cine-a văzut mumie fără cap? Adu capul lui taică-tu! Adu capul lui taică-tu!

Două sclave o apucară de subsuori şi o luară cu silă de la geam. Astupându-şi urechile, Aksa-Guam o rupse la fugă, dar strigătele mamei sale îi stăruiau în auz:

– Adu capul lui taică-tu!

Şi numai când ajunse, gonind aşa, la podul de peste canal, se mai linişti puţin.

Sărmana maică-sa... Capul părintelui său... el zace în minele vechi... Cap de preot... Şi Aksa-Guam nici nu ştie măcar dacă l-au îngropat...

XIV. MOARTEA ATEI

Oraşul Negru încă nu se liniştise. Pâlcuri-pâlcuri de sclavi umpleau ulițele. Dar soldații atlanților nu-i mai urmăreau, deoarece Dealul Sfânt fusese curățat, iar de pedeapsă sclavii nu puteau scăpa.

În piața largă, de unde porneau două drumuri, Aksa-Guam fu recunoscut de un sclav:

– Priviți-l, el e! Iată-l! Iată-l pe Aksa-Guam, regele sclavilor!

– Trădătorule!

– Vânzătorule!

Mulțimea îl înconjură şi începu să azvârle cu pietre în el. Femeile, furioase, îl amenințau cu pumnii şi răcneau:

– Dă-mi înapoi bărbatul ucis!

– Mi-ai omorât feciorul!

– Unde-i fratele meu?

Un sclav se repezi la el şi-l doborî la pământ, zvârlindu-l pe un morman de pietriş. Apoi îi înfundă pe cap chivără sa roşie şi începu să strige:

– Încoronarea regelui sclavilor!

Cercul mulțimii adunate se strângea tot mai mult. O ploaie de pietre se abătu asupra lui Aksa-Guam. Plin de sânge, alb la față, el stătea cu chivără roşie în cap, uitându-se la lume, fără să vadă nimic.

– Ce să ne tot zgâim atât la el! Vorbi un sclav berber, cu sulița în mina. Oare în vinele lui nu curge tot sângele duşmanilor noştri? Ia feriți în lături!

Sclavii se dădură la o parte şi berberul făcu vânt suliței drept spre pieptul lui Aksa-Guam. Dar, înainte ca armă să-l străpungă, din mulțime răsună un strigăt deznădăjduit de femeie şi un trup se azvârli între Aksa-Guam şi sulița ce zbura.

Sulița străpunse pieptul tinerei femei.

Era Ata.

Ea întoarse capul spre Aksa-Guam şi izbuti să-i spună doar atât:

– Viața mea... - Sângele îi năvăli pe gură şi țâşni din rană, iar fata amuți, horcăind greu.

– Ata! Strigă Aksa-Guam, dar puterile îl părăsiră.

Îşi pierdu cunoştința şi se prăvăli de pe mormanul de pietriş, alături de trupul Atei.

Mulțimea se dădu speriată în lături şi încremeni, tulburată de moartea neaşteptată a fetei.

Acelaşi sclav berber, cuprins de furie că lovitura lui precisă, cu care voise să se laude în fața tuturor, nu-şi atinsese ținta, strigă:

– Din pricina lui a mai murit o sclavă! Moarte lui! Şi se năpusti spre Aksa-Guam.

Câțiva sclavi îl urmară:

– Stai, câine! Strigă deodată Guamf, ivindu-se din mulțime şi apărând cu trupul său trupul Atei şi al lui Aksa-Guam.

Sclavii se opriră nedumeriți. Toți îl cunoşteau pe bătrânul Guamf şi-i purtau respect.

– Pleacă de-aici, bătrâne! Zise sclavul berber, cu glas scăzut.

– Sunteți fiare sau oameni? Se năpusti Guamf asupra lui. Nu v-ajunge sângele pe care l-ați vărsat? Atunci omorâți-mă pe mine, un bătrân! Şi, adresându-se sclavului berber, vorbi mai departe: Tu unde ai fost, Şirna, atunci când noi am luat cu

asalt Dealul Sfânt? Nici unul din sclavii care au luptat acolo n-a ridicat mâna asupra lui Aksa-Guam. Oricine ar fi fost el, a luptat alături de noi şi pentru noi şi-a primejduit viața ca cel din urmă dintre sclavi. De unde ai sulița, Şirna? Da, sulița cu care ai vrut să-l ucizi pe Aksa-Guam şi ai ucis-o pe nepoata mea? Ai ridicat-o din drum, după bătălie! Te cunosc eu pe tine şi pe cei de teapa ta! Când sunteți oropsiți, vă linguşiți pe lângă supraveghetor şi-i denunțați pe-ai voştri. Când luptăm, voi stați frumuşel ascunşi în casă şi aşteptați să vedeți cine învinge, ca să puteți lovi cu copita pe cel căzut. Viața noastră, a tuturora, ar fi fost mai uşoară, de nu s-ar fi născut pe lume oameni de teapa voastră. Şi tu te încumeți să-l judeci pe cel învins?

Sclavul berber se ruşină şi se mistui în mulțime.

– Voi, sclavi, luați aminte la spusele mele! Grăi mai departe bătrânul. Aksa-Guam şi-a pierdut tatăl, mama lui şi-a pierdut mințile. Fata pe care a iubit-o zace în fața voastră, cu pieptul străpuns de suliță. El nu se mai poate întoarce pe Dealul Sfânt.

Fără să asculte până la sfârşit vorbele bătrânului, mulțimea de sclavi se trase deodată într-o parte şi toți o rupseră la fugă spre mine. Pe drum, dinspre Dealul Sfânt, venea încet un detaşament de călăreți. Nu trecură cinci minute şi piața rămase pustie. Se auzea doar țăcănitul potcoavelor de bronz pe drumul pietruit şi zăngănitul armelor.

Aşa cum se cuvine unor învingători, soldații atlanți, mândri şi plini de încredere în ei, trecură încet, la pas, fără măcar să-şi arunce privirile asupra pilcului de oameni aflat lângă mormanul de pietriş: prea erau multe cadavrele care zăceau în drum, iar bătrânul acela nenorocit nu merita atenția lor.

Se lăsase o linişte desăvârşită, tulburată doar de zumzetul câtorva muşte albastre, strălucind în razele asfințitului, care zburau în jurul rănii deschise a Atei.

Guamf îl trase mai la o parte pe Aksa-Guam şi ascunse în dosul unui tufiş trupul fetei. Tânărul îşi veni în fire. Bătrânul îi puse cu blândețe mâna pe

umăr şi-i spuse, arătându-i spre minele vechi:

– Nu te mânia prea tare pe ei. E greu să te înhami din nou la jug... Ți-aduci aminte cât de tare m-am supărat eu pe tine când mi-ai vorbit despre eliberarea sclavilor? Veni-vă oare ziua aceea, au ba? Poate că odată, peste mii de ani, va răsări şi steaua noastră şi ne va tămădui rănile. Dar atunci noi nu vom mai fi pe lume şi poate că nu va mai rămâne nici urmă din Atlantida... Şi nimeni nu va şti că noi am luptat pentru eliberarea sclavilor şi că am trimis, peste milenii, salutul nostru acelora care vor fi mai fericiți ca noi.

– Apă... - Şopti răguşit Aksa-Guam şi gemu de durere.

XV. OSÂNDIŢII

Adunarea Consiliului Suprem se deschise în sala de aramă din palatul regal, ai cărei pereți erau acoperiți cu plăci de aramă, împodobite cu basoreliefuri ce înfățişau faptele războinice ale regilor Atlantidei. Armele de bronz, atârnate pe pereți, arme din toate epocile, începând cu primele, grosolan lucrate, până la săbiile şi armurile din ultima vreme, frumos migălite şi şlefuite cu grijă, dădeau acestei săli un aspect de muzeu. Toți membrii Consiliului Suprem se aflau de față, în afară de marele preot Aţro-Sanu.

Dar regele nu-l mai aşteptă. Stând pe tronul înalt de bronz, înconjurat de jilțuri, aşezate în semicerc şi ocupate de membrii consiliului, regele deschise adunarea.

– În numele soarelui şi prin voința noastră... În Atlantida s-au petrecut lucruri nemaiauzite. Sclavii răsculați au vrut să-mi ia viața mea sfânta. De mina acestor oameni de rând, vrednici de dispreț,

au murit toți oaspeții mei şi regii. Numai regele din Aşşur a scăpat de la această moarte năprasnică, fiindcă a fugit după mine, precum şi scumpul meu frate, regele Attțorului, care nu era la palat, aflându-se bolnav. La răscoală - ce ruşine cumplită! - A luat parte unul dintre fiii preoților. Dar tatăl a plătit cu capul trădarea fiului... Celor ce-au pus la cale răzmerița, Aksa-Guam-Itța - fie ca mânia zeilor să cadă asupra capului său - şi sclavul Adişirna-Guanci - deschizã-se pământul înaintea lui! - Nu li s-a dat de urmă până acum. Cine-i vinovat de asta, Ketțal-Kootla?

Comandantul de oşti îşi plecă fruntea.

– Îi vom găsi, măria ta, fii de trei ori preaslăvit...

– De nu vor fi prinşi, vii sau morți, înainte ca soarele să apună de trei ori după Dealul Leului, tu, Ketțal, n-ai să-l mai vezi răsărind a patra oară. Iar sclavii... Şi, clocotind de furie, regele se ridică de pe tron, ceea ce era o încălcare cu totul neobişnuită a etichetei:... Oh, mânia mea nu cunoaşte margini! Fie că sclavii toți, neam de neamul lor, să țină minte ce înseamnă minia

regelui Atlantidei. Am să-i omor pe toți până la unul. Am să-i supun la atari cazne, că se va cutremura pământul. Şi am să poruncesc ca din țările supuse nouă să fie aduşi alți sclavi! Sclavii sunt osândiți. Toți până la unul...

Ketțal-Kootla oftă din greu:

– Nu te mânia, măria ta, fii de trei ori preaslăvit... Aproape toți sclavii au părăsit Oraşul Negru... şi-au fugit atât de grabnic, c-au lăsat în vetre aluatul dospit. Ei s-au ascuns în inima pădurilor... Doar moşnegii, babele şi orfanii au mai rămas.

– Şi tu, câine bătrân, n-ai ştiut să urmăreşti aceste fiare... Asta-i trădare! Toți sunteți trădători şi uneltiți împotriva mea! Încercuiți pădurile!

– Le-am şi încercuit.

– Străbateți drumurile în lung şi-n lat, cu câini de vânătoare.

– Suntem pe urmele fugarilor şi mulți au şi fost prinşi.

– Să fie hăituiți că fiarele sălbatice! Toată Atlantida să fie scăldată în sângele lor!

Deodată, în sală se stârni un freamăt. Pe o litieră neagră, slujitorii templului îl purtau în pas domol pe marele preot Aţro-Sanu.

Sprijinit de braţ, preotul coborî încet din litieră, îl binecuvânta pe rege, se apropie de jilţul său şi, fără să se aşeze, grăi către rege:

– De trei ori mare, puternic, neînvins şi ocrotit de zei, rege al Atlantidei! Pieptul meu bătrân e sfâşiat de durere. Ochii mi-s secaţi de lacrimi şi limba nu mai îmi dă ascultare... Dar zeii nemuritori mi-au poruncit să-ţi vorbesc despre cumplita năpastă ce se apropie de Atlantida... Vai, vai, vai!

Noi toţi am greşit în faţa zeilor şi mânia lor s-a abătut asupra noastră...

Guan-Atagueragan păli.

– Vorbeşte mai repede, ce vrei să spui? Întrebă el, cu glas surd.

– Atlantida e osândita... Atlantida trebuie să piară într-un îngrozitor cutremur. Focul o va mistui. Zeii mi-au dezvăluit în noaptea trecută că pieirea Atlantidei este hotărâtă. Zeul soarelui, arzând şi ameninţător, mi s-a arătat mie, cu chip

de soldat. Veşmintele lui erau ca bronzul topit şi fața lui te orbea. Şi el mi-a zis: „Salvați-vă! Salvați-vă până nu e prea târziu! Căci nu va rămâne piatră pe piatră şi nu va rămâne în viață nici o vietate. Focul va arde şi oceanul va înghiți Atlantida. Şi acolo unde se înălțau munți înalți, numai valurile mării îşi vor ridica crestele înspumate, şi chiar amintirea Atlantidei va pieri în veacuri!"

Ațro-Sanu vorbea amenințător ca un proroc şi fiecare cuvânt rostit de el îngheța inimile...

Regele se lăsă pe spate, îşi încleştă mâinile pe brațele jilțului şi închise ochii. Obrazul lui fu cuprins de un tremur.

– Minți, bătrâne! Voi toți mințiți! Eu nu vă cred! Vreți să mă speriați! Oare nu pentru că v-am micşorat veniturile?

– Atlantida nu va scăpa de la pieire. Ziua cumplită a judecății se apropie! Exclamă Ațro-Sanu.

Şi vrând parcă să adeverească vorbele acestea, o zguduitură subterană, puternică şi ondulatorie, cutremură palatul.

Torțele se stinseră, armele de bronz căzură la pământ zăngănind. Jilțurile preoților şi tronul regelui se clătinară. Cu un zgomot asurzitor, zidul cel mare crăpă în două. Şi toată podeaua de mozaic, începând de la uşă, fu brăzdată de o crăpătură mare, ce se îngusta treptat, ajungând până la treptele tronului.

Regele se uita cu groază la ea, de parcă ar fi privit un şarpe care se târa, gata să-l muşte.

De afară se auziră strigăte şi plânsetul femeilor şi al copiilor speriați. Dar în sală stăruia o linişte apăsătoare. În aceste câteva clipe, toți cei de față trebuiau să se împace cu gândul care le răsturna întreaga lor viață. Dar era atât de neobişnuit, de ciudat şi de absurd, încât creierul refuza să înțeleagă... Şi regele privea ca hipnotizat crăpătura sinistră, fără să poată rosti un cuvânt.

Pământul se zgudui din nou. Armele rămase încă pe pereți zăngăniră, iar țurțurii de cristal ce împodobeau torțele de bronz prinseră să se legene.

Regele se sculă de pe tron şi, uitând de etichetă, se apropie de fereastră, ca să-şi răcorească

tâmplele. Vântul aducea până la el briza proaspătă şi sărată a oceanului. Guan-Atagueragan privi în jos, spre luminile Atlantidei care se aşternea la poalele Dealului Sfânt.

– Sărmană Atlantidă!... şopti el, repetând cuvintele lui Aţro-Sanu.

Copleşit şi buimac, se întoarse către cei din sală, îşi trosni degetele mâinilor împodobite cu inele şi, plimbându-şi privirile asupra preoţilor, îi întrebă:

– Ce putem face acum?

Membrii Consiliului Suprem se ridicară din jilţurile lor şi se strânseră laolaltă, vorbind cu glas tare. Tot aerul solemn al adunării dispăru fără urmă. Vorbeau toţi odată, gesticulând, fără să se asculte unul pe altul. Numai Aţro-Sanu păstra o tăcere deplină, arătând un calm desăvârşit.

– Linişte! Grăi el. E ruşinos! Voi doar nu sunteţi sclavi! Dacă ne pierdem capul, cine oare se va îngriji de salvarea noastră?

Nimeni nu mai scoase o vorbă. Toţi amuţiră, stingheriţi.

– Cu Atlantida s-a sfârşit - continuă marele

preot. Trebuie să ne gândim la salvarea noastră şi ea nu poate fi decât una singură: fuga. Să ne pregătim de drum, fără a mai pierde o clipă. Trebuie să luăm cu noi armele, armată, iată lucrul cel mai de seamă, căci va trebui să clădim din temelii toată puterea şi măreția noastră... Mulți dintre prietenii noştri ne vor deveni duşmani. Trebuie să luăm cu noi bogățiile, animalele, grâne de sămânță. Flota noastră poate transporta numai armata. Pentru locuitorii Dealului Sfânt şi pentru cetățenii liberi, trebuie să construim noi şi uriaşe corăbii. Ne-aşteaptă furtuni şi potop de ploi, şi corăbiile trebuie să fie în aşa fel construite, ca să le poată ține piept! Să ne-apucăm îndată de lucru, fiece clipă e prețioasă.

– Dar cine va construi corăbiile? Cine va luă asupră-şi întreaga muncă pentru pregătirile de drum? Sclavii au fugit! Spuse Kuntinaşar.

– Trebuie să-i aducem înapoi - răspunse Ațro-Sanu. Să li se dea de ştire că i-am iertat şi-o să-i punem noi din nou la muncă.

– Niciodată! Exclamă mânios regele. Cum, să-i

iert pe răzvrătiți? Pe cei ce-au vrut să ia viața regelui? Niciodată! Îi vom pune la lucru pe ostaşi!

– Soldații vor avea şi ei destulă treabă! Îndrăzni să zică Kettțal-Kootla. Şi-apoi... Ostaşii mei nu sunt tâmplari şi dulgheri! Ei ştiu să mânuiască doar sabia! Aşa că ar trece cam multişor până ar deprinde noul meşteşug!

– Acum nu-i vreme de răzbunare... - Spuse Aţro-Sanu. Avem de ales: sau îi iertăm pe sclavi, sau murim împreună cu ei.

– Mai bine să murim, decât să-i iertăm! Răspunse cu îndărătnicie regele.

– Ce să fac! Voința ta e sfântă! Atunci ne vom pregăti de moarte - spuse Aţro-Sanu, cătând cu viclenie spre rege, pe sub sprâncenele-i stufoase.

– Dar eu... Oare eu am să pot scăpa? Întrebă regele stingherit, şi tăcu.

– Da, tu ai să izbuteşti să te salvezi, dar ce se va întâmpla cu tine dacă nu vei mai avea nici armată, nici preoți, nici arme, nici bucate, nici aur? Vei fi ca o frunză în bătaia vântului.

Regele stătu în cumpănă.

– Uite ce-i - continuă Aţro-Sanu, cu acelaşi zâmbet tainic - tu vrei să te răzbuni, ei bine, sclavii n-au să scape de răzbunarea ta. N-avem decât să le făgăduim iertarea, dar nimeni nu ne împiedică să luăm cu noi doar atâţia sclavi cât avem nevoie pentru călătorie şi pentru a ne rostui pe noile meleaguri. Pe ceilalţi îi vom lăsa aici şi le vom făgădui că în ultima clipă ne vom întoarce după ei. Fii încredinţat că mânia zeilor îi va ajunge aici mai repede decât sabia lui Ketţal-Kootla. Nu va scăpa nici unul... Iar când ne vom fi rostuit pe noile meleaguri şi vom avea alţi sclavi, vom putea să-i omorâm şi pe răzvrătiţii aduşi din Atlantida. N-am dreptate?

Regele se încruntă şi rosti printre dinţi:

– Fie! Ketţal-Kootla, trimite crainici în toate pădurile. Să dai de ştire sclavilor că regele s-a milostivit de ei.

XVI. BALAURUL ÎNARIPAT

În toate satele şi oraşele Atlantidei au fost trimişi crainici. În piață, lângă templu, răsunau trompetele de bronz ale acestor vestitori ai nenorocirii. Ei strigau în fața mulțimilor speriate:

– Mânia zeilor a osândit Atlantida la pieire! Şi toți sunteți chemați, din porunca regelui, să munciți pentru obşte... Trebuie să ne pregătim în grabă de fugă.

Poseidonis arăta ca un furnicar pus pe goană. Pretutindeni, oamenii alergau pe străzi, speriați, cu chipul palid, de parcă oraşul ar fi fost cuprins de flăcări. Nenorocirea care-i lovise pe toți îi apropiase pe unii de ceilalți şi sfărâmase barierele dintre caste. Oameni necunoscuți, din diferite pături sociale, se strigau unii pe alții:

– Ai auzit?

– Da, este îngrozitor!

Şi fiecare fugea în altă parte.

Părea că întreaga Atlantidă îşi pierduse capul.

Oamenii îşi răvăşeau avutul, zvârleau ce era mai de preț şi împachetau lucrurile netrebuincioase, alergau de colo-colo fără rost, uitând să doarmă şi să mănânce. Unii cădeau într-o ciudată stare de înțepenire totală, şedeau tăcuți, fără să audă nimic, ca nişte statui. Femeile plângeau strângându-şi copiii la piept.

Aşa s-au scurs câteva zile, până când Dealul Sfânt a început să organizeze lucrările.

Posomoriți, sclavii se întorceau din păduri, fără să pună prea mult temei pe mila regelui. N-aveau încotro. Totuşi, o parte din ei nu se întoarse în Oraşul Negru. Unii nu credeau în pieirea Atlantidei, alții preferau să moară liberi decât să fie din nou sclavi.

Primejdia care se apropia părea că înzecise puterile oamenilor. Toți munceau zi şi noapte, îngăduindu-şi doar un scurt răgaz ca să mănânce şi să doarmă.

Prin păduri, pe drumuri de munte, treceau şiruri lungi de care pline cu lemne pentru şantierele unde se construiau corăbiile. Când oamenii şi

animalele cădeau morți de oboseală, erau traşi la o parte din drum şi munca se desfăşura în acelaşi ritm grăbit.

Corăbiile ce ieşeau de pe şantier erau încărcate cu arme, lucruri de uz caznic, animale - nu numai domestice, dar şi jivine sălbatice. Atlanții voiau să păstreze, atât cât le stătea în putință, tot ceea ce, pe noile meleaguri, le-ar fi amintit de țara lor însorită. Fiecărui cetățean liber i se îngăduia să ia cu el şapte perechi de animale domestice şi păsări, precum şi câte două perechi de animale sălbatice.

Pe şantierele navale se construiau mii de corăbii, cu punți acoperite pentru vreme de ploaie şi furtună.

Cu toate că se muncea de zor, fără preget, curînd s-a aflat că primele corăbii ce vor pleca spre larg abia vor putea lua o parte neînsemnată din bogățiile adunate de-a lungul mileniilor în Atlantida. Comorile regelui şi ale preoților păreau nesecate. Se hotărâse ca în primul rând să se transporte tot ce era mai de preț şi mai mic ca volum. În cazul când catastrofa va mai întârzia,

bunurile rămase urmau să fie cărate pe uscat. Totuşi erau puține speranțe că lucrul acesta va fi cu putință. Pentru a putea trimite cu primul convoi fie chiar o parte din bogățiile fără număr ale păturii conducătoare, trebuia să fie lăsați pradă unei morți sigure nu numai sclavii, dar şi o parte din cetățenii liberi ai Atlantidei. Totuşi, spre a se evita panica şi răscoala, Dealul Sfânt încredința populația că toată lumea, până la ultimul sclav, va fi salvată înainte de producerea catastrofei.

În sfârşit, pregătirile casei regale fură terminate. Toți membrii familiei se adunaseră în curtea palatului, înainte de a se urca pe puntea corăbiilor. Lipsea numai Sel, care încă mai zăcea închisă în Cuibul Vulturilor. Trimiseră după ea, dar solul se întoarse foarte încurcat: Sel nu se mai afla în Cuibul Vulturilor.

Logodnicul ei, regele Aşşurului, tare se amărî auzind această veste, în vreme ce Guan-Atagueragan fu cuprins de aprigă mânie. El îşi pusese mari speranțe în căsătoria regelui Aşşurului cu fiica sa, căci în clipa de față avea

atâta nevoie de prietenia şi ajutorul puternicului rege vasal! Dar, vai! Va mai rămâne el oare vasal? Izbuti-va Guan-Atagueragan să-i păstreze cel puțin prietenia?

Regele porunci să fie chemată dădaca principesei Sel, bătrâna Gu-Şur-Ța.

Ea se înfățişă regelui, care o privea cu ochi înspăimântători, şi i se închină până la pământ, plângând şi ştergându-şi lacrimile cu poala rochiei.

– Unde-i Sel? Întrebă posomorit regele.

– Fii de trei ori slăvit... - Şi Ța căzu în genunchi - nu te mânia pe sclava ta... eu nu sunt vinovată... Am păzit-o ca pe lumina ochilor, dar noaptea trecută un balaur înaripat a coborât din munți... Avea aripi de liliac şi picioare de leu... Scotea fum pe nas, iar pe gură - flăcări... Sel şedea pe balcon şi se odihnea în răcoarea nopții. Cât ai clipi, balaurul o înşfăcă în gheare şi se înălță cu ea în văzduh... Eu atâta am apucat, să mă agăț de mantia ei. Balaurul m-a ridicat şi pe mine în înaltul cerului, dar... mantia s-a desprins de pe umărul sărmanei Sel şi, împreună cu ea, am căzut

şi eu... Iată tot ce a mai rămas din biata Sel... Şi Ța aruncă la picioarele regelui o mantie albastră de mătase, brodată cu crini argintii.

Toți încremeniră de uimire, auzind povestea bătrânei, dar regele privi neîncrezător către preoți.

– Tu ce spui, Kuntinaşar?

– Fii de trei ori slăvit... Nu ştiu ce să zic. Sel n-a putut să fugă... poate c-a fost răpită...

Regele rămase dus pe gânduri. O nenorocire după alta... Oare zeii îl pedepsesc pentru că se certase cu preoții? Mândria şi frica se luptau în sufletul său şi în cele din urmă frica învinse.

– Facă-se voia zeilor! Şi adresându-se preoților, le zise: Rugați-vă zeilor ca mânia lor să nu ne urmărească în vecii vecilor... Iar eu... eu am să fac tot ce-mi va sta în putere... vă voi da înapoi toate drepturile voastre!... Corăbiile ne aşteaptă. Dar voi căutați-o pe Sel şi după plecarea noastră. Poate că vom izbuti s-o salvăm. Şi, oftând din greu, strigă sclavilor: Litiera!

Ultimul rege al Atlantidei, legănându-se ritmic în litiera de aur, cobora de pe Dealul Sfânt pentru a

nu se mai întoarce niciodată aici...

XVII. „VEACUL DE AUR"

Aksa-Guam se vindeca încet. În delirul său vorbea neîncetat despre răscoală.

În sfârşit, frigurile îl lăsară.

– Ce-i cu tine, fiule, ai înviat? Îl întrebă cu blândeţe bătrânul Guamf.

Aksa-Guam privi în jurul său. Se afla într-una din vechile mine. O lumină slabă se strecura dinspre intrare.

– Trei săptămâni te-am păzit în vizuina asta de şobolani, să nu te găsească iscoadele voastre. La început, primejdia a fost mare, dar acuma au atâta treabă, că nu le arde de tine. A fost şi Adişirna pe aici. A venit pe furiş, ca să ne cheme în pădure. Zice că-i tare bine acolo.

De îndată ce se însănătoşi, Aksa-Guam plecă la Adişirna. Bătrânul Guamf îl însoţi. Noaptea, ei se strecurau pe cărări tainice, printre copaci gigantici ce se înălţau aidoma coloanelor unui templu. Cândva, demult, din aceşti copaci se făureau

coloane. Acum însă slujeau la construirea corăbiilor.

– Poznaş mai e şi nepotu-meu ăsta! Să vezi ce năzbâtie a făcut... Dar las' c-ai să vezi tu singur! Trăncănea bătrânul Guarnf, râzând cu gura-i ştirbă.

Printre trunchiurile copacilor se zări o peşteră, iar în fața ei un foc. Când se apropiară, îl văzură pe Adişirna, care frigea într-o țeapă o căprioară de munte.

– Oho-ho-ho! Strigă bătrânul Guamf.

Adişirna sări în picioare şi puse mâna pe sabie, dar recunoscându-i pe bunic şi pe Aksa-Guam porni în goană în întâmpinarea lor. Aksa-Guam îl salută prieteneşte. Şi deodată, atrasă de glasurile lor, din peşteră ieşi o femeie.

Aksa-Guam îi aruncă o privire şi se dădu un pas înapoi, uluit de această întâlnire neaşteptată.

– Prințesa Sel!

– Da, ea e - spuse Adişirna. Nevastă-mea - adăugă tânărul, plin de bucurie şi sfiiciune.

– Ce cauți aici, Sel?

Se aşezară cu toții în jurul focului şi Adişirna îi povesti lui Aksa-Guam cum o răpise pe Sel „balaurul înaripat". Acest „balaur" fusese chiar el, Adişirna, căci în cele din urmă se hotărâse s-o fure pe fată. În palat nu izbutise să pătrundă şi atunci se folosise de singurul mijloc cu putință: făcuse rost de o frânghie groasă, pe care o înțepenise bine de vârful muntelui, deasupra Cuibului Vulturilor, apoi coborâse pe funie până la balconul principesei Sel. Dar funia se dovedise prea scurtă; mai lipseau încă vreo doi metri ca s-ajungă. Adişirna se căță din nou sus, îşi legă de astă dată picioarele şi se aruncă cu capul în jos, întinzând brațele pentru a o apuca de mâini pe Sel. Obişnuită cu exercițiile fizice, fata, puternică şi mlădioasă, se căță singură pe funie, iar în urma ei venea şi Adişirna. Ca s-o scape pe bătrâna de mânia regească, tânărul apucă să-i spună în grabă povestea cu „balaurul înaripat care o răpise pe principesă".

– Aşa am izbutit să smulg din Grădina de Aur trandafirul ce nu-mi era îngăduit - îşi încheie el povestirea, privind-o drăgăstos pe Sel.

Aksa-Guam nu pricepu tâlcul acestor vorbe, dar Sel, la rândul ei, zâmbi plină de dragoste lui Adişirna.

Bătrânul Guamf se pregăti de drum:

– Ei, copii, e timpul s-o iau din loc. Ţalna de bună seamă că stă şi bombăne cam de multişor. Şi voi nu-l uitaţi pe bătrân! Iar când au să plece toate corăbiile, coborâţi şi voi din munţi. E bine aici, nu zic ba, dar prea e frig... Preoţii spun că Atlantida o să piară în flăcări... Eu, unul, nu-i prea cred! Ei, ce-o să fie?! O să bubuie, o să ne scuture oleacă, şi cu asta gata. Câte zgâlţâieli de-astea am apucat eu în viaţa mea! Dar pământul, să ştiţi de la mine, e zidit cu străşnicie. Da, da, credeţi ce vă spune moşul... Să vă aibă zeii în paza lor!

Şi se mistui în umbra pădurii.

Aksa-Guam îşi făcu şi el un culcuş într-o peşteră vecină; dar tare îi era greu să privească fericirea celor doi tineri! Văzând-o pe Sel, rana lui - pierderea Atei - sângera şi mai rău.

Aksa-Guam căuta să-şi uite durerea plimbându-se mult şi stând zile întregi la vânătoare. Adişirna

şi Sel, ca toți îndrăgostiții, erau egoişti şi se arătau foarte mulțumiți de îndeletnicirea lui Aksa-Guam, care-i aproviziona cu vânat, astfel că puteau să-şi petreacă tot timpul împreună. Ei trăiau acum în „Veacul de aur" şi, copleşiți de dragostea lor, nici nu se gândeau la catastrofă. În jurul lor se întindeau ținuturi neatinse de mâna omului; jos, întocmai ca o jucărie, se vedea marele Poseidonis, iar mai departe - pânză albastră a oceanului. În aerul curat de munte stăruia mireasma ierburilor şi a cetinei, iar culmile înzăpezite din apropiere mai îmblânzeau arşița.

Negrăit de frumos era răsăritul soarelui. Concertul păsărelelor care cântau cu mii de glasuri, zarea trandafirie şi snopul de aur al razelor revărsate peste ocean îi făceau să cadă în genunchi dinaintea astrului ce răsărea şi, cu sufletul cuprins de extaz, ridicau brațele către cer, înălțând imn de slavă soarelui. Nu era o adorație pornită dintr-un sentiment religios, ci entuziasm pur în fața splendorilor lumii.

Mai târziu venea şi Aksa-Guam, obosit, adesea

plin de sânge, aducând pe umeri vânat proaspăt, capre de munte şi blana fiarelor ucise. În timp ce carnea sfârâia pe jeratic, răspândind un miros îmbietor, Aksa-Guam îşi istorisea peripețiile vânătoreşti.

Şi zilele treceau pe nesimțite.

Părea că „Veacul lor de aur" nu va avea sfârşit.

Dar catastrofa venea ea singură să le-amintească.

În ajunul erupției vulcanice, în viața pădurii începuseră să se petreacă lucruri ciudate. Păsările îşi părăseau cuiburile şi se îndreptau, cârduri-cârduri, spre ocean, umplând văzduhul cu țipetele lor. Din pământ ieşeau şerpi şi şopârle uriaşe. Şuierând, năpârcile se rostogoleau la vale, unele după altele. Printre copaci treceau în goană capre, vulpi şi alte animale sălbatice mai mari. Caprele behăiau jalnic, fiarele răgeau şi toate fugeau înnebunite în aceeaşi direcție: spre țărmul oceanului. Călcând în picioare crengile copacilor şi urlând îngrozitor, trecu în goană un elefant singuratic. În aer plutea o linişte ciudată, acea

încordare pe care o încearcă oamenii nervoşi înaintea furtunii. Pământul însuşi stătea neclintit. De câteva zile nu se mai simțise nici cea mai slabă zguduitură, totuşi o nelinişte ce nu putea fi tălmăcită în cuvinte pusese stăpânire pe locuitorii pădurii.

Adişirna şi Sel căutau să-l convingă pe Aksa-Guam să nu mai plece la vânătoare.

– Vedeți-vă de treabă! Răspunse acesta. Acum e timpul cel mai prielnic pentru vânătoare. Ia uitați-vă, caprele trec turme întregi. Rămâneți cu bine, n-am să zăbovesc mult! Şi, cu paşi voioşi, se afundă în desişul pădurii.

Adişirna şi Sel îl urmăriră îngrijorați cu privirea.

Aksa-Guam ieşi într-o poiană şi se opri uimit. Tot locul mişuna de capre care fugeau înnebunite. Tânărul tocmai voia să-şi aleagă una din ele în care să-şi arunce sulița când, deodată, o zguduitură cumplită îl zvârli la pământ. Caprele se prăvăliră şi ele, dar îndată se sculară, behăind jalnic, o rupseră la fugă la vale, mai repede ca înainte. Zguduitură fu urmată de o explozie de o

forță neobişnuită. Urechea omenească n-a mai fost în stare s-o perceapă ca zgomot. Lui Aksa-Guam i se părea că cineva îl lovise cu putere peste amândouă urechile. Căzu din nou, aproape pierzându-şi cunoştința. Stând culcat pe pământ, văzu cum deasupra culmilor semețe ale munților se înalță o coloană uriaşă de aburi. Cu zgomote asurzitoare, craterul vulcanului zvârlea afară munți întregi de pietre de toate mărimile. Aburul, apa şi cenuşa, înălțându-se din ce în ce mai sus, se prăvăleau peste creste, întocmai ca o umbrelă. Cerul se acoperi repede de pâclă. În câteva clipe nori negri se învălătuciră deasupra craterului. Un fulger brăzdă văzduhul, însoțit de bubuitul tunetului. Picături de ploaie şi pietre mărunte începură să cadă cu zgomot pe frunzele copacilor şi pe stânci. Urechea, care acum se mai obişnuise cu aceste detunături ale vulcanului, surprinse un urlet îndepărtat ce se apropia iute-iute.

– De unde vine urletul ăsta? Țipă Aksa-Guam şi deodată văzu coloane de aburi şi de nori împrumutând culoarea purpurei. Focul şi aburul

fierbinte topeau zăpezile veşnice din vârful munților.

Da, într-adevăr, aşa era. Peste câteva clipe, cascade uriaşe se prăvăleau de pe creste, târând cu ele bolovani de mii de tone, trunchiuri de copaci şi fiare sălbatice care se zbăteau deznădăjduite.

Încă o clipă, şi un puhoi de ape năvăli în valea pe al cărui mal înalt se găsea, în vremea aceasta, Aksa-Guam. Drumul către peşteră era tăiat. Tânărul nici nu se mai putea gândi să străbată şuvoiul năprasnic. Trebuia să chibzuiască numai la propria-i salvare.

Aburul cobora tot mai jos, umplând văzduhul cu miros înăbuşitor de sulf şi bioxid de carbon. Aksa-Guam ameţise... Câteva pietre îl loviră pricinuindu-i dureri... El se ridică de jos, îşi înfăşură capul în pielea de leopard ce-i acoperea trupul şi se repezi devale, pe creasta de munte rămasă între cele două torente de apă.

Statuia zeului soarelui, cioplită în stâncă şi care stătea în calea şuvoaielor, plesni în două. Dealul Sfânt însă nu putea fi niciodată acoperit de apă şi

într-acolo fugea Aksa-Guam. Adunându-şi ultimele puteri, izbuti în sfârşit să ajungă. Dar aici îi fu dat să vadă alte grozăvii. Grozăviile nebuniei omeneşti.

Aici, pe deal, se adunaseră sclavii părăsiți şi osândiți la pieire. În oraş nu se mai aflau nici un fel de autorități. Plecase şi regele, şi preoții, şi soldații. Acum, toți erau liberi şi egali. Şi toți erau înspăimântător de bogați... Da, da! În Atlantida rămăseseră încă bogății fără seamăn. Cutremurul năruise toate tainițele ce ascundeau comorile, şi din temple, piramide şi palate curgeau gârla în drum şi în noroi munți de aur, diamante şi smaralde... Nebunia cuprinsese mulțimea... Sclavii adunau nestematele, le puneau în saci, se încăierau smulgându-şi unul altuia ceea ce strânseseră, se omorau... îngropau diamantele, înşfăcau pumni întregi de pietre prețioase, le strângeau la piept cu lăcomie sau deodată le zvârleau în jur, hohotind ca nebunii. Şi în lumina purpurie a vulcanului, nestematele străluceau în noroi ca nişte picături de sânge. Alții îmbrăcau veşmintele grele ale preoților, țesute cu fir de aur şi

presărate cu briliante, sau hainele de sărbătoare ale regelui şi, punându-şi pe cap coroane înalte şi tiare, dansau un dans al nebunilor... Dar bubuiturile sinistre, neîntrerupte, ale vulcanului acopereau tot acest vacarm.

„Ce se va întâmpla oare dacă mă va recunoaşte vreunul dintre ei?" se gândi, îngrozit, Aksa-Guam.

Dar toți erau prea tulburați ca să-şi mai dea seama de ceva. Aproape înnebunit, Aksa-Guam porni în goană spre Oraşul Negru.

„Bunicul Guamf, Țalna, ce-o fi cu ei?"

Ajunsese aproape de casa lor când pământul se cutremură din nou. Şi deodată o crăpătură uriaşă se căscă între el şi casa bunicului Guamf, iar din adâncul pământului țişniră aburi încărcați cu sulf. Prin vălătucii aceştia de aburi, el o văzu, pe cealaltă parte a prăpastiei, pe micuța Le, sora lui Adişirna, care dădea din minute şi striga ceva.

Dar Aksa-Guam nu putea s-o ajute... Vântul mâna într-o parte aburii şi el văzu cum un pietroi căzu din cer peste copilă şi o omorî, țintuindu-i de pământ căpşorul cârlionțat.

– Aici nu mai am pe cine salva! Strigă el şi, deznădăjduit, se năpusti spre port.

Acolo se mai afla încă ultima dintre corăbii. Vâslaşii apăsau cu toată greutatea trupului lor pe vâsle, dar vântul, care bătea cu putere din față, le îngreuna ieşirea în larg. Aksa-Guam se aruncă în valuri şi începu să înoate. În mijlocul talazurilor înalte şi furioase, luminate de strălucirea roşie a vulcanului, se vedeau capetele sclavilor. Ei se îndreptau spre corabie, dar puțini erau aceia care ajungeau la țintă: unii se înecau în valuri, alții erau omorâți de pietrele ce cădeau din cer. Cei care se apropiau de navă, se duceau la fund ucişi de sulițele celor de pe bord.

Aksa-Guam înota cu îndărătnicie, încleştându-şi dinții. Bezna devenea tot mai deasă, valurile se ridicau din ce în ce mai sus. Vâslaşii se străduiau din răsputeri şi în sfârşit izbutiră să urnească din loc corabia. Îl zăriră pe Aksa-Guam şi sulițele plescăiră în jurul lui. Dar tânărul se dădu la fund, înotă pe sub apă până la corabie şi, cu brațul istovit, se prinse de un inel de bronz.

XVIII. PIEIREA ATLANTIDEI

Adişirna şi Sel nu avuseseră nimic de pătimit de pe urma primei erupții, care scosese din măruntaiele pământului mase întregi de aburi, noroi şi pietre. Ei se adăpostiseră în peşteră de ploaia de bolovani, iar şuvoaiele care se năpusteau la vale ca nişte cascade furtunoase alcătuiau în fața peşterii o perdea de apă. Apa nu le lipsea, iar în peşteră aveau poame uscate şi carne afumată pregătită de Aksa-Guam.

Dar Aksa-Guam dispăruse fără urmă şi Adişirna şi Sel plângeau moartea lui.

Trecură câteva zile.

Când apele scăzură, Adişirna şi Sel ieşiră din adăpostul lor. Priviră în jur şi rămaseră încremeniți de uimire. Locurile erau de nerecunoscut. De o parte şi de alta a peşterii se mai scurgeau încă, clipocind, şuvoaie de apă tulbure. Trunchiurile uriaşe ale copacilor zăceau asemenea unor cadavre pe câmpul de luptă.

Copacii care nu fuseseră doborâți îşi pierduseră frunzişul, şi aşa, golaşi, cu crengile rupte, te întristau. Apa săpase făgaşe şi gropi mari de tot, mişcase din loc stânci, adusese mormane uriaşe de pietre, mâl şi noroi, amestecate cu cenuşă. Printre copacii doborâți în mocirlă se vedeau stârvurile umflate de apă ale fiarelor şi păsărilor.

Pământul era pustiit, schilodit şi transformat într-un deşert. Tăcerea de moarte era sfâşiată doar de urletul vântului.

Cerul se arăta posomorât şi aspru. Soarele nu se mai zărea, o pânză groasă de aburi şi cenuşă acoperise albastrul strălucitor al bolții.

Atlantida îşi pierduse toate culorile şi toată strălucirea ei... Lui Adişirna i se părea că priveşte cadavrul înspăimântător de mutilat al unei ființe iubite.

Era cutremurat şi ca om, şi ca artist. Gândul că totul va pieri puse stăpânire pe el pentru prima oară şi nu-l mai părăsi.

Asemenea unor copii speriați şi părăsiți, tinerii se lipiră unul de celălalt şi multă vreme, cu o

groază mută întipărită pe față, priviră lumea aceea pustiită...

Lacrimile curgeau pe obrajii frumoasei Sel. Adişirna băgă de seamă şi căută s-o liniştească:

– Nu te întrista, Sel, n-a pierit încă totul. Gândeşte-te ce s-ar fi întâmplat cu noi dacă am fi coborât mai devreme. Mi te-ar fi luat şi te-ar fi dus departe, iar pe mine m-ar fi aşteptat neîndoielnic moartea. Acum, să ne gândim la salvarea noastră. O s-ajungem în port şi o să vedem dacă n-a mai rămas vreo corabie cu pânze. Dacă nu găsim, o să fac o plută, îi pun o pânză şi o să încercăm să ajungem pe continentul de la răsărit. Trecătoarea nu-i prea mare. Şi apoi acolo se află multe insule mărunte. Mâine, în zori, pornim la drum.

– Oh, dacă vulcanul ne-ar fi dat răgaz măcar câteva zile... Dar mâine dimineață trebuie să plecăm...

Vulcanul nu le dădu însă nici un răgaz.

În aceeaşi noapte, pe când Sel dormea liniştită, pe pieile aşternute jos, iar Adişirna se gândea la fuga lor, forțele subterane ale focului se puseră din

nou pe lucru. Erupția de aburi fusese doar începutul.

O puternică zguduitură subterană cutremură deodată peştera. Un pietroi se desprinse din boltă şi o lovi în umăr pe Sel. Fata țipă de durere şi se trezi. Adişirna se repezi spre ea, o luă în brațe şi o scoase din peşteră.

La lumina focului, tânărul văzu cu groază că umărul ei era strivit. Ar fi vrut să plece de îndată cu prețioasă-i povară, dar nu era cu putință: sus, se afla un perete abrupt, iar jos, două şuvoaie clocotitoare înconjurau stânca şi, unindu-şi apele, le tăiau drumul. Nici gând să poată străbate torentul clocotitor, plin de bolovani, ce se rostogoleau în bezna nopții, cu această povară vie în brațe.

Adişirna o culcă jos pe Sel. În jurul lor se auzea vuietul asurzitor al vântului, urletul furtunii, bubuiturile bolovanilor ce se rostogoleau în puhoaiele furioase, zgomotul tunetului, al ploii şi bezna... Deodată, acoperind toate aceste sunete, din însăşi inima pământului se slobozi o

detunătură surdă, care creştea necontenit, apropiindu-se şi zguduind pământul. Şi pământul, cutremurându-se din temelii, începu să se ridice, să se lase, să se legene dintr-o parte în alta. Urletul subteran ce izbucnea la suprafață într-o vâlvătaie sinistră creştea din ce în ce şi deodată se transformă într-o explozie asurzitoare, de o forță supranaturală. Tot vârful conic al vulcanului zbură în nori. Bucăți de stânca săriră în aer, luminate din adânc de strălucirea tot mai puternică a lavei încinse care urcă pe craterul vulcanului. Norii deveniră stacojii, de parcă ar fi fost mânjiți cu sânge. Pe fundalul mohorât al munților, într-o parte a vârfului retezat al vulcanului, se ivi deodată o pată de o strălucire orbitoare. Era lavă topită, care se revărsa peste buza craterului. Curînd începu să se simtă răsuflarea ei fierbinte. Aerul se încărca tot mai mult cu sulf şi bioxid de carbon. Era din ce în ce mai greu să respiri. Bolovani uriaşi, zvârliți în văzduh, se prăvăleau înapoi în gura vulcanului, dar aburii ce țâşneau din fundul pământului prin craterul îngust îi

aruncau din nou afară. Şi totul se petrecea însoțit de zgomote, zăngănituri şi bubuituri neobişnuite, de parcă undeva lucra o fierărie de dimensiuni monstruoase. Pietre mai mici ajungeau până la Adişirna şi Sel şi, cu un zgomot sec, cădeau în preajma lor. Tânărul era atât de uluit, încât şedea nemişcat, ațintindu-şi privirile înnebunite asupra fâşiei orbitoare ce se lățea necontenit în jurul craterului.

Lavă încinsă, asemenea unei salbe incandescente, înconjurase tot gâtul vulcanului. Şi salba aceasta sporea mereu, iar din ea începură să se desprindă, curgând în jos, peste ghețarii seculari, „țurțuri" prelungi. Gheața se topea, prefăcându-se în şuvoaie vineții, în răsfrângerile focului vulcanic. Alte puhoaie năvalnice de apă se năpusteau la vale.

Când lui Adişirna i se păru că totul s-a sfârşit, băgă de seamă, plin de fericire, că torentele de lavă, răcite de aer, pământ şi apă, se solidifică pe măsură ce coboară, îşi pierd treptat luciul şi, în sfârşit, se acoperă cu o crustă întunecată. Pe

crusta aceasta mai strălucesc uneori, ca scânteile unui foc stins, şuvoaiele de lavă topită ce se scurg pe dedesubt. Treptat-treptat însă se sting şi ele. Dar alte torente de lavă izbucnesc iarăşi peste buza craterului şi cu o iuțeală uimitoare aleargă pe crusta netedă şi fierbinte a lavei care s-a răcit. Dar ajungând la capătul şuvoaielor solidificate, torentele cele noi îşi mai domolesc goană şi, atingând pământul rece şi bolovănos, încep să se răcească tot atât de încet.

Cu fiecare nou şuvoi, lava cobora tot mai la vale, şi cu cât era mai aproape de crater stratul de lavă, cu atât era mai gros.

Din pricina aerului înăbuşitor şi a ranei de la umăr, Sel îşi pierduse cunoştința.

Adişirna o ținea în brațe, ca pe un copil, şi se străduia s-o readucă în simțiri, repetând într-una:

– Ah, de-am apuca să se facă ziuă!

El nu ştia că de mult mijiseră zorile, că trecuse şi de amiază, dar cerul şi pământul rămâneau învăluite în aceeaşi beznă, luminată doar de răsfrângerile purpurii ale vulcanului.

Deasupra craterului se învolburau vălătuci de aburi şi nori, care, în lumina focului, păreau flăcări. Fulgerele, asemenea unor şerpi, brăzdau haosul. Bubuiturile tunetului înăbuşeau duruitul neîntrerupt al vulcanului.

Nu mai putea să aştepte. Pietre destul de mari începură să cadă tot mai des în jurul lor. Câteva îi loviră pe Adişirna şi pe Sel. Fata respira din ce în ce mai greu. În lumina vineție, chipul ei, cu ochii stinşi, cu gura întredeschisă, cu o schimă de durere întipărită pe obraz, părea al unui mort.

Adişirna răsufla şi el anevoie, trăgând adesea în piept aerul otrăvit, cu gura larg căscată. Simțea că stropi de ploaie fierbinte i se preling pe corp, amestecându-se cu sudoarea rece. Capul i se învârtea, urechile îi țiuiau şi parcă ciocane îi băteau necontenit în tâmple.

Se ridică cu greu, luă în brațe trupul lipsit de viață al iubitei, dar deodată, părăsit de puteri, se lăsă la pământ... Picioarele îi tremurau de slăbiciune şi emoție. Pământul întreg se zguduia, îi fugea de sub tălpi, apoi dintr-o dată se înălța

silindu-l să-şi îndoaie genunchii. Tânărul simțea că e gata să-şi piardă cunoştința. Făcând o ultimă sforțare, îşi învinse slăbiciunea. După ce înfăşură capul lui Sel şi pe al său cu piei de animale, se aşternu la drum, dar în brațele-i vlăguite, trupul fetei atârna din ce în ce mai greu. Cădea împreună cu ea, îi asculta răsuflarea şi apoi o pornea din nou prin pădurea schilodită care gemea, împiedicându-se la tot pasul de pietre, trunchiuri şi stârvuri de animale, până când un torent furios îi tăie calea. Adişirna se opri nehotărât. Apa clocotea, bolovani uriaşi, duşi de şuvoi, bubuiau ciocnindu-se de malurile abrupte ale albiei. Se întoarse înapoi, căutându-şi scăparea. Dar torentele de lavă coborâseră şi mai jos. Ele ajunseseră aproape de peştera lor, acum părăsită... Trebuia să ia o hotărâre.

Adişirna caută un văd. Adunându-şi puterile, încercă să traverseze torentul clocotitor, dar năvala apelor îl doborî numaidecât, şi el se duse la fund împreună cu Sel. În aceeaşi clipă fu zvârlit afară şi lipit de mal, simțind o durere puternică în coaste.

Se cățără anevoie pe mal şi o aşează jos pe Sel. Apa îl mai răcorise puțin. Fata începu să dea semne de viață.

După ce se odihni, porni mai departe. Pe-aici, ploaia de pietre era mai rară şi copacii îşi păstraseră o parte din frunzişul lor, stăvilind pătrunderea gazelor otrăvitoare. Adişirna începu să respire mai în voie şi grăbi pasul. Dar, ca şi înainte, mergea tare greu din pricina pământului care se legăna într-una. Trebuia să ocolească crăpăturile şi cutele formate de rocile muntoase. În sfârşit ajunse la Dealul Sfânt.

Aici nu mai domnea aceeaşi nebunie la care fusese martor Aksa-Guam. Cei mai mulți dintre sclavi se ascunseseră în subsoluri. Pe străzi nu vedeai decât oameni ce-şi pierduseră mințile. Şi erau mulți la număr. Râdeau în hohote, săreau că apucați, dădeau din mâini sau plângeau sfâşietor, smulgându-şi părul.

Alții şedeau jos pe pământ, nemişcați ca nişte statui şi nepăsători la tot ce se petrecea în jur.

Încă o bubuitură puternică zgâlțâi pământul.

Din conul vulcanului se ridică o coloană de fum şi foc, se înălță mai sus de nori, se lăți deasupra craterului ca o umbrelă deschisă şi deodată începu să se prăvălească iute la pământ.

Prima rafală de vânt aduse nori grei de fum înecăcios. Adişirna simți plutind în aer gaze otrăvitoare. Se înăbuşea. Era prea târziu ca să mai fugă în port... Privi în jurul său şi îşi dădu seama că se află lângă palatul lui Ațro-Sanu, marele preot, păstrătorul Supremelor Taine. Porțile grădinii stăteau larg deschise. Se năpusti înăuntru, intră în palat şi, pornind pe coridoarele ce-i erau cunoscute, coborî în încăperile subterane.

Aici aerul era mai curat. Dar toți pereții crăpaseră. Ajunse în bibliotecă şi se opri înmărmurit. Tavanul camerei se prăbuşise şi prin spărtura uriaşă se vedea cerul vinețiu. Pe jos zăceau cadavrele câtorva sclavi, slujitori ai lui Ațro-Sanu, care fuseseră striviți de molozul căzut din tavan. Pe una din mese ardea o torță. Mormane întregi de tăblițe de bronz se aflau acolo.

La masă şedea însuşi Aţro-Sanu, în îmbrăcămintea-i neagră de preot. Liniştit ca întotdeauna, scria cu stilexul său pe o plăcuţă de bronz.

– Cum, eşti aici? Exclamă plin de uimire Adişirna.

Aţro-Sanu înălţă capul şi-l privi pe Adişirna. O luminiţă vicleană scânteie în ochii lui negri, plini de viaţă:

– A-a-a! „Balaurul înaripat" a venit în zbor din munţi şi a adus porumbiţa furată?

Adişirna o aşează jos pe Sel şi încercă s-o aducă în simţiri.

– Las-o! Zise cu asprime Aţro-Sanu. Uitarea de sine este un dar preţios al naturii. N-o lipsi de acest dar. Vino aici!

Adişirna se supuse. Învelind-o pe Sel, se apropie de preot.

– N-ai plecat? Îl întrebă el pe Aţro-Sanu.

– Vreau să mor cu Atlantida - răspunse preotul liniştit şi adăugă, zâmbind: Şi-apoi trebuie să scrie cineva cronica până la sfârşit. Fără aceste fapte

petrecute în ultimele zile ale Atlantidei, istoria ei va fi ciuntită.

– Dar la ce bun dacă Atlantida va pieri? Întrebă nedumerit Adişirna.

– Pier popoarele, dar omenirea trăieşte - răspunse Aţro-Sanu. Povesteşte-mi ce ţi s-a întâmplat şi ce-ai văzut, iar eu am să scriu. Toţi sclavii mei au murit şi observaţiile mele sunt destul de puţine la număr.

În cuvintele lui Aţro-Sanu era ceva poruncitor.

Adişirna, ca în vis parcă, începu să depene firul, iar Aţro-Sanu nota cu grijă, punându-i din când în când întrebări.

Podeaua, pereţii şi mobila se clătinau, plăcuţele de bronz zăngăneau mişcându-se pe masă, scaunul pe care şedea Aţro-Sanu se legăna într-una. Plouă cu găleata şi şuvoaiele ce curgeau prin spărtura tavanului se lăţeau în băltoace pe jos, amestecându-se cu băltoacele de sânge ale sclavilor ucişi, dar Aţro- Sanu scria liniştit, plin de însufleţire, ca întotdeauna.

Gazele otrăvitoare începuseră să pătrundă

treptat şi aici. Adişirna avea amețeli puternice... Privea lespezile de piatră, străduindu-se să reconstituie în mintea-i tulburată o anumită întâmplare, dar nu izbutea de loc: i se pare lui sau într-adevăr lespezile se îndepărtează una de alta, iar între ele se cască un hău care creşte, creşte necontenit? Şi deodată îşi dădu limpede seama că toate acestea nu sunt vis, nici rătăcire: o crăpătură largă spintecă podeaua, prefăcându-se într-un hău fără fund şi despărțindu-l de Sel. Sel, culcată de cealaltă parte a prăpastiei, începu să plutească împreună cu podeaua, depărtându-se mereu de el. Zidurile groase se legănau, se prăbuşeau, totul se legăna şi se prăbuşea. Deodată, Aţro-Sanu, împreună cu tăblițele şi stilexul lui, se prăvăli undeva, în gol...

Adişirna se aruncă spre crăpătura din podea, întinzând mâinile către Sel, dar simți o lovitură dureroasă în umăr şi căzu. Căzu jos şi văzu cum prăpastia dintre el şi draga lui creştea cu o iuțeală neaşteptată, prefăcându-se într-o genune mistuită repede de flăcări. Pereții se îndepărtaseră mult

unul de celălalt, dezvăluind privirii vulcanul şi întinderea oceanului. Podeaua se ridică şi Adişirna, pierzându-şi cunoştința, văzu ultimă privelişte din viața sa: prăpastia care tăia în două întreg continentul Atlantidei, pornind de la un țărm la celălalt al oceanului, peste crestele munților. Genunea dată la iveală era cuprinsă de vâlvătăi. Şi oceanul se revărsă în hăul acesta de foc. Apa se transformă în aburi, sfâşiind continentul tot mai mult şi zvârlind noi trâmbe de foc... Se luptau între ele, prinse într-o aprigă încletşare, forțele dezlănțuite ale naturii... Pesemne, totul a durat cel mult câteva clipe.

Adişirna fu zvârlit în sus, împreună cu Dealul Sfânt, ajungând până la norii miţoşi, şi-apoi, tot aşa de vijelios, se prăvăli şi se scufundă în bezna oceanului, cu tot Poseidonisul, cu toate templele, piramidele, farul, lanțul muntos, oamenii şi animalele.

Sfârşitul!

Într-o singură noapte, Atlantida a dispărut.

Pe locul unde s-a aflat înfloritoarea Insulă a

Fericiților, clocoti într-un vârtej turbat o pâlnie uriaşă, ale cărei dimensiuni întreceau întinderea continentului.

Flăcări şi aburi țâşneau din ea, ca nişte conuri uriaşe de foc şi apă.

Lupta focului cu apa începu treptat să se domolească. Dar deasupra Atlantidei dispărute, fața oceanului nu se linişti şi pe valuri pluteau trunchiuri de copaci, cadavre de oameni şi animale.

XIX. CORABIA MORŢILOR

O corabie mare, scârțâind din toate încheieturile, fără catarge şi fără vâsle, dusă de curentul vijelios al apei, plutea pe oceanul clocotitor, sub cerul plumburiu, care cernea peste lume o lumină sinistră, posomorită.

Părea că bolta, îngreunată de povara norilor uriaşi şi lățoşi, se prăbuşise deasupra oceanului. Iar oceanul, într-o pornire turbată, îşi revărsase coamele înspumate ale valurilor dincolo de nori. Uraganul şi ploaia torențială, talazurile şi norii zburau vijelios într-o horă îndrăcită, îmbrățişându-se şi contopindu-se într-un haos năprasnic al stihiilor dezlănțuite.

Urletul vântului şi bubuitul valurilor înfuriate zgâlțâiau corabia aproape distrusă, şi ea trosnea, scârțâia şi tremura cuprinsă de fiori, întocmai ca un animal înainte de moarte. Uraganul lăsa în urmă norii şi valurile. Valurile lăsau în urmă corabia şi toate laolaltă zburau vijelios, cu o

iuțeală năprasnică, vrând parcă să se smulgă de pe fața pământului şi să se zvârle în genunea universului. Din când în când, snopi de foc sfâşiau norii mohorâți, iar bubuituri puternice înăbuşeau vuietul furtunii. Pentru o clipă, fulgerul lumină muntele de apă la poalele căruia se îngropase corabia şi, cu un sâsâit monstruos, împroşca aburi peste locul unde ea se prăbuşise.

La izbucnirea fulgerului se zăreau în beznă cele cinci punți ale corăbiei, cu sclavii aşezați unul în spatele celuilalt şi ferecați în lanțuri.

Toți erau morți.

Cadavre țepene, ei mai țineau încă cu degete încovoiate sfărâmăturile vâslelor grele. În ochii sticloşi încremenise groaza morții. Vântul flutura zdrențele de pe trupurile aproape dezgolite.

Împărtăşiseră cu toții soarta „statului soarelui", care îi înrobise. Măreața Atlantida pierise în fundul oceanului, mistuită de focul vulcanilor. O dată cu ea pieriră şi sclavii ei... Pieriră şi preoții care încercaseră să scape fugind.

Numai într-un singur om mai licărea viața.

Un bătrân sever, cu o barbă mare şi căruntă, viu încă sub linţoliul de apă ce se scurgea pe îmbrăcămintea-i lungă şi neagră, stătea la prova corăbiei, cu o privire întunecată şi rece, ca însăşi bezna, şi cu mâinile încleştate pe trepiedul pe care se înălța discul de bronz al soarelui. Preotul iscodea întunericul, căutând ţărmul lumii ce supravieţuise şi unde corabia ar fi putut acosta.

În răstimpuri de o clipă, când printre nori se zărea cerul, atlantul încerca să afle după stele direcția în care se îndrepta. Valuri uriaşe se ridicau în calea lui, micşorând iuţeala navei.

Aceasta fusese una din nenumăratele corăbii care părăsiseră în convoi ţărmurile Atlantidei, cea osândită la pieire, atunci când ceasul îi sunase necruțător.

Una dintre cele multe... Dar ce se întâmplase cu celelalte corăbii?

Primele vase care părăsiseră Atlantida duceau familia regelui şi familiile preoților. Preotul acesta întovărăşise convoiul care, după ce traversase strâmtoarea africană, acostase la ţărm.

În vremea aceasta, Atlantida se zguduia din temelii, în urma cataclismului subteran, iar în capitala ei, măreţul Poseidonis, zidurile tuturor clădirilor crăpaseră. Bezna se lăsa tot mai deasă şi de sus turna într-una. Soarele, stacojiu şi palid, se ivea din când în când: chipul mânios al zeului. Preotul îşi aminti de caravana tristă care se înşirase de-a lungul drumurilor, îndreptându-se spre inima Africii şi semănând cu o procesiune funebră. De altfel, aşa şi era: murea „statul soarelui", pierea marea Insulă a Fericiților, dispărea o înaltă civilizație.

Ca o panglică nesfârşită, convoiul străbătea tufişurile şi pădurile Africii apusene, meleagurile de unde odinioară atlanții îşi aduceau sclavii. Caravana se mişca tot mai departe, către țările Toltekilor, Maia şi Carii. Zilele se scurgeau mai posomorite că nopțile. Femeile plângeau în hohote, copiii țipau, sclavii gemeau sub bici, răgeau catârii şi cămilele. Carele grele de bronz se împlântau în noroi. Lumina roşie a torțelor smulgea din beznă când statuia de aur a zeului ce se legăna ritmic pe

brațele preoților, când matahala, lucind în ploaie, a elefantului sacru, când sulițele şi săbiile de bronz strălucitoare, când fața speriată a vreunei femei cu un prunc în brațe.

Pentru o clipă, lumina căzu pe o litieră aurită. Acolo se zărea chipul aceluia care nu demult fusese stăpânul lumii: Guan-Atagueragan, ultimul rege al Atlantidei.

„Puterea atlanților trebuie să fie la fel de neclintită ca însuşi pământul" - îşi aminti preotul cuvintele preferate ale regelui. Şi iată-l acum, palid, chinuit, jalnic stăpân al lumii, mai neputincios şi mai neînsemnat din pricina dorinței de a-şi păstra masca, voind să pară măreț şi trufaş.

Urletul uraganului şi şuierul vijeliei se contopeau într-un singur sunet prelung, un sunet uniform, fără sfârşit, ca vaierul pământului muribund.

După ce întovărăşise până în inima continentului african pe aceşti primi fugari, preotul făcuse cale întoarsă ca să slujească drept călăuză

şi celorlalte corăbii.

Bezna coborâse şi mai neagră deasupra Atlantidei. Pământul tremura ca prins de friguri. Zguduiturile scurte se repetau tot mai des şi mai puternic. Poseidonis era luminat de făclii. Unul din vârfurile vulcanului fumega, iar deasupra lui stăruia o lumină sinistră, roşiatică. Multe clădiri se năruiseră.

Preotul trecu pe Dealul Sfânt, spre templul lui Poseidonis. De aici răzbătea zgomotul mulțimii, plânsetele oamenilor părăsiți şi condamnați la moarte sau la exil. Tumultul acesta era înăbuşit de bubuiturile vulcanului, care răsufla din greu, ca şi cum îşi aduna puterile.

Casta preoților plecă cu ultimul convoi. În Atlantida nu mai rămăseseră decât sclavii, lăsați în voia sorții, şi încă vreo câțiva cetățeni liberi, care erau prea strâns legați de patria lor însorită şi care nu credeau în pieirea apropiată a Atlantidei.

Flăcările cuprinseseră tot vârful vulcanului în clipa când ultimele corăbii începură să ridice ancorele de bronz. Loviturile subterane se simțeau

tot mai des, chiar şi pe apă, şi corăbiile se cutremurau.

În sfârşit, navele se desprinseră de țărm, părăsind pentru totdeauna Atlantida cea prosperă. Mireasma florilor ei se amesteca acum cu mirosul înăbuşitor al sulfului vulcanic. Tot dealul, la poalele căruia se afla templul lui Poseidonis, era luminat, dar nu de strălucirea binefăcătoare şi dătătoare de bucurii a zeului soarelui, ci de focul înfiorător, sângeriu, din străfunduri.

Sclavii rămaşi pe țărm întindeau brațele spre navele care se îndepărtau, cădeau în genunchi, implorând să fie luați şi ei. Mulți porneau înot, ajungeau până la corăbii şi se agățau de lopeți, stânjenind vâslaşii. Atunci, săgeți cu vârful de bronz bine țintite sau sulițe trimise de pe punți îi omorau. Pe țărm, femeile îşi întindeau copiii, amenințau cu pumnii, zvârleau cu pietre în urma celor plecați. Unele îşi pierdeau mințile şi, râzând în hohote, îşi aruncau pruncii în apă.

Corăbiile părăsiră portul. Vântul umflă dintr-o dată pânzele triunghiulare ale catargelor şi purtă

fugarii în beznă, pe oceanul necuprins, spre un viitor necunoscut...

Şi iată-l rămas singur... Poate singurul supraviețuitor dintre toți cei care au plecat cu ultimul convoi.

Dar unde-l mina curentul? Vedea-va el vreodată soarele?

Zi de zi, aerul se răcea tot mai mult. Norii încă mai acopereau cerul, dar aveau o culoare cenuşie. La fel de cenuşii erau şi apele oceanului.

Ziua începuse să se deosebească de noapte, când o lumină posomorită învăluia corabia şi fețele vineții, încremenite, ale morților, precum şi ochii lor albicioşi. Frigul străpungea, cu răsuflarea-i de gheață, mădularele preotului, obişnuit cu căldura verii veşnice. Dar o dată cu gerul, mai dispărea şi mirosul de stârv răspândit de cadavrele oamenilor şi animalelor moarte de pe vas.

Cu mâinile înghețate, preotul îşi puse haine de blană, aflate printre lucrurile de pe corabie.

El băgă de seamă că apele curg oblic, când oprind, când grăbind mersul navei: corabia

nimerise în regiunea recifelor submarine.

Şi, în sfârşit, fugarul văzu țărmul.

Stânci sălbatice, lipsite de viață, posomorite şi acoperite de zăpezi să înălțau deasupra oceanului cenuşiu.

Cerul mohorât cernea molcom fulgi mari de nea.

Aşadar, iată pământul cel nou, unde va fi nevoit să pună capăt peregrinărilor sale.

Curentul repede mâna corabia spre uscat şi o aruncă pe un banc de nisip de pe țărmul stâncos.

Ultimul atlant păşi pe pământ.

Bătrânul cu înfățişarea aspră se urcă pe un dâmb şi privi lumea aceea străină şi vrăjmaşă lui. În jur totul era pustiu şi mort. Doar nişte păsări necunoscute, tipind ascuțit, zburau deasupra valurilor oceanului.

Se lăsă noapte. Străinul se adăposti într-o peşteră, aprinse focul sacru, aşează trepiedul cu discul soarelui şi, întinzând spre lumină şi spre foc mâinile-i înghețate, cânta cu glas spart, bătrânesc, Imnul Soarelui.

Veghe mult timp în noaptea aceea şi flacăra

jucăuşă a rugului îi lumina fața tristă şi gânditoare... în sfârşit, doborât de oboseală, adormi, învelit în blănuri şi visând la soarele Atlantidei.

De dimineață începu să-şi deretice noua-i locuință; transportă de pe corabie instrumentele de bronz şi armele. Din scândurile aduse de pe navă îşi făcu o uşă ca să închidă peştera. Apoi îşi rândui rezervele de alimente şi lăzile în care se aflau cărțile sfinte şi semințele.

În fiecare dimineață se sculă în zori, cu mult înainte de răsăritul soarelui, se ducea pe țărmul mării şi aştepta ivirea lui.

Cerul rămânea mereu acoperit de o pânză cenuşie, dar bătrânul era adânc încredințat că soarele se va întoarce - zeul cel strălucitor va învia.

Şi într-adevăr el se întoarse, după o noapte senină şi geroasă.

Vântul de miazănoapte, ce se stârnise în ajun, smulse pânza cenuşie care ascundea cerul, şi pe bolta de sineală scânteiară constelații necunoscute.

Dimineața fu tot atât de limpede şi de geroasă. Spre răsărit, bolta se aprinse în culorile trandafirii ale zorilor.

Şi deodată, la orizont, se ivi soarele.

El părea istovit de lupta dusă cu forțele întunericului.

Dar zeul lui era din nou cu el, după o despărțire lungă şi negrăit de tristă.

Pentru o clipă, soarele se opri parcă deasupra apelor; de o parte şi de alta a discului ceresc se întindea geana zării. Desprinsă chiar din soare, o fâşie de aur porni către țărmul pe care sta preotul, aşternându-se peste mare aidoma unei punți aurite între astru şi om.

În clipa aceea, discul soarelui, linia orizontului şi fâşia aurie de pe fața oceanului alcătuiră un desen ce semăna uluitor cu simbolul sfânt al atlanților şi care poate fi găsit pretutindeni: şi la cercul polar, şi la tropice, şi în America de Sud, şi în inima Asiei Centrale sau Orientale.

Bătrânul aspru şi cărunt, tulburat, căzu în genunchi, întinse brațele spre soarele ce răsărea şi

începu să cânte Imnul Soarelui.

Glasul lui prinse viață. Cântecul simplu, dar melodios şi solemn, răsuna deasupra ţărmurilor pustii, trezind ecoul stâncilor de pe mal.

El cântă puterea zeului de trei ori sfânt, care biruie grozăviile întunericului, dăruieşte oamenilor căldură şi lumină plină de bucurie, zeul care învesmântează pământul în mii de culori, face roadele să mustească de sevă şi tămăduieşte bolile.

Cânta soarele care scânteiază ca briliantele picurii de rouă, soarele care împurpurează norii şi aureşte şuvoaiele de apă.

Cânta soarele care se preface în sângele fierbinte al omului, în mustul dulce al strugurilor, în grânele de aur.

Cânta soarele care este bucurie şi viață.

Cânta şi nu vedea cum, atraşi de glasul lui, din spatele stâncilor se iviră oameni cu chipul alb, îmbrăcați în piei de animale, oameni cu ochi albaştri şi părul blond. De brâiele late din piele purtau agățate topoare de piatră.

Priveau nedumeriți la bătrânul acesta ciudat, în

veşminte lungi şi negre, care cânta într-o limbă necunoscută lor.

De unde o fi venit el? Ce caută aici? Şi ce primejdie aduce cu sine?

XX. ULTIMUL OM DIN ATLANTIDA

Clima cea aspră se dovedi ucigătoare pentru bătrânul atlant. Curînd după ce debarcase pe țărm se îmbolnăvi. Aducându-şi aminte că pe corabia aproape nimicită se mai găseau tot soiul de ierburi de leac, preotul, biruindu-şi slăbiciunea, se urcă pe punte.

Şi deodată i se păru că deliregază.

Lângă unul din catarge, încălzindu-se în razele palide ale soarelui nordic, şedea un om. Fața sa era istovită şi purta urmele bolii. Dar toată înfățişarea îl arăta a fi un locuitor al Atlantidei: țeasta, obrazul lung, părul negru, culoarea pielii cu o nuanță de bronz, îmbrăcămintea sa.

Preotul se apropie şi mai mult. Necunoscutul îl privi şi amândoi strigară în acelaşi timp:

– Şitța!

– Aksa-Guam!

Stăteau amândoi nehotărâți: preotul Şitța şi Aksa-Guam, cel care luase parte la răscoala sclavilor împotriva Dealului Sfânt, osândit la moarte de rege şi preoți.

Întinseră brațele unul către celălalt, în semn de prietenie şi salut.

Şi-n noaptea aceea, vrăjmaşii de odinioară zăboviră vreme îndelungă lângă foc, depănându-şi fiecare povestea.

În noaptea cea cumplită, când avusese loc prima avusese loc prima erupție a vulcanului, Aksa-Guam ajunsese înot la ultima corabie care pleca şi se agățase de un inel de bronz prins pe fundul vasului. La adăpostul întunericului, izbutise să se cațăre pe o funie, să pătrundă printr-un chepeng deschis în cala navei unde stătuse ascuns în tot timpul călătoriei. Lipsindu-se de hrană proaspătă, se îmbolnăvise de o boală necunoscută în Atlantida: i se umflaseră picioarele, dinții începuseră să i se clatine, iar gingiile să-i sângereze. Aerul era otrăvit de duhoarea cadavrelor. Dacă n-ar fi fost chepengul pe unde

pătrundea aer proaspăt, fără doar şi poate s-ar fi înăbuşit. Îndurase chinuri neînchipuit de mari şi aproape că nici nu se putuse mişca din pricina slăbiciunii şi a durerii ce o simțea în picioarele umflate, în clipa când corabia se apropiase de țărm. Aerul curat şi soarele îl ajutaseră să-şi vină în fire.

La rândul său, Şitța îi zugrăvi toate peregrinările sale până în ziua când se întâlniseră.

– Pe meleagurile astea trăiesc oameni cu părul alb şi poartă haine din piei de animale. Sunt sălbatici care-şi fac topoare grosolane şi cuțite din piatră şlefuită. Ei nu ştiu să lucreze pământul şi se hrănesc cu carnea crudă a fiarelor ucise. Chiar şi focul le este necunoscut. Erau cât pe-aci să mă omoare. Dar, când au văzut focul aprins de mine, i-a cuprins un fior sacru, iar armele noastre strălucitoare de bronz le-au smuls strigăte ele uimire. Acum mai-mai că mă venerează. Limba lor este grosolană şi săracă, seamănă mai degrabă cu graiul animalelor decât cu al oamenilor. Când se înfurie, mârâie că fiarele, iar când atacă un animal

sau un duşman, rag, urlă şi latră ca şi el. Dar sunt curioşi şi blânzi. Îşi dau seama când te porți bine cu ei şi atunci devin încrezători că nişte copii... Cine ştie, poate că odată vor deveni şi ei oameni ca atlanții.

Obosit, Şitța închise ochii. Respira greu. Din pricina fierbințelii, începu să tremure, iar pe fața-i istovită de om bătrân se ivi o roşeață bolnăvicioasă.

– Curînd o să mor. Ce bine că te-am întâlnit, tu ai să-mi închizi ochii şi ai să mă îngropi după datină. Totul e trecător pe lumea asta... Popoarele mor ca un singur om şi pier state întregi. Cine ştie, poate că eşti ultimul om din Atlantida. Dar ce s-o fi întâmplat cu ceilalți? O să mori şi tu şi amintirea Atlantidei se va pierde în negura veacurilor ce vor veni... Curînd va răsări soarele... Du-mă pe țărm.

Aksa-Guam îi îndeplini dorința şi acolo, pe malul mării, îl întoarse cu fața spre răsărit.

Şitța nu mai putea vorbi. Nu fu în stare decât să dăruiască un zâmbet primelor raze de soare şi închise ochii pentru totdeauna.

Aksa-Guam rămase singur, poate singur în toată lumea - ultimul om din Atlantida.

În curînd izbuti să se apropie de locuitorii acestor ținuturi posomorite şi, datorită cunoştințelor sale, îşi câştigă adâncul lor respect.

O dată cu venirea primăverii, îi învață să lucreze pământul, să semene câmpiile arate cu plug de lemn. De asemenea îi învață să ațâțe focul frecând două bucăți uscate de lemn sau să scoată scântei lovind cremenea şi aprinzând frunze uscate şi muşchi. Multe meşteşuguri şi multe lucruri au deprins de la el.

Unii au devenit agricultori şi s-au statornicit pentru totdeauna pe acele locuri, alții şi-au văzut mai departe de vânătoare şi de războaie. Iar în serile lungi de iarnă, el le depăna povestea minunată a Veacului de Aur, când oamenii trăiau fericiți în mijlocul copacilor şi grădinilor veşnic înflorite, care rodeau de câteva ori pe an, fără să ştie de griji şi de nevoi... Le vorbea despre bogăția şi măreția Insulei Fericiților, despre grădinile de aur cu mere de aur, despre bătăliile dârze şi despre

pieirea cumplită a unui popor şi a unei țări întregi, despre ploile năprasnice care au însoțit această pieire, despre salvarea cu ajutorul corăbiilor a unui număr mic dintre ei, despre calea străbătută pe apă, vreme de patruzeci de zile şi patruzeci de nopți, şi despre propria-i salvare.

Oamenii ascultau aceste povestiri cu sufletul la gură, curioşi ca nişte copii, şi le transmiteau unul altuia, le mai împodobeau, le mai înfloreau pe ici pe colo şi le păstrau ca pe nişte legende sfinte.